

Fremsat den 11. april 2018 af økonomi- og indenrigsministeren (Simon Emil Ammitzbøll-Bille)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om frikommunenetværk

(Forsøgsmuligheder efter tredje ansøgningsrunde)

§ 1

I lov om frikommunenetværk nr. 658 af 8. juni 2017, som ændret ved lov nr. 1570 af 19. december 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Aftaler indgået inden for rammerne af §§ 26 f og 26 k kan have varighed udover d. 31. december 2021.«

2. I § 2 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Regioner kan samarbejde med frikommunenetværkene om at udføre forsøg i det omfang, det fremgår af denne lov.«

3. Efter § 9 c indsættes i kapitel 4:

»§ 9 d. Beskæftigelsesministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats, herunder nytænkning af integrationsområdet, fraviger § 74 c i lov om aktiv socialpolitik, således at vurderingen af, om betingelserne for fleksjob fortsat er opfyldt, gennemføres i forbindelse med den løbende opfølgning i det individuelle kontaktførelse, jf. § 73 a i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Stk. 2. Vurderer frikommunen, at borgeren ikke længere opfylder betingelserne for fleksjob og dermed ikke længere er berettiget til ledighedsydelse, skal kravene i § 74 c, stk. 2 og 3, i lov om aktiv socialpolitik være opfyldt, når frikommunen træffer afgørelse om, at borgeren ikke længere er berettiget til fleksjob. Dette gælder dog ikke, hvis frikommunen har vurderet, at borgeren opfylder betingelserne for at modtage førtidspension.

§ 9 e. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om børn som vores vigtigste ressource kan til personer, som er omfattet af § 2, nr. 13, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, yde godtgørelse for befordring for

personens deltagelse i ret og pligt til tilbud om mentorstøtte efter § 96 c i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Stk. 2. Det er en betingelse for at få befordringsgodtgørelse efter stk. 1, at personen har svært ved at bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet eller gennemføre en uddannelse, og vedkommende

- 1) har en psykisk lidelse, som kan være afklaret eller uafklaret,
- 2) har en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne,
- 3) lever i hjemløshed,
- 4) har særlige sociale problemer,
- 5) har misbrugsproblemer,
- 6) modtager støtte efter servicelovens § 85, eller
- 7) midlertidigt har ophold i boformer efter servicelovens § 107.

Stk. 3. Kommunen fastsætter nærmere retningslinjer for udbetaling og udmåling af godtgørelsen, jf. stk. 1. Kommunen giver information til kommunens borgere om indholdet af retningslinjerne.«

4. Efter § 14 indsættes:

»§ 14 a. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan i forbindelse med en afgørelse efter servicelovens § 95, stk. 3, hvor tilskud til ansættelse af hjælpere udbetales til en nærtstående, og hvor borgeren med funktionsnedsættelse er mellem 18 og 22 år, bestemme, at udbetalingen ophører, når den unge fylder 23 år. Det er en betingelse, at den tidsbegrænsede udbetaling af tilskud har til formål at sikre den unge en god overgang til voksenlivet.

Stk. 2. Ved bestemmelse om tidsbegrænset hjælp efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen i samarbejde med den unge og dennes forældre udarbejde en skriftlig plan for den fremtidige indsats efter det fyldte 23 år. Endvidere skal kommunalbestyrelsen senest seks måneder, før den unge fylder 23 år, træffe afgørelse om, hvilken indsats der skal iværksættes ef-

ter ophøret af den tidsbegrænsede udbetaling af tilskud efter stk. 1.

Stk. 3. Afgørelse efter stk. 1 kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

§ 14 b. Børne- og socialministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende særlige dørråbnere ved yderdøre, der tilhører og afgrænser konkrete afdelinger og boenheder, for en eller flere personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der har ophold i en boform eller døgnophold efter lov om social service eller en plejebolig efter lov om almene boliger m.v. eller i en friplejebolig efter lov om friplejeboliger eller lignende, når

- 1) der er nærliggende risiko for, at en eller flere personer ved at forlade bo- eller dagtilbuddet, døgnopholdet eller fri- og plejeboligen udsætter sig selv eller andre for at lide væsentlig personskade,
- 2) forholdene i det enkelte tilfælde gør det absolut påkrævet for at afværge denne risiko,
- 3) de øvrige muligheder i lov om social service og lov om voksenansvar for anbragte børn og unge forgæves har været søgt anvendt,
- 4) anvendelse af særlig dørråbnere samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren, herunder hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for borgeren, og
- 5) borgerens nærmeste pårørende eller en værge, jf. værgemålslovens § 5, har givet samtykke hertil..

Stk. 2. Iværksættes foranstaltninger efter stk. 1, skal der af hensyn til beboernes frie færden opsættes en døralarm, som sikrer, at beboere, der ikke selv kan betjene den særlige dørråbner, får den nødvendige hjælp hertil. Beboere, der er omfattet af foranstaltningen efter stk. 1, vil alene kunne tilbageholdes, hvis bestemmelsen i servicelovens § 127 samtidig finder anvendelse.

Stk. 3. Bestemmelserne i §§ 124, 130, 133, 136 og 141 i lov om social service, regler udstedt med hjemmel i § 137, stk. 1, i lov om social service, samt bestemmelserne i §§ 3, 7, 21, 22, 23 og 24 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge finder tilsvarende anvendelse ved forsøg efter stk. 1.

Stk. 4. Tilladelser efter stk. 1 kan alene bringes i anvendelse i forhold til personer, der har ophold i en kommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde. Afgørelse efter stk. 1 træffes af kommunalbestyrelsen i personens opholdskommune, jf. § 9, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Er opholdskommunen ikke den kommune, der har pligt til at yde personen hjælp efter lov om social service, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffes afgørelsen dog af sidstnævnte kommune efter indstilling fra opholdskommunen.

Stk. 5. Børne- og socialministeren godkender forsøg efter stk. 1 på baggrund af en samlet vurdering, herunder vurdering af kommunalbestyrelsens redegørelse for, hvorledes ordningen tilrettelægges, således at anvendelsen af de særlige dørråbnere sker med hensyntagen til såvel pligten til at drage omsorg for en borger samt hensynet til borgerens frihed, værdighed og selvbestemmelse.

§ 14 c. Børne- og socialministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende personlige alarm- eller plejesystemer over for børn og unge med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. § 17 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, som er i aflastning efter servicelovens § 44, jf. § 84, eller § 52, stk. 3, nr. 5, samt at anvende situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning over for børn og unge med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. § 17 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, der er i aflastning efter serviceloven § 44, jf. § 84, eller er anbragt efter § 52, stk. 3, nr. 4 og 5, på et godkendt opholdssted eller døgninstitution efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, når

- 1) der er risiko for, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre,
- 2) det personlige alarm- og plejesystem eller den situationsbestemte video-, audio- og bevægelsesovervågning kan bidrage til at afværge denne risiko,
- 3) forældremyndighedsindehaveren har givet samtykke til anvendelsen af det personlige alarm- og plejesystem eller situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning,
- 4) det samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til barnet eller den unge, herunder hensynet til barnets eller den unges værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for barnet eller den unge, og
- 5) barnet eller den unge ikke modsætter sig den situationsbestemte video-, audio- og bevægelsesovervågning.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 3, 7, 21, 22, 23 og 24 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge samt § 140 i lov om social service finder tilsvarende anvendelse ved forsøg efter stk. 1.

Stk. 3. Tilladelser efter stk. 1 kan alene bringes i anvendelse i forhold til børn og unge, der har ophold i en kommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde. Afgørelse efter stk. 1, træffes af kommunalbestyrelsen i barnets eller den unges opholdskommune, jf. § 9, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Er opholdskommunen ikke den kommune, der har pligt til at yde barnet eller den unge hjælp efter lov om social service, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffes afgørelsen dog af sidstnævnte kommune efter indstilling fra opholdskommunen.

Stk. 4. Børne- og socialministeren godkender forsøg efter stk. 1 på baggrund af en samlet vurdering, herunder vurde-

ring af kommunalbestyrelsens redegørelse for, hvorledes ordningen tilrettelægges, således at anvendelsen af personlige alarm- og pejlesystemer samt situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning sker med hensyntagen til såvel pligten til at drage omsorg for barnet eller den unge samt hensynet til barnets eller den unges frihed, værdighed og selvbestemmelse.

§ 14 d. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer for en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne omfattet af § 124 a i lov om social service, der er i målgruppen for, men ikke har ophold i, en boform efter lov om social service eller en plejebolig efter lov om almene boliger eller lignende, når

- 1) der er risiko for, at personen ved at forlade sin bolig udsætter sig selv eller andre for at lide personskade, og
- 2) forholdene i det enkelte tilfælde gør det påkrævet for at afværge denne risiko.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 124, 130, 133, 136 og 141 i lov om social service samt regler udstedt med hjemmel i § 137, stk. 1, i lov om social service finder tilsvarende anvendelse ved forsøg efter stk. 1.

Stk. 3. Tilladelser efter stk. 1 kan alene bringes i anvendelse i forhold til personer, der har ophold i en kommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde. Afgørelse efter stk. 1 træffes af kommunalbestyrelsen i personens opholdskommune, jf. § 9, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Er opholdskommunen ikke den kommune, der har pligt til at yde personen hjælp efter lov om social service, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffes afgørelsen dog af sidstnævnte kommune efter indstilling fra opholdskommunen.

§ 14 e. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning for en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne omfattet af § 124 a i lov om social service, der er i målgruppen for, men ikke har ophold i, en boform efter lov om social service eller en plejebolig efter lov om almene boliger eller lignende, når

- 1) den pågældende ikke modsætter sig,
- 2) borgerens nærmeste pårørende eller en værge, jf. værgemålslovens § 5, har givet samtykke hertil, og
- 3) Den påtænkte løsning samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren, herunder hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for borgeren.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 124, 130, 133, 136 og 141 i lov om social service samt regler udstedt med hjemmel i § 137, stk. 1, i lov om social service finder tilsvarende anvendelse ved forsøg efter stk. 1.

Stk. 3. Tilladelser efter stk. 1 kan alene bringes i anvendelse i forhold til personer, der har ophold i en kommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde. Afgørelse efter stk. 1 træffes af kommunalbestyrelsen i personens opholdskommune, jf. § 9, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Er opholdskommunen ikke den kommune, der har pligt til at yde personen hjælp efter lov om social service, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffes afgørelsen dog af sidstnævnte kommune efter indstilling fra opholdskommunen.

§ 14 f. Børne- og socialministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder kan træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende sensorbaseret søvnmonitoreringsteknologi som alarmredskab og situationsbestemt videobaseret kig-ind for en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne omfattet af § 124 a i lov om social service, der er optaget i en boform efter lov om social service eller har ophold i en plejebolig efter lov om almene boliger eller i en friplejebolig efter lov om friplejeboliger eller lignende, når

- 1) borgeren ikke modsætter sig,
- 2) borgerens nærmeste pårørende eller en værge, jf. værgemålslovens § 5, har givet samtykke hertil, og
- 3) den påtænkte løsning samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren, herunder hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for borgeren.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 124, 130, 133, 136 og 141 i lov om social service samt regler udstedt med hjemmel i § 137, stk. 1, i lov om social service finder tilsvarende anvendelse ved forsøg efter stk. 1.

Stk. 3. Tilladelser efter stk. 1 kan alene bringes i anvendelse i forhold til personer, der har ophold i en kommune i frikommunenetværket om sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder. Afgørelse efter stk. 1 træffes af kommunalbestyrelsen i personens opholdskommune, jf. § 9, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Er opholdskommunen ikke den kommune, der har pligt til at yde personen hjælp efter lov om social service, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffes afgørelsen dog af sidstnævnte kommune efter indstilling fra opholdskommunen.

Stk. 4. Børne- og socialministeren godkender forsøg efter stk. 1 på baggrund af en samlet vurdering, herunder vurdering af kommunalbestyrelsens redegørelse for, hvorledes ordningen tilrettelægges, således at anvendelsen af den sensorbaserede søvnmonitoreringsteknologi og den situationsbestemte videobaserede kig-ind sker med hensyntagen til såvel pligten til at drage omsorg for en borger samt hensynet til borgerens frihed, værdighed og selvbestemmelse.«

5. I § 25, stk. 3, ændres »med mulighed for forlængelse i op til 6 måneder« til: »med mulighed for forlængelse med op til tre år, såfremt kommunalbestyrelsen vurderer, at beboerens

betalingssevne efter 2 år ikke kan dække den fulde husleje for boligen.«

6. I § 25, stk. 3 indsættes som *2. pkt.* »Det er en betingelse for forlængelsen, at kommunalbestyrelsen foretager en vurdering af, om der er udsigt til, at beboeren kan opnå en selvstændig tilværelse og indtægtsforbedring inden for den forlængede lejeperiode i udslusningsboligen, der muliggør, at vedkommende kan opretholde boligen på normale lejevilkår efter forlængelsen af udslusningsperioden.«

7. I § 25 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Aftalerne efter *stk. 3* kan indgås frem til den 31. december 2021. I aftalen skal der fastsættes en udløbsdato for aftalens gyldighed. Aftaler indgået inden den 31. december 2021 kan have gyldighed højst 5 år efter forsøgsperiodens udløb.«

8. Efter § 26 e indsættes:

»**§ 26 f.** Kommunalbestyrelsen i en kommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan indgå aftale med en privat udlejer om, at udlejeren stiller ledige boliger til rådighed for kommunalbestyrelsen med henblik på udlejning som udslusningsboliger efter reglerne i § 63 i lov om almene boliger m.v. om udslusningsboliger i almene familieboliger og denne lovs § 26.

Stk. 2. Aftaler om udslusningsboliger efter *stk. 1* kan kun omfatte ejendomme, hvor kommunalbestyrelsen og udlejer har indgået en aftale om kommunal anvisning efter lov om kommunal anvisning og denne lovs § 26.

Stk. 3. Udslusningsboliger i de private udlejningsboliger efter *stk. 1* kan udlejes til personer, der tidligere har opholdt sig i et tilbud efter §§ 107 eller 110 i lov om social service, og til personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, som har brug for hjælp til at opnå og fastholde en bolig, uanset om disse personer opholder sig i midlertidige boformer efter §§ 107 og 110 i lov om social service.

Stk. 4. Udlejning af udslusningsboliger efter *stk. 1* og 2 er omfattet af reglerne i § 4, stk. 3, i lov om leje af almene boliger. Ved udlejning af udslusningsboliger efter *stk. 1* og 2 kan kommunalbestyrelsen efter reglerne i § 4, stk. 3, i lov om leje af almene boliger træffe beslutning om, at § 26, stk. 2, § 62 a, kapitel XII, §§ 82-84 og § 86 kan fraviges i lov om leje af almene boliger. Ved udlejning af udslusningsboliger skal det fremgå af lejeaftalen, hvor længe de aftalte fravigelser er gældende inden for en periode af 2 år med mulighed for i særlige tilfælde at forlænge lejeperioden til højst at være 5 år.

Stk. 5. Frikommunenetværkets kommuner kan indgå aftaler med private udlejere om udlejning af udslusningsboliger efter *stk. 1* og 2 frem til 31. december 2021. Kommunens tilskud til beboere i udslusningsboliger efter *stk. 1* og fravigelser af reglerne om udlejningen af boligerne efter *stk. 4* kan højst have en varighed af 5 år fra beboerens indflytning i udslusningsboligen, jf. denne lovs § 25, stk. 3.

Stk. 6. Aftaler om udslusningsboliger, som er truffet efter *stk. 1*, bevarer deres gyldighed, hvis perioden for sådanne

aftaler har varighed efter forsøgsperioden udløb den 31. december 2021. Aftaleperioden kan højst have en varighed af 5 år efter forsøgsperiodens udløb.

§ 26 g. Kommunalbestyrelsen i en kommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan efter ansøgning fra ejere af en privat udlejningsejendom yde startboligbidrag til private ungdomsboliger med henblik på finansiering af en tilknyttet social vicevært i disse boliger for unge mellem 18 til og med 24 år. Udlejningen af de private ungdomsboliger sker efter reglerne i lov om leje med undtagelse af lovens § 62 a og kapitel XII.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens støtte efter *stk. 1* kan kun ydes til startboliger i ejendomme, hvor kommunalbestyrelsen og udlejer har indgået en aftale om kommunal anvisning efter lov om kommunal anvisning og i denne lovs § 26 b.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til mindre ombygning af eksisterende boliger i forbindelse med deres udlejning som startboliger.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan betinge en ydelse af startboligbidrag af, at kommunalbestyrelsen udøver anvisningsretten. Kommunen betaler lejen for ledige private ungdomsboliger fra det tidspunkt, den pågældende bolig er ledig, og indtil udlejningen sker. Kommunen garanterer endvidere for lejerens opfyldelse af de kontraktmæssige forpligtelser til istandsættelse af boligen ved fraflytning af boligen.

Stk. 5. § 4, stk. 3, og § 85, stk. 3, i lov om leje af almene boliger til unge finder anvendelse for startboliger, som kommunen har ydet tilskud til efter *stk. 1*.

§ 26 h. Kommunalbestyrelsen i en kommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan efter ansøgning fra en privat udlejer indgå aftale om at udleje ledige private udlejningsboliger som inklusionsboliger med kommunalt tilskud efter *stk. 3*. Inklusionsboligerne udlejes til psykisk og socialt sårbare personer, der i en periode har behov for en bolig med tilknyttede sociale støttefunktioner efter reglerne i § 62 a i lov om almene boliger m.v. og denne lovs § 26 c.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan kun yde tilskud til inklusionsboliger efter *stk. 1*, hvis inklusionsboligerne oprettes i ejendomme, hvor kommunalbestyrelsen og udlejer har indgået en aftale om kommunal anvisning efter lov om kommunal anvisning og denne lovs § 26.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til inklusionsboliger efter *stk. 1* til ombygning, huslejenedsættelse og sociale støttefunktioner.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen har anvisningsretten til ledige inklusionsboliger efter *stk. 1*. Udlejningen af en inklusionsbolig skal ske tidsbegrænset for en periode ikke over 2 år, der skal fremgå af lejeaftalen efter § 80 i lov om leje. Kommunalbestyrelsen kan undtagelsesvis forlænge den aftalte lejeperiode, hvis lejeren fortsat skønnes at have behov for inklusionsboligen. Kommunalbestyrelsen er efter lejeperiodens udløb forpligtiget til at anvise lejeren en anden bolig.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen betaler lejen for ledige inklusionsboliger og garanterer for lejerens opfyldelse af de

kontraktmæssige forpligtelser over for udlejer til at istandsætte boligen ved fraflytning.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen kan forlange, at den private udlejer opsiges lejemålet, hvis lederen ikke længere har behov for inklusionsboligen eller har behov for et botilbud efter lov om social service. Opsigelsen skal ske fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen stiller en anden bolig til rådighed for lederen eller visiterer denne til et botilbud efter lov om social service.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 6 kan indbringes for Ankestyrelsen. § 57, nr. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, finder tilsvarende anvendelse. Kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 8. § 62 a, kapitel XII og § 80 i lov om leje finder ikke anvendelse på en lejeaftale ved udlejning af inklusionsboliger efter stk. 1.

Stk. 9. Kommunalbestyrelsens tilsagn om støtte til inklusionsboliger efter stk. 1 kan ikke gives efter den 31. december 2021.

§ 26 i. Kommunalbestyrelsen i en kommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan indgå aftale med almene boligorganisationer i kommunen om forlængelse af fristen i § 59, stk. 11, i lov om almene boliger m.v. fra 1 år til 2 år. Boligorganisationen skal, når den sender påkrav efter § 90, stk. 2, i lov om leje af almene boliger til lejere af almene familie- og ungdomsboliger, der har fået boligen anvist af kommunalbestyrelsen, inden for det andet år af lejeperioden, samtidig underrette kommunalbestyrelsen om påkravet.

Stk. 2. § 59, stk. 12, i lov om almene boliger m.v. finder tilsvarende anvendelse ved kommunalbestyrelsens modtagelse af underretninger som nævnt i stk. 1.

§ 26 j. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan efter ansøgning fra en almen boligorganisation godkende, at et nettoprovenu ved afhændelse af restarealer efter § 27 i lov om almene boliger m.v., ikke skal indbetales som ekstraordinære afdrag på statslån, statsgaranterede lån eller foranstående lån. Det er en betingelse for godkendelse, at midlerne kan overføres til den lokale dispositionsfond og anvendes til nedbringelse af lån optaget til gennemførelse af forbedringer i afdelingen, jf. § 37, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., og til finansiering af bygningsfysiske arbejder og boligsociale indsatser efter § 91, stk. 1, 1. pkt., og stk. 4, 1. pkt., og § 91 a, stk. 1, 1. pkt., i samme lov.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen i den frikommune, hvor restarealerne er beliggende, afgør om forudsætningerne for støtten er ændret, således at den helt eller delvist skal bortfalde for fremtiden, hvorvidt belåning kan forblive indestående, samt hvorvidt og i hvilket omfang et nettoprovenu skal indbetales som ekstraordinært afdrag, jf. stk. 1.

Stk. 3. § 28, stk. 4, i lov om almene boliger m.v. finder ikke anvendelse ved afhændelse af almene restarealer efter denne lov.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan godkende en ansøgning, jf. stk. 1, fra en almen boligorganisation, når

- 1) afhændelsen sker med henblik på opførelse af nye boliger, som ikke er omfattet af lov om almene boliger m.v., og etablering af erhverv og kommunale institutioner med det formål at bidrage til en alsidig arealanvendelse og en positiv udvikling af et byområde, og
- 2) afdelingen er omfattet af en godkendt bygningsfysisk eller boligsocial helhedsplan, jf. lov om almene boliger §§ 91 og 91 a.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen indberetter godkendelsen, jf. stk. 1, til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen og Landsbyggefonden.

§ 26 k. Kommunalbestyrelsen i en kommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan træffe beslutning om at fravige § 3, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunal anvisningsret, hvorefter aftaler om anvisningsret kan indgås for en periode på indtil 12 år.

Stk. 2. § 4, stk. 4-7, og § 6, stk. 1, i lov om kommunal anvisningsret finder ikke anvendelse på aftaler, der er indgået som følge af en beslutning efter stk. 1.

Stk. 3. Aftaler om anvisningsret, som er indgået efter stk. 1, bevarer deres gyldighed, hvis perioden for sådanne aftaler har varighed efter forsøgsperiodens udløb den 31. december 2021. Aftaleperioden kan højst have en varighed af 12 år efter forsøgsperiodens udløb.«

9. Efter § 27 b indsættes i kapitel 6 a:

»**§ 27 c.** Sundhedsministeren kan godkende, at regionsrådet i Region Midtjylland og Region Syddanmark som led i frikommuneforsøget om mere sammenhængende forløb i psykiatrien kan etablere social- og sundhedsfaglige behandlingstilbud, der organisatorisk integrerer et kommunalt socialfagligt tilbud og et regionalt behandlingstilbud.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde har visitationsansvaret, jf. § 27 e, stk. 1.

Stk. 3. Tilbuddet er ikke omfattet af reglerne om tvang i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien.

§ 27 d. Regionsrådet i Region Midtjylland og Region Syddanmark kan delegere ansvaret for myndighedsudøvelsen efter § 79 i sundhedsloven, som udføres som led i frikommuneforsøget om mere sammenhængende forløb i psykiatrien, til en kommunalbestyrelse i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde.

§ 27 e. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde træffer afgørelse om visitation til pladserne på tilbuddet, som er etableret efter § 27 c, stk. 1. Afgørelsen skal efter indstilling fra et visitationsforum, jf. stk. 2 og 3. Ophold på tilbuddet kan alene finde sted på baggrund af en afgørelse om visitation.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen opretter og sekretariatsbetjener et fælles visitationsforum. Visitationsforummet består af

- 1) en myndighedsrepræsentant fra frikommunen,
- 2) en socialfaglig konsulent, som udpeges af frikommunen, og
- 3) en sundhedsperson med specialeerfaring i psykiatri fra den regionale psykiatri.

Stk. 3. Efter anmodning fra kommunalbestyrelsen udfærdiger visitationsforummet hurtigst muligt en indstilling til kommunalbestyrelsen om visitation til tilbuddet. Indstillingen skal indeholde en redegørelse for, om de enkelte visitationskriterier er opfyldt, jf. § 27 f.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan ved afgørelse om visitation beslutte, at borgeren har åben adgang til en plads i en given tidsperiode. Det skal fremgå af afgørelsen, hvordan det håndteres, hvis der ikke er en ledig plads til borgeren, når vedkommende vil benytte sig af den åbne adgang.

Stk. 5. I tilfælde af uenighed i visitationsforummet udarbejdes indstillingen i overensstemmelse med flertallets vurdering.

Stk. 6. I akutte situationer kan personalet på tilbuddet træffe beslutning om, at en borger visiteres til tilbuddet. Kommunalbestyrelsen skal herefter hurtigst muligt træffe formel afgørelse om visitation på baggrund af en indstilling fra visitationsforummet.

§ 27 f. Visitationen skal tage udgangspunkt i den enkelte borgers behov. For at blive visiteret til tilbuddet, som er etableret efter § 27 c, stk. 1, skal følgende kriterier være opfyldt

- 1) borgeren er fyldt 18 år,
- 2) borgeren har betydelig nedsat psykisk funktionsevne,
- 3) borgeren har en psykisk lidelse,
- 4) borgeren har akut behov for råd og vejledning eller behov for et kortvarigt ophold eller opsøgende støtte i eget hjem med henblik på tryghed, psykisk stabilisering eller behandling, eller borgeren vurderes i en given tidsperiode af få sådanne behov,
- 5) borgeren må ikke være voldelig eller udadreagerende og skal kunne indgå aftaler om risikoadfærd,
- 6) borgeren må ikke være i aktivt misbrug og skal kunne indgå aftaler om rusmidler, og
- 7) borgeren skal kunne samarbejde med fagpersonalet på tilbuddet om patientforløbet.

Stk. 2. Regionsrådet i Region Midtjylland og Region Syddanmark og kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan fastsætte andre kriterier, der træder i stedet for kriterierne i stk. 1.

Stk. 3. Opfylder borgeren ikke visitationskriterierne, jf. stk. 1, skal borgeren udskrives fra tilbuddet efter § 27 c, stk. 1.

§ 27 g. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan i forbindelse med forsøget om mere sammenhængende forløb i psykiatrien fravige reglerne i sundhedslovens § 86, for så vidt angår muligheden for at

benytte frit sygehusvalg til frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde.

§ 27 h. Sundhedslovens regler om videregivelse af oplysninger finder anvendelse på tilbuddet, som er etableret efter § 27 c, stk. 1, herunder mulighed for indhentning af samtykke til videregivelse af oplysninger til ikke sundhedsfaglige personer.

§ 27 i. Regionsrådet i Region Midtjylland og Region Syddanmark kan finansiere tilbuddet, som er etableret i efter § 27 c, stk. 1, via en takstmodel efter aftale med kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde.

Stk. 2. Den kommunale medfinansiering efter den taktmodel, der er aftalt efter stk. 1, afholdes af betalingskommunen, og afregningen sker over for bopælskommunen på grundlag af borgerens bopæl på behandlingstidspunktet. Betalingskommunen er den kommune, som i henhold til § 9 c, stk. 2, 5 og 10, i lov om retssikkerhed på det sociale område, har den generelle betalingsforpligtelse.

Stk. 3. Sundhedslovgivningens bestemmelser om kommunal medfinansiering, som er fastsat i medfør af § 14 a i lov om regionernes finansiering, finder ikke anvendelse på tilbuddet.

§ 27 j. Klage over afslag på visitation til tilbuddet samt afgørelse om udskrivning af borgeren fra tilbuddet efter § 27 c, stk. 1, kan indbringes for Ankestyrelsen efter kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. Klage over sundhedsfaglig behandling på tilbuddet kan indbringes for Styrelsen for Patientsikkerhed.

Stk. 3. Serviceklager kan indbringes for regionsrådet i Region Midtjylland og Region Syddanmark.

§ 27 k. Socialtilsynet, jf. § 2 i lov om socialtilsyn, godkender og fører driftsorienteret tilsyn med tilbuddet efter § 27 c, stk. 1.

Stk. 2. Styrelsen for Patientsikkerhed fører tilsyn med den sundhedsfaglige behandling, som foregår på tilbuddet, såfremt behandlingen udføres af personer inden for sundhedsvæsenet.«

10. I kapitel 7 indsættes før § 28:

»**§ 27 l.** Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om mere sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder kan fravige reglerne om dokumentation og indberetninger til Sundheds- og Ældreministeriet ved brug af midler fra klippekortsordningen til plejehjemsbeboere.«

11. Efter § 29 b indsættes i kapitel 8:

»**§ 29 c.** Udlændinge- og integrationsministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats, herunder nytænkning af integrationsområdet, i forbindelse med opfølgningen på en udlændings integrationskontrakt, jf. integrationslovens §

20, kan tilrettelægge kontaktformen for opfølgningen og kan fravige kravet i integrationslovens § 20, stk. 4, 1. pkt.

Stk. 2. Det er en betingelse for forsøget, at opfølgningen indholdsmæssigt er i overensstemmelse med bestemmelserne i integrationslovens § 20, stk. 3, § 20, stk. 4, 2. og 3. pkt., og § 20, stk. 6 og 7, og den kan danne grundlag for kommunalbestyrelsens beslutning om, hvorvidt en udlænding fortsat er berettiget til at modtage hjælp efter integrationsloven eller lov om aktiv socialpolitik.«

12. Efter § 30 a indsættes i kapitel 8 a:

»§ 30 b. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om børn som vores vigtigste ressource kan yde godtgørelse til personer, som er omfattet af § 2, nr. 13, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats for befordring til og fra tilbud og behandlingssteder efter lov om social service

og sundhedsloven. Det er en betingelse, at personen er fritaget fra reglerne om ret og pligt til tilbud, jf. kapitel 17 a i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, efter reglerne udstedt i medfør af § 116 i samme lov.

Stk. 2. Kommunen fastsætter nærmere retningslinjer for udbetaling og udmåling af godtgørelsen, jf. stk. 1. Kommunen giver information til kommunens borgere om indholdet af retningslinjerne.«

13. I § 32, *stk. 2*, indsættes som *2. pkt.*:

»Økonomi- og indenrigsministeren kan godkende en senere iværksættelse af forsøg.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2018.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1. Gældende ret
 - 2.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.2.1. Ledighedsydelse – fritagelse for revurdering i 12. måned inden for 18 måneder
 - 2.2.2. Aktivering og beskæftigelsestilbud - bedre mulighed for individuel indsats
 - 2.2.3. Tidsbegrænset ordning med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere, jf. servicelovens § 95, stk. 3, til unge i alderen 18-22 år
 - 2.2.4. Brug af særlige døråbnere på yderdøre, der hører til og afgrænser boenheder i større tilbud
 - 2.2.5. Brug af personlige alarm- og pejlesystemer samt situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning over for børn og unge, der har ophold efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6
 - 2.2.6. Brug af personlige alarm- og pejlesystemer samt situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning over for borgere, som er i målgruppen for, men ikke har ophold i, en plejebolig eller botilbud
 - 2.2.7. Søvnforbedrende velfærdsteknologier
 - 2.2.8. Mulighed for økonomisk tilskud til bolig for særlige målgrupper, der ellers ikke kan opnå bolig (udslusningsperiode fra 2 til 5 år)
 - 2.2.9. Øgede muligheder for samarbejde med private om boligsocial anvisning
 - 2.2.10. Forebyggelse af udsættelser
 - 2.2.11. Almene boligorganisationers frasalg af restarealer
 - 2.2.12. Mere sammenhængende forløb i psykiatrien
 - 2.2.13. Fritagelse for dokumentation ved brug af midler fra klippekortsordningen
 - 2.2.14. Fleksibelt kontaktføreløb for integrationsborgere
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning

Ved lov nr. 658 af 8. juni 2017 om frikommunenetværk, der trådte i kraft den 1. juli 2017, blev de generelle rammer for Frikommuneforsøg 2016-2020 etableret, ligesom loven hjemlede en række af de forsøg, som frikommunenetværkene havde ansøgt om i frikommuneforsøgets første ansøgningsrunde.

Der er som opfølgning på forsøgets anden ansøgningsrunde givet yderligere forsøgsmuligheder til de eksisterende frikommunenetværk ved lov nr. 1570 af 19. december 2017 om ændring af lov om frikommunenetværk (Yderligere forsøgsmuligheder for frikommunenetværkene), der trådte i kraft d. 1. januar 2018.

Med dette lovforslag ønsker regeringen at give frikommunenetværkene flere muligheder for forsøg. Navnlige med baggrund i ansøgninger fra den tredje og sidste ansøgningsrun-

de, men også i enkelte ansøgninger fra tidligere ansøgningsrunder, der har været under afklaring.

Frikommuneforsøg 2016-2020 giver udvalgte kommuner frihed til at afprøve nye løsninger og metoder inden for et overordnet tema ved at blive fritaget for gældende lovgivning eller ved at der etableres nye hjemler.

Formålet med at give de eksisterende frikommunenetværk flere forsøgsmuligheder er at optimere mulighederne for at etablere ny viden og få praktiske erfaringer, der kan bane vejen for en bedre opgaveløsning til gavn for borgerne gennem effektiviseringer, regelforenklinger og bedre styring i alle kommuner.

Frikommuneforsøg 2016-2020 er et led i udmøntningen af "Opfølgning på forhandlingsresultat fra juli 2015" fra september 2015.

Frikommuneforsøg 2016-2020 skal endvidere ses i lyset af aftale om kommunernes økonomi for 2017, hvoraf det fremgår, at regeringen, der på daværende tidspunkt bestod af Venstre, og KL er enige om at gennemføre initiativer, der understøtter kommunernes styrings- og prioriteringsmuligheder og en bedre ressourceudnyttelse. I denne sammenhæng er frikommuneforsøgene en mulighed for at opnå konkrete erfaringer med større frihedsgrader og bedre styringsmuligheder i kommunerne.

Frikommuneforsøg 2016-2020 bygger desuden på erfaringer fra Frikommuneforsøg 2012-2015, hvor ni frikommuner kunne søge om at blive fritaget for gældende lovgivning eller at blive omfattet af nye hjemler.

For mere generelle overvejelser henvises til de almindelige bemærkninger til lov om frikommunenetværk, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 200 som fremsat, side 8, samt til de almindelige bemærkninger til lov om ændring af lov om frikommunenetværk (Yderligere forsøgsmuligheder for frikommunenetværkene), jf. Folketingstidende 2017-18, A, L61 som fremsat, side 4.

2. Lovforslagets indhold

Frikommuneforsøg 2016-2020 er baseret på, at frikommunerne går sammen i netværk, der arbejder med en fælles, samfundsmæssig relevant problemstilling. Hensigten er, at kommunerne i de enkelte frikommunenetværk igennem forsøgsperioden samarbejder tæt om forsøgene, herunder viderdelere om og følger op på bl.a. forsøgenes fremdrift, resultater og metoder.

Der er behov for at etablere yderligere hjemler til at fritage frikommunerne for gældende regler og at etablere nye hjemler til forsøg.

De i lovforslaget indeholdte hjemler til yderligere forsøg i frikommunenetværkene er baseret på ansøgninger indsendt af frikommunenetværkene. Ansøgningerne fra frikommunenetværkene hidrører fra forsøgets tredje ansøgningsrunde, som havde frist den 1. november 2017, samt enkelte ansøgninger fra tidligere ansøgningsrunder, der har været under afklaring.

På baggrund af den samlede opfølgning på Frikommuneforsøg 2016-2020 vil resultater og erfaringer fra forsøgene blive vurderet med sigte på generelle regelændringer.

De nærmere forsøg gennemgås i afsnit 2.2.

2.1. Gældende ret

De overordnede rammer for frikommuneforsøget er fastsat i lov om frikommunenetværk, der blev vedtaget af Folketinget den 1. juni 2017 og trådte i kraft den 1. juli 2017. Der er givet yderligere forsøgsmuligheder til de eksisterende frikommunenetværk ved lov om ændring af lov om frikommunenetværk (Yderligere forsøgsmuligheder for frikommunenetværkene), der trådte i kraft d. 1. januar 2018.

Kommunerne er omfattet af det almindelige legalitetsprincip, som betyder, at kommunernes opgavevaretagelse er betinget af, at der er hjemmel i lovgivningen, og at opgavevaretagelsen ikke strider mod lovgivningen.

Hvis en kommune skal have mulighed for at varetage en opgave eller varetage en opgave på anden måde end i øvrigt fastlagt ved lov, er det således nødvendigt at etablere særlig lovgivning.

Kommunerne kan herudover i et vist omfang få dispensation til at fravige gældende regler i medfør af eksisterende forsøgsbestemmelser i lovgivningen. Forvaltningen heraf er baseret på en forudsætning om lighed, således at lovgivning gælder lige for alle landets kommuner.

Lov om frikommunenetværk indeholder de overordnede retlige rammer for frikommuneforsøget, herunder forsøgshjemler, der kan anvendes til at give frikommunerne særlige forsøgsmuligheder inden for den pågældende forsøgsbestemmelses anvendelsesområde uden, at den godkendende myndighed som følge af den almindeligt gældende forudsætning om lighed skal give tilsvarende dispensationer til andre kommuner.

Loven giver hjemmel til at fravige den normale forudsætning om lighed ved forvaltningen af landets kommuner og borgere.

Loven giver endvidere en bemyndigelse til økonomi- og indenrigsministeren til at fastsætte nærmere regler om offentliggørelse og evaluering af forsøg, der gennemføres i frikommuner efter lov om frikommunenetværk og anden lovgivning.

Nogle forsøgsbestemmelser i loven forudsætter, at kommunalbestyrelserne i frikommunerne fremsender en ansøgning, som skal godkendes af den, der er bemyndiget til at meddele godkendelse, inden forsøget kan iværksættes. En sådan ansøgning anses for godkendt, medmindre kommunalbestyrelsen modtager afslag på godkendelse senest 25 hverdage efter, at ansøgningen fra kommunalbestyrelsen er modtaget af den, der er bemyndiget til at meddele godkendelse, jf. lov om frikommunenetværk § 7. Formålet hermed er at sikre en hurtig sagsbehandling af ansøgninger om forsøg.

2.2. Økonomi og Indenrigsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Økonomi- og Indenrigsministeriet finder, at forsøgstilgangen i frikommuneforsøget er et vigtigt redskab til at fremme nytænkning og skabe praktiske erfaringer med en enklere og bedre opgaveløsning tæt på borgeren. Forsøgene iværksættes indenfor en kontrolleret ramme, hvor forsøgene er afgrænset til specifikt udpegede kommuner og afvikles inden for en fast tidsramme, hvorefter alle forsøgene vil blive evalueret.

Alle frikommunernes ansøgninger er blevet vurderet for at sikre, at de ikke giver frikommunerne økonomiske fordele

på bekostning af andre eller bryder med borgernes retssikkerhed. Forsøgene må herudover ikke være i strid med grundloven eller EU-regler.

Indenfor disse rammer har ministeriet med inddragelse af ressortministerierne søgt at skabe vide forsøgsrammer, så der sikres et lokalpolitisk råderum til at afsøge mulighederne for en bedre, enklere og mere effektiv opgavetilrettelæggelse til gavn for borgerne.

På denne baggrund søges i alt 33 nye forsøg fra frikommuneforsøgets tredje ansøgningsrunde imødekommet samt et enkelt forsøg fra første ansøgningsrunde, der har været under afklaring. Ændringsforslaget indeholder hjemmel til i alt 14 af disse forsøg, som ikke kan imødekommes efter nugældende forsøgshjemler.

De foreslåede forsøgshjemler er udarbejdet af det eller de relevante ressortministerier.

De foreslåede forsøg er underlagt de overordnede rammer for Frikommuneforsøg 2016-2020, der er fastsat i lov nr. 658 af 8. juni 2017 om frikommunenetværk.

Alle frikommuner i det pågældende netværk er omfattet af forsøgsbestemmelserne.

Det er en forudsætning for igangsættelse af forsøg, at kommunalbestyrelserne i de pågældende kommuner i et møde har truffet beslutning om at udføre forsøg inden for den givne forsøgsbestemmelse.

Der er ikke fastlagt yderligere ansøgningsrunder for frikommunenetværkene i Frikommuneforsøg 2016-2020.

2.2.1. Ledighedsydelse – fritagelse for revurdering efter at have modtaget ledighedsydelse i sammenlagt 12 måneder inden for 18 måneder

Med forsøget foreslås det, at kommunerne i frikommunenetværket om en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats, herunder nytænkning af integrationsområdet, fritages for at lave en revurdering, når en fleksjobvisiteret person har modtaget ledighedsydelse i sammenlagt 12 måneder indenfor 18 måneder, således at vurderingen af, om betingelserne for fleksjob fortsat er opfyldt, gennemføres i forbindelse med den løbende opfølgning i det individuelle kontaktføreløb i beskæftigelsesindsatsen.

I det omfang reglerne om det individuelle kontaktføreløb ændres i forbindelse med gennemskrivningen af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, f.eks. hvis minimumskravene til hyppigheden af samtaler i kontaktføreløbet ændres, vil det blive vurderet, hvorvidt frikommuneforsøget kan fortsætte. Baggrunden for dette er, at tilladelsen til forsøget er givet med det udgangspunkt, at der efter de gældende regler skal foretages samtaler i det individuelle kontaktføreløb hver gang, borgeren i sammenlagt 3 måneder har modtaget ledighedsydelse. Hvis reglerne ændres, således at der ikke længere er en angivelse af, hvornår samtalerne skal finde sted eller

hvor mange samtaler, der skal foretages inden for et år, kan der således være en risiko for, at der ikke sker tilstrækkelig opfølgning i sagerne, således at der ikke foretages en revurdering af, om borgerne fortsat opfylder betingelserne for fleksjob.

2.2.2. Aktivering og beskæftigelsestilbud - bedre mulighed for individuel indsats.

Det foreslås, at frikommunenetværket om børn som vores vigtigste ressource for aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere og aktivitetsparate integrationsydelsesmodtagere under 30 år uden erhvervskompetencegivende uddannelse som ikke er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven, kan yde godtgørelse for befordring for deltagelse i ret og pligt til tilbud om mentorstøtte efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats. Det er en betingelse for at få befdringsgodtgørelse efter stk. 1, at personen har svært ved at bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet eller gennemføre en uddannelse, og vedkommende:

- 1) har en psykisk lidelse sygdom, som kan være afklaret eller uafklaret,
- 2) har en fysisk nedsat funktionsevne
- 3) lever i hjemløshed,
- 4) har særlige sociale problemer,
- 5) har misbrugsproblemer,
- 6) modtager støtte efter servicelovens § 85, eller
- 7) har midlertidigt ophold i boformer efter servicelovens § 107.

Det bemærkes, at der i udspillet om en forenklet beskæftigelsesindsats lægges op til, at mentorordningen afskaffes som ret og pligt-tilbud. Såfremt dette vedtages, skal det vurderes, hvorvidt forsøget stadig er relevant.

Det foreslås også, at frikommunenetværket om børn som vores vigtigste ressource kan yde godtgørelse til befdring til og fra tilbud og behandlingssteder efter lov om social service og sundhedsloven til aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere og aktivitetsparate integrationsydelsesmodtagere under 30 år uden erhvervskompetencegivende uddannelse, som ikke er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven. Det foreslås, at det alene er de aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere og aktivitetsparate integrationsydelsesmodtagere under 30 år uden erhvervskompetencegivende uddannelse, som ikke er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven, som fritages fra reglerne om ret og pligt til tilbud jf. kapitel 17 a i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, efter reglerne udstedt i medfør af § 116 i samme lov, som kan få den foreslåede befdringsgodtgørelse. Reglerne forventes udmøntet i bekendtgørelse om frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet, som forventes at træde i kraft 1. juli 2018.

Det er frikommunenetværkets vurdering, at de foreslåede forsøg om befdringsgodtgørelse vil føre til, at de aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere og aktivitetsparate integrationsydelsesmodtagere under 30 år uden erhvervs-

kompetencegivende uddannelse, som ikke er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven, vil møde mere stabilt og oftere til tilbud, behandling og aftaler med deres mentor.

2.2.3. Tidsbegrænset ordning med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere, jf. servicelovens § 95, stk. 3, til unge i alderen 18-22 år

Det foreslås, at give netværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde mulighed for at tildele en midlertidig hjælpeordning jf. servicelovens § 95, stk. 3, som en form for efterværn til unge i alderen 18-23 år med funktionsnedsættelse.

Baggrunden for forsøget er, at frikommunerne i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde har ønsket mulighed for at bevilge hjælp efter servicelovens § 95, stk. 3, i en tidsbegrænset periode i den situation, hvor tilskuddet til ansættelse af hjælpere udbetales til en nærtstående, og borgeren med funktionsnedsættelse er en ung mellem 18 og 22 år. Frikommunerne ønsker i sådanne tilfælde at kunne fastsætte, at udbetaling af tilskuddet ophører, når den unge fylder 23 år. Begrundelsen for dette ønske er ifølge frikommunerne, at det giver anledning til nogle etiske overvejelser, hvor længe unge mennesker med omfattende funktionsnedsættelser skal blive boende hjemme og blive passet af deres forældre. Den unge kan således have vanskeligt ved at skabe sociale relationer og en selvstændig tilværelse uden for familien, hvis pasningen i hjemmet opretholdes i en tidsbegrænset periode. Samtidig kan forældrene risikere at miste deres tilknytning til arbejdsmarkedet.

Formålet er således at give målgruppen mulighed for en smidigere overgang fra pasning i hjemmet til at flytte på botilbud eller i egen bolig.

2.2.4. Brug af særlige døråbnere på yderdøre, der hører til og afgrænser boenheder i større tilbud

Det foreslås, at netværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde får mulighed for at etablere særlige døråbnere på yderdøre i forbindelse med bo- og dagtilbud eller anbringelsessteder, der afgrænser mindre boenheder i større tilbud. Herved bliver det muligt at adskille afdelinger inden for yderdøren, og ikke blot i forbindelse med selve yderdøren af en større bygning, som det er tilfældet i dag.

Formålet er at give personalet bedre mulighed for at reagere i de situationer, hvor en borger potentielt kan udsætte sig selv eller andre for væsentlig personskade, og på den måde har personalet bedre mulighed for at yde den tilstrækkelige omsorg for beboerne.

2.2.5. Brug af personlige alarm- og pejlesystemer samt situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning over for børn og unge, der har ophold efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6

Det foreslås at give netværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde mulighed for at anvende personlige alarm- og pejlesystemer over for børn og unge med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. § 17 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, som er i aflastning efter servicelovens § 44 eller § 52, stk. 3, nr. 5, samt at anvende situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning over for børn og unge med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. § 17 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, der enten er anbragt efter serviceloven § 44 eller § 52, stk. 3, nr. 4 og 5, på et godkendt opholdssted eller døgninstitution efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6.

Formålet er at anvende ny velfærdsteknologi til at styrke omsorgen for borgeren og reducere behovet for mere indgribende foranstaltninger.

2.2.6. Brug af personlige alarm- og pejlesystemer samt situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning over for borgere, som er i målgruppen for - men ikke har ophold i - en plejebolig eller botilbud

Kommunerne i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde ønsker at øge mulighederne yderligere for at anvende personlige alarm- og pejlesystemer samt situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning, således at også hjemmeboende borgere, som vurderes at være i målgruppen for en boform efter serviceloven, en plejebolig efter almenboligloven el. lign, men som fortsat er hjemmeboende, kan omfattes af forsøget

Kommunerne ønsker bl.a. at undersøge effekten på borgeres livskvalitet og tryghed og på de pårørendes tryghed samt personalets arbejdsmiljø og ressourceanvendelse, hvis der fjernes nogle barrierer for anvendelsen af teknologiske hjælpemidler overfor hjemmeboende borgere med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. servicelovens § 124 a.

Kommunerne angiver, at der er en gruppe hjemmeboende borgere, som er så mentalt dårligt fungerende, at de er i stor risiko for at udsætte sig selv for alvorlig fare og uværdige situationer, når de forlader deres hjem. Det kan eksempelvis dreje sig om borgere med svær demens og borgere med svær hjerneskode. Der er ifølge frikommunenetværket tale om borgere, der er berettiget til en plejebolig eller et botilbud, men som ikke kan flyttes dertil, hvilket i nogle tilfælde skyldes, at de ikke ønsker at flytte, og at betingelserne for flytning uden samtykke efter servicelovens § 129, stk. 1, ikke er opfyldt. Det kan også dreje sig om borgere, som afventer en ledig bolig, og hvor der i en meget begrænset periode er behov for anvendelse af et teknologisk hjælpemiddel i eget hjem.

Formålet er at anvende ny velfærdsteknologi til at styrke omsorgen for borgeren og reducere behovet for mere indgribende foranstaltninger.

2.2.7. Søvnforbedrende velfærdsteknologier

To kommuner i frikommunenetværket om sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder ønsker ligesom frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde at afprøve øget adgang til at anvende teknologiske løsninger i omsorgsindsatsen overfor borgere, der ikke kan give et informeret habilt samtykke til dette grundet betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne. De to kommuner ønsker at afprøve, om teknologiske løsninger kan lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten for borgere i ældreplejen og på rehabiliteringscentre. På længere sigt ønskes teknologierne muligvis også afprøvet på handicapområdet.

Kommunerne benytter i dag teknologiske løsninger i ældreplejen, som de ser et stort potentiale i. Servicelovens magt-anvendelsesregler betyder imidlertid, at teknologierne ikke kan anvendes overfor borgere, der grundet betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne ikke kan give et informeret samtykke. Dette indebærer ifølge frikommunerne, at disse borgere udelukkes fra værdifulde omsorgsindsatser og dermed fra at få de mest optimale plejetilbud. De to frikommuner ønsker derfor at få mulighed for at gennemføre forsøg med anvendelsen af søvnmonitoreringsteknologi og videobaseret kig-ind overfor borgere med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne.

Formålet er at anvende ny velfærdsteknologi til at styrke omsorgen for borgeren og reducere behovet for mere indgribende foranstaltninger.

2.2.8. Mulighed for økonomisk tilskud til bolig for særlige målgrupper, der ellers ikke kan opnå bolig (udslusningsperiode fra 2 til 5 år)

Udslusningsboliger er permanente boliger, der i en toårig udslusningsperiode udlejes på særlige vilkår. Det foreslås forsøgsvis at give kommunerne mulighed for at indrette udslusningsboliger med en forlænget udslusningsperiode på op til fem år.

Formålet er at hjælpe borgere med et lidt længere rehabiliteringsperspektiv, før de kan opnå den tilstrækkelige indtægtsmæssige forbedring, ind på det ordinære boligmarked. Da hensigten med udslusningsboliger er, at borgeren efter en udslusningsperiode overtager boligen på ordinære lejevilkår, er boligtypen ikke tiltænkt mennesker med et permanent handicap med behov for særlig støtte og uden udsigt til den nødvendige indtægtsforbedring.

Der lægges vægt på, at borgere, der anvises en udslusningsbolig, ikke automatisk har en forlænget udslusningsperiode på op til fem år. Hensigten er, at de særlige vilkår så vidt muligt målrettes borgere med et rehabiliteringspotentiale på to til fem år efter en konkret og individuel vurdering på anvisningstidspunktet. Dette er af hensyn til borgerens lejeretigheder og hensynet til at begrænse muligheden for økonomiske særtilskud.

2.2.9. Øgede muligheder for samarbejde med private om boligsocial anvisning

Med henblik på at tilvejebringe flere billige boliger i de store byer foreslås det for det første at give frikommunerne mulighed for at indgå 12-årige aftaler med private udlejere om kommunal anvisningsret, hvor der i dag er en tidsgrænse på seks år.

For det andet foreslås det at boligtyper fra almenboligsektoren forsøgsvis kan udbredes til privat byggeri i frikommunerne.

2.2.10. Forebyggelse af udsættelser

En udsættelse kan have store personlige og økonomiske konsekvenser for den enkelte borger. Forslaget indebærer, at frikommunerne kan aftale med boligorganisationerne, at de underretter kommunen om huslejerestancer hos lejere, der er blevet anvist til boligen af kommunen inden for de seneste to år mod ét år i dag. Med denne viden har kommunen mulighed for at igangsætte en forebyggende indsats.

2.2.11. Almene boligorganisationers frasalg af restarealer

Frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger har peget på et behov for at øge almene boligorganisationers incitament til at afhænde restarealer til andre investorer end almene boligorganisationer.

Det foreslås, at give frikommunerne i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger mulighed for at iværksætte forsøg, hvorefter en kommunalbestyrelse og en boligorganisation selv kan beslutte, i hvilket omfang et nettoprovenu ved afhændelse af restarealer skal anvendes i den almene afdeling til nedbringelse af forbedringslån eller finansiering af bygningsfysiske arbejder og boligsociale indsatser

Forslaget vil blandt andet bidrage til at fremme blandede ejerformer og sikre en mere alsidig beboersammensætning til gavn for udviklingen i et byområde.

Der lægges vægt på, at der fra boligorganisationernes side ikke spekuleres i at afhænde ejendomme for at rette op på vedligeholdelsefterslæb eller forbedre afdelingens økonomi, hvor der er et økonomisk behov for at planlægge mere langsigtede finansieringsløsninger, hvor driftsomkostninger og husleje bringes i overensstemmelse.

2.2.12. Mere sammenhængende forløb i psykiatrien

Det foreslås at give netværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde mulighed for at etablere af social- og sundhedsfaglige behandlingspladser, der organisatorisk integrerer et kommunalt socialfagligt tilbud og et regionalt behandlingstilbud.

Formålet er at skabe en sammenhængende og helhedsorienteret indsats for borgere i psykiatrien og socialpsykiatrien.

2.2.13. Fritagelse for dokumentation ved brug af midler fra klippekortsordningen

Det foreslås, at give netværket om mere sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder mulighed for fritagelse for indberetning af oplysninger til Sundheds- og Ældreministeriet ved brug af midler fra klippekortsordningen for beboere på plejecentre.

Formålet er at give personalet mere tid til kerneopgaven.

2.2.14. *Fleksibelt kontaktføreløb for integrationsborgere*

Det foreslås, at give frikommunenetværket om en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats, herunder nytænkning af integrationsområdet, fritagelse fra reglerne om form og indhold af samtaler med modtagere af integrationsydelse.

Formålet med forsøget er at give frikommunenetværket mulighed for fleksibilitet i tilrettelæggelsen af de opfølgende samtaler, der er knyttet til integrationskontrakten.

3. *Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige*

Lovforslagets økonomiske konsekvenser for de omfattede frikommuner beror på, i hvilket omfang frikommunerne gør brug af lovforslagets muligheder for forsøg. Idet lovforslaget bl.a. har til formål at hjemle forsøg, der understøtter en bedre ressourceudnyttelse og mere effektiv opgaveløsning i kommunerne, antages lovforslaget ikke i væsentligt omfang at indebære negative økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Eventuelle omkostninger som følge af forsøget afholdes af den enkelte frikommune.

Hvis frikommunerne vælger at udnytte muligheden for at anvise borgere til udslningsboliger med en forlænget udslningsperiode i op til fem år, vil frikommunerne skulle afholde udgiften til huslejetilskuddet i den forlængede periode. Forsøgets samlede økonomiske konsekvenser for kommunen vil afhænge af borgerens nuværende boligsituation.

Samtidig skønnes flere af de i lovforslaget indeholdte forsøgsbestemmelser at kunne indebære en administrativ lettelse for de frikommuner, der gør brug af disse muligheder for forsøg.

Forslaget vurderes samlet set ikke at have væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for staten eller regionerne.

4. *Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.*

Lovforslagets økonomiske konsekvenser for erhvervslivet beror på, i hvilket omfang frikommunerne gør brug af lovforslagets muligheder for forsøg. De i lovforslaget indeholdte forsøgsbestemmelser skønnes at kunne indebære begrænsede positive og negative økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. *Administrative konsekvenser for borgerne*

Forslaget om forsøg med øget anvendelse af teknologiske løsninger i indsatsen for borgere med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne (jf. de foreslåede bestemmelser i §§ 14 b - 14 e) kan få konsekvenser for borgernes retssikkerhed, idet kommunerne gives yderligere beføjelser. Der er dog opstillet en række betingelser for anvendelse af beføjelserne, hvorfor hensynet til borgernes retssikkerhed er varetaget.

6. *Miljømæssige konsekvenser*

Forslaget vurderes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

7. *Forholdet til EU-retten*

Forslaget vurderes ikke at have EU-retlige aspekter.

8. *Hørte myndigheder og organisationer m.v.*

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den d. 16. januar 2018 til den 14. februar 2018 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Advokatsamfundet, Akademikerne, Allerød Kommune, Alzheimerforeningen, Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation, Ankestyrelsen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ASE, Assens Kommune, ATP, Ballerup Kommune, BDO, Kommunernes Revision A/S, Beskæftigelsesrådet BER, Beskæftigelsesrådets ydelsesudvalg, Boligselskabernes Landsforening, Brønderslev Kommune, Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforening (BUPL), Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Center for Små Handicapgrupper, Center for Sund Aldring, Centralorganisationens Fællesudvalg (CFU), Danmarks Lejerforeninger, Danmarks Evalueringsinstitut, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Lærerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Center for Undervisningsmiljø, Dansk Erhverv, Dansk Handicapforbund, Dansk Musikskolesammenslutning, Dansk Musikpædagogisk Forening, Dansk Industri, Dansk Psykolog Forening, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Danske Advokater, Danske A-kasser, Danske Diakonhjem, Danske Fysioterapeuter, Danske Handicaporganisationer, Danske Musik- og Kulturskoleledere, Danske Regioner, Danske Professionshøjskoler, Danske Seniorer, Danske Skoleelever, Danske Udlejere, Danske Ældregeråd, Datailsynet, De Samvirkende Menighedsplejere, DemensKoordinatorer i Danmark, Den Danske Dommerforening, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, DESA - Dansk Erhvervssammenslutning, Det Centrale Handicapråd, Det faglige hus, Diakonissestiftelsen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, DGI, EGV, Ejendomsforeningen Danmark, Ergoterapeutforeningen, Erhvervsstyrelsen, Esbjerg Kommune, FABU, Fagligt Fælles Forbund (3F), Favrskov Kommune, Finansrådet, Finanssektorens Ar-

bejdsgiverforening, Finanstilsynet, FOA – Fag og Arbejde, Folketingets Ombudsmand, Forbrugerrådet, Forening for ledere af sundhedsordninger for børn og unge, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD), Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Foreningsfællesskabet Ligeværd, ForældreLANDSforeningen (FBU), Fredensborg Kommune, Frederikshavn Kommune, Frederikssund Kommune, Frie Funktionærer, Frivilligrådet, FSR – Danske Revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Furesø Kommune, Gentofte Kommunalforening, Gentofte Kommune, Gladsaxe Kommune, Gribskov Kommune, Guldborgsund Kommune, Halsnæs Kommune, Helsingør Kommune, Herning Kommune, Hillerød Kommune, Hjernesagen, Hjørring Kommune, HK Danmark, Holbæk Kommune, Holstebro Kommune, Høje-Taastrup Kommune, Ikast-Brande Kommune, Institut for Menneskerettigheder, Jammerbugt Kommune, Jobrådgivernes Brancheorganisation, KFUM's sociale arbejde, KL, Klagenævnet for Specialundervisning, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte (KTO), Kommunernes Lønningsnævn, Kost & Ernæringsforbundet, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, KU, Københavns Kommune, Landsforeningen af fleks- og skånejobbere, Landsforeningen Bopam, Landsforeningen Børn og Forældre, Landsforeningen for Socialpædagoger, Landsorganisationen i Danmark (LO), Landssamråd for PPR-chefer, Lederforum, Livsværk, LO's Faglige Seniorer, LOS, Lyngby-

Taarbæk Kommune, Lægeforeningen, Læsø Kommune, Mariagerfjord Kommune, Morsø Kommune, Nationalt Videnscenter for Demens, Nordfyns Kommune, Odense Kommune, Offentligt ansattes organisationer, OK-Fonden, Plejefamiliernes Landsforening, PLO (Praktiserende Lægers Organisation), Randers Kommune, Rebild Kommune, Red Barnet, Retssikkerhedsfonden, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rigsrevisionen, Ringkøbing-Skjern Kommune, Roskilde Kommune, Rudersdal Kommune, Røde Kors, Rådet for frivilligt socialt arbejde, Rådet for Socialt Udsatte, Selveje Danmark, SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, Silkeborg Kommune, Skive Kommune, Skolelederforeningen, Skole og Forældre, Slagelse Kommune, Socialpædagogernes Landsforbund, Socialt Leder Forum, Socialtilsyn Hovedstaden, Frederiksberg Kommune, Socialtilsyn Midt, Silkeborg Kommune, Socialtilsyn Nord, Hjørring Kommune, Socialtilsyn Syd, Faaborg-Midtfyn Kommune, Socialtilsyn Øst, Holbæk Kommune, Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab, Statsforvaltningen, SUFO (Landsforeningen for ansatte i sundhedsfremmende og forebyggende hjemmebesøg), TABUKA, Thisted Kommune, Tænk, Uddannelsesforbundet, ULF Udviklingshæmmedes Landsforbund, Ungdommens Røde Kors, Ungdommens Uddannelsesvejledning, Ungdomsringen, Vesthimmerlands Kommune, Ældre Sagen, Ældreforum, Aabenraa Kommune, Aalborg Kommune og Aarhus Kommune.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af forsøgsmulighederne.	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af forsøgsmulighederne.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af forsøgsmulighederne.	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af forsøgsmulighederne.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af lovforslagets muligheder for forsøg.	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af lovforslagets muligheder for forsøg.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Frikommunenetværkslovens § 1 giver de forskellige frikommunenetværk mulighed for at gennemføre forsøg indtil den 31. december 2021.

Det foreslås i § 1, stk. 2, at aftaler indgået inden for rammerne af §§ 26 f og 26 k kan have varighed udover d. 31. december 2021.

Den foreslåede bestemmelse åbner for muligheden for, at frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan indgå aftaler af længere varighed end til d. 31. december 2021 vedrørende udlejning af udslusningsboliger, der foreslås etableret i § 26 f og aftaler om anvisningsret, der foreslås etableret i § 26 k.

Der henvises til bemærkningerne til § 26 f og § 26 k.

Til nr. 2

Frikommunenetværkslovens § 2 oplister de frikommunenetværk, der er en del af frikommuneforsøg II og de kommuner, der indgår i de respektive frikommunenetværk. Efter lovens § 3 kan kommunerne i et frikommunenetværk alene gennemføre forsøg inden for frikommunenetværkets tema.

I § 2, stk. 2, foreslås det, at regioner kan samarbejde med frikommunenetværkene om at udføre forsøg efter i det omfang, det fremgår af denne lov.

Den foreslåede bestemmelse åbner for, at enkelte regioner som noget nyt kan indgå i et samarbejde med enkelte frikommunenetværk i specifikke forsøg, såfremt der er etableret særskilt hjemmel til dette samarbejde i frikommunenetværksloven. Bestemmelsen afgrænser således også samarbejdet, da regionerne kun kan indgå i et samarbejde i det omfang, det udtrykkeligt fremgår af frikommunenetværksloven, at regionerne kan deltage heri.

Bestemmelsen foreslås indsat for, at frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan indgå i samarbejde med Region Midtjylland og Region Syddanmark i forbindelse med forsøget om Mere sammenhængende forløb i psykiatrien, som foreslås etableret i §§ 27 c - 27 l.

Der henvises til bemærkningerne til §§ 27 c - 27 l.

Til nr. 3

Ad § 9 d

Efter de gældende regler i § 74 c i lov om aktiv socialpolitik skal kommunen vurdere, om betingelserne for at få et fleksjob fortsat er opfyldt, når en person har fået ledighedsydelse i 12 måneder inden for 18 måneder. Herefter skal kommunen revurdere sagen, hver gang personen på ny har modtaget ledighedsydelse i 12 måneder inden for 18 måneder. Vurderingen skal være afsluttet, senest når pågældende har modtaget ledighedsydelse i 18 måneder. Når en person, der modtager ledighedsydelse eller har opsagt et fleksjob, flytter til en anden kommune, skal denne kommune afslutte

vurderingen inden for fristen på 18 måneder. Kommunen skal dog senest inden for 6 måneder efter flytningen afslutte vurderingen, hvis fristen på 18 måneder ikke kan overholdes på grund af flytningen. Perioder med ledighedsydelse under barsel medregnes ikke.

Ved vurderingen skal kommunen anvende tilbud efter kapitel 10 og 11 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, jf. § 74 c, stk. 2, i lov om aktiv socialpolitik.

Grundlaget for vurderingen skal, jf. § 74 c, stk. 3, i lov om aktiv socialpolitik, bestå af 1) en redegørelse for, at der er anvendt tilbud efter kapitel 10 og 11 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, 2) en redegørelse for den pågældendes ressourcer samt mulighederne for at anvende og udvikle dem, som udarbejdes i samarbejde med den pågældende og indeholder dennes egen opfattelse af forholdene, 3) en redegørelse for, hvorfor den pågældendes arbejdsevne fortsat anses for varigt nedsat, og 4) en redegørelse for, at det er vurderet, om der kan være grundlag for at påbegynde en sag om førtidspension.

Det følger af den gældende § 73 a, stk. 1 og 2, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, at for personer, der er visiteret til fleksjob, og som modtager ledighedsydelse efter lov om aktiv socialpolitik, tilrettelægges og gennemføres der et individuelt kontaktførløb, med henblik på at personen hurtigst muligt kommer i fleksjob. Under kontaktførløbet skal der afholdes individuelle jobsamtaler med personen, senest hver gang personen i sammenlagt 3 måneder har modtaget ledighedsydelse regnet første gang fra visitationen til fleksjob. Der skal under jobsamtalen følges op på, om personen er aktivt arbejdssøgende. Perioder med ledighedsydelse under barsel medregnes ikke. Samtalen afholdes som hovedregel ved personligt fremmøde.

Med den foreslåede § 9 d, stk. 1, kan beskæftigelsesministeren godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats, herunder nytænkning af integrationsområdet, fraviger § 74 c i lov om aktiv socialpolitik, således at vurderingen af, om betingelserne for fleksjob fortsat er opfyldt, gennemføres i forbindelse med den løbende opfølgning i det individuelle kontaktførløb, jf. § 73 a, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Der er ikke foreslået nærmere regler for, hvordan opfølgningen i forbindelse med det individuelle kontaktførløb skal foretages. Det er alene fastsat, at den løbende vurdering vil skulle foretages, hver gang personen har modtaget ledighedsydelse i sammenlagt 3 måneder, jf. § 73 a i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

I forbindelse med den løbende vurdering skal kommunerne vurdere, hvilke indsatser en person på ledighedsydelse eventuelt skal deltage i, for at personen får bedre mulighed for at blive ansat i et fleksjob. Kommunen skal endvidere ved de løbende vurderinger følge op på, om den fleksjobvisiteredes arbejdsevne har ændret sig, og om den pågældendes ressourcer samt mulighederne for at anvende og udvikle dem er ændret. Dette skal ske i samarbejde med den pågæl-

dende og indeholde dennes egen opfattelse af forholdene. Dette svarer til de krav, der stilles efter § 73 a i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og § 74 c, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik.

Det foreslås i § 9 d, *stk. 2*, at vurderer frikommunen, at borgeren ikke længere opfylder betingelserne for fleksjob og dermed ikke længere er berettiget til ledighedsydelse, skal kravene i § 74 c, stk. 2 og 3, i lov om aktiv socialpolitik være opfyldt, når frikommunen træffer afgørelse om, at borgeren ikke længere er berettiget til fleksjob. Dette gælder dog ikke, hvis frikommunen har vurderet, at borgeren opfylder betingelserne for at modtage førtidspension.

Det medfører, at frikommunen skal give borgeren et tilbud efter kapitel 10 eller 11 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, jf. § 74 c, stk. 2, i lov om aktiv socialpolitik, og at der skal udarbejdes de redegørelser, der fremgår af § 74 c, stk. 3, i lov om aktiv socialpolitik, som er beskrevet ovenfor.

Dette gælder dog ikke, hvis kommunen har vurderet, at borgeren opfylder betingelserne for at modtage førtidspension. I denne situation skal kommunen følge reglerne vedrørende tilkendelse af førtidspension, og skal således ikke give tilbud efter kapitel 10 og 11 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller udarbejde redegørelser efter § 74 c, stk. 3, i lov om aktiv socialpolitik.

Ad § 9 e

Efter §§ 82 og 83 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats kan kommunen alene bevilge befordringsgodtgørelse til aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere og aktivitetsparate integrationsydelsesmodtagere under 30 år uden erhvervskompetencegivende uddannelse, som ikke er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven, når de deltager i tilbud om vejledning og opkvalificering, virksomhedspraktik eller ansættelse med løntilskud.

Det følger af § 96 c i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, jf. lovbekendtgørelse nr. 1342 af 21. november 2016 med senere ændringer, at en aktivitetsparat uddannelseshjælpsmodtager eller en aktivitetsparat integrationsydelsesmodtager under 30 år uden erhvervskompetencegivende uddannelse, som ikke er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven, og som i perioder på grund af personlige forhold ikke kan deltage i vejledning og opkvalificering, virksomhedspraktik eller ansættelse med løntilskud, har ret og pligt til tilbud om mentorstøtte, indtil personen kan deltage i førnævnte tilbud.

Der er således ikke efter gældende regler mulighed for, at en aktivitetsparat uddannelseshjælpsmodtager eller en aktivitetsparat integrationsydelsesmodtager under 30 år uden erhvervskompetencegivende uddannelse, som ikke er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven, kan få befordringsgodtgørelse, når pågældende deltager i ret og pligt tilbud om mentorstøtte. Der er således heller ikke fastsat regler om f.eks. udmåling og udbetaling af en sådan godtgørelse.

Det foreslås i § 9 e, *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om børn som vores

vigtigste ressource kan til personer, som er omfattet af § 2, nr. 13, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, yde godtgørelse for befordring for personens deltagelse i ret og pligt tilbud om mentorstøtte efter § 96 c i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

En uddannelseshjælpsmodtager eller en integrationsydelsesmodtager under 30 år uden erhvervskompetencegivende uddannelse, som ikke er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven, er aktivitetsparat, hvis personen vurderes at have problemer af faglig, social og/eller helbredsmæssig karakter og dermed har behov for ekstra støtte og hjælp i længere tid end ca. et år, inden personen kan påbegynde en uddannelse og gennemføre denne på almindelige vilkår. Det følger af § 1, nr. 13, jf. § 2, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 1297 af 9. november 2016 om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere og aktivitetsparate integrationsydelsesmodtagere under 30 år uden erhvervskompetencegivende uddannelse, som ikke er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven kan få befordringsgodtgørelse, når de deltager i ret og pligt tilbud om mentorstøtte.

Det betyder, at en aktivitetsparat uddannelseshjælpsmodtager eller en aktivitetsparat integrationsydelsesmodtager under 30 år uden erhvervskompetencegivende uddannelse som ikke er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven således kan få befordringsgodtgørelse, hvis pågældende eksempelvis har udgifter i forbindelse med en busbillet til og fra mødet med sin ret og pligt mentor.

Det foreslås i § 9 e, *stk. 2*, at det er en betingelse for at få befordringsgodtgørelse efter stk. 1, at personen har svært ved at bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet eller gennemføre en uddannelse, og vedkommende

- 1) har en psykisk lidelse, som kan være afklaret eller uafklaret,
- 2) har en nedsat fysisk funktionsevne,
- 3) lever i hjemløshed,
- 4) har særlige sociale problemer,
- 5) har misbrugsproblemer,
- 6) modtager støtte efter servicelovens § 85, eller
- 7) midlertidigt har ophold i boformer efter servicelovens § 107

Det er jobcenteret, der vurderer, om borgeren er omfattet af målgruppen.

Kommunens mulighed for at yde befordringsgodtgørelse til aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere og aktivitetsparate integrationsydelsesmodtagere under 30 år uden erhvervskompetencegivende uddannelse, som ikke er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven, er et del-element i et større forsøg, der omhandler unge mennesker i alderen 18-29 år, som har problemer med at opretholde et job eller gennemføre en uddannelse, fordi de enten har en afklaret eller uafklaret psykisk sygdom eller fysisk lidelse, er hjemløse, har misbrugsproblemer eller modtager støtte efter servicelovens § 85 eller § 107.

Der henvises i den forbindelse til den foreslåede § 30 b og til bekendtgørelse om frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet.

Det foreslås i § 9 e, stk. 3, at kommunen fastsætter nærmere retningslinjer for udbetaling og udmåling af godtgørelsen, jf. stk. 1. Kommunen giver information til kommunens borgere om indholdet af retningslinjerne.

Det indebærer, at kommunen fastsætter retningslinjer for udbetaling af godtgørelsen, herunder om godtgørelsen er forudbetalt eller bagudbetalt, og i hvilket omfang udgiften skal være dokumenteret. Kommunen kan i retningslinjerne ligeledes tage stilling til, hvordan godtgørelsen skal udmåles, f.eks. om udgiften skal dækkes fuldt ud, eller om der er alene er tale om udbetaling af en kilometersats efter et bestemt antal kilometer.

For at understøtte frikommunerne i at opnå konkrete erfaringer med større frihedsgrader og bedre styringsmuligheder foreslås det, at kommunen selv fastsætter retningslinjer for udbetaling og udmåling af befordringsgodtgørelsen.

Retningslinjerne skal sikre, at der er klarhed over, hvordan, hvornår og hvor meget borgeren kan få udbetalt.

Samtidig sikres det, at borgerne får information om, hvad deres rettigheder er i forhold til udbetaling af befordringsgodtgørelse. Information om retningslinjerne kan eksempelvis gives skriftligt til personen, offentliggøres på kommunens hjemmeside eller overdrages mundtligt.

Til nr. 4

Ad § 14 a

§ 95 i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 988 af 17. august 2017 med senere ændringer (herefter benævnt serviceloven), indeholder regler om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere til borgere med nedsat funktionsevne. Servicelovens § 95 finder anvendelse for borgere på 18 år eller derover.

Det fremgår af servicelovens § 95, stk. 1, at hvis kommunalbestyrelsen ikke kan stille den nødvendige hjælp til rådighed for en borger, der har behov for personlig og praktisk hjælp i hjemmet efter servicelovens § 83 og/eller afløsning eller aflastning efter § 84, kan kommunalbestyrelsen i stedet udbetale et tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager.

Efter servicelovens § 95, stk. 2, kan en borger med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for personlig hjælp og pleje og for støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer om ugen, vælge at få udbetalt et kontant tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager. Efter § 95, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen desuden i særlige tilfælde vælge at udbetale tilskuddet til en nærtstående, som helt eller delvist passer borgeren med funktionsnedsættelse.

Servicelovens § 95, stk. 3, er tilsigtet at finde anvendelse i de situationer, hvor kommunalbestyrelsen skønner, at borgeren med funktionsnedsættelse ikke selv vil være i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne, hvilket er en betin-

gelse for at være omfattet af § 95, stk. 2. Det kan f.eks. være tilfælde, hvor borgeren har en funktionsnedsættelse som følge af udviklingshæmning eller kognitive funktionsnedsættelser. I disse tilfælde kan kommunalbestyrelsen vælge at yde det kontante tilskud til en nærtstående, som kan og vil påtage sig opgaven, i stedet for til borgeren. Som nærtstående anses normalt ægtefælle, samlevende, børn, forældre, søskende samt andre, som har et nært forhold til den pågældende borger. Flere af borgerens nærtstående kan være tilskudsmodtagere og dermed dele det udbetalte tilskud.

Et eksempel, hvor servicelovens § 95, stk. 3, kan finde anvendelse, er den situation, hvor et barn med omfattende funktionsnedsættelse før det fyldte 18. år er blevet passet i hjemmet af én af forældrene efter reglerne om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, jf. servicelovens § 42, og hvor der efter barnets fyldte 18. år etableres en ordning med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95, stk. 3, hvor den pågældende forælder får udbetalt tilskuddet. Herved bliver det muligt for forældrene at fortsætte med at passe den unge i hjemmet.

Den eller de nærtstående, som får udbetalt tilskud efter servicelovens § 95, stk. 3, og som dermed er tilskudsmodtager, bliver arbejdsleder og arbejdsgiver for borgerens hjælpere, jf. § 95, stk. 4, medmindre den eller de pågældende indgår aftale med en (anden) nærtstående eller med en af socialtilsynet godkendt forening eller privat virksomhed om overførsel af tilskuddet, hvorefter den (anden) nærtstående, foreningen eller den private virksomhed er arbejdsgiver for hjælperne. Det kontante tilskud til ansættelse af hjælpere, som den nærtstående får udbetalt, svarer til det, som borgeren selv ville få udbetalt.

Hvis den eller de nærtstående, der får udbetalt tilskuddet, vælger ikke at overføre det til andre, må den eller de nærtstående højst varetage pasningen af borgeren med funktionsnedsættelse i 48 timer om ugen. I særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen dog beslutte, at én eller flere nærtstående kan varetage pasningsopgaven i mere end 48 timer om ugen.

Kommunalbestyrelsens bevilling af hjælp i form af kontant tilskud til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95, stk. 3, gives uden en øvre tidsgrænse for varigheden af hjælpen. Kommunalbestyrelsen har dog pligt til løbende at følge op på, om betingelserne for at modtage hjælpen fortsat er til stede, herunder om der er sket ændringer i borgerens hjælpebehov. Efter praksis fra Ankestyrelsen stilles der imidlertid krav om ret tungtvejende grunde, hvis der efterfølgende skal ske frakendelse af tidligere bevilget hjælp efter servicelovens § 95, stk. 3. F.eks. meget væsentlige ændringer i borgerens hjælpebehov eller omfanget af borgerens funktionsnedsættelse.

Kommunalbestyrelsens afgørelser om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95, stk. 3, kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det foreslås i § 14 a, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde i forbindelse

med en afgørelse efter servicelovens § 95, stk. 3, hvor tilskud til ansættelse af hjælpere udbetales til en nærtstående, og hvor borgeren med funktionsnedsættelse er mellem 18 og 22 år, kan bestemme, at udbetalingen ophører, når den unge fylder 23 år. Det er en betingelse, at den tidsbegrænsede udbetaling af tilskud har til formål at sikre den unge en god overgang til voksenlivet.

Forslaget indebærer dermed, at der kan bevilges hjælp efter servicelovens § 95, stk. 3, som en midlertidig ordning, der ophører, når den unge fylder 23 år, hvilket der ikke er mulighed for efter de nugældende regler. Det foreslås gjort til en betingelse, at den tidsbegrænsede udbetaling af tilskud til ansættelse af hjælpere har til formål at sikre den unge en god overgang til voksenlivet.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at medvirke til, at unge med funktionsnedsættelser i en årrække efter det fyldte 18. år kan sikres en mere almindelig ungdomstilværelse som hjemmeboende, mens de modnes til en mere selvstændig tilværelse i f.eks. et botilbud. Samtidig er formålet at give forældrene, herunder de forældre der har modtaget hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, jf. servicelovens § 42, til pasning af børn med funktionsnedsættelse under 18 år i hjemmet, en årrække til at vende tilbage til arbejdsmarkedet og sikre sig en selvstændig økonomi.

Kommunalbestyrelsens bestemmelse om tidsbegrænset udbetaling af tilskud til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95, stk. 3, skal, jf. lovforslagets § 14 a, stk. 1, 1. pkt., ske i forbindelse med selve afgørelsen om hjælp, og tidsbegrænsningen må dermed ikke fastsættes efterfølgende. Det er desuden en forudsætning, at borgeren med funktionsnedsættelse er mellem 18 og 22 år, og tidsgrænsen kan ikke sættes til et senere tidspunkt end det tidspunkt, hvor den unge fylder 23 år.

Muligheden for kommunalbestyrelsen til at bestemme tidsbegrænset udbetaling af tilskud gælder alene i de tilfælde, hvor der træffes afgørelse om hjælp efter servicelovens § 95, stk. 3, om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere, hvor tilskuddet udbetales til en nærtstående. Herved skal betingelserne i servicelovens § 95, stk. 3, være opfyldt, før hjælpen kan udbetales tidsbegrænset, herunder bl.a. betingelsen om, at den unge skal være omfattet af bestemmelsens personkreds, og at behovet for personlig og praktisk hjælp m.v. skal overstige 20 timer om ugen. Kommunalbestyrelsen vil således ikke kunne bestemme tidsbegrænset udbetaling af tilskud i de tilfælde, hvor betingelserne for at yde kontant tilskud til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95, stk. 3, ikke er opfyldt.

Betingelsen i lovforslagets § 14 a, stk. 1, 2. pkt., om, at formålet med den midlertidige udbetaling af tilskud er at sikre den unge en god overgang til voksertilværelsen, indebærer, at det skal anses for væsentligt af hensyn til den unge, at der gives midlertidig hjælp i hjemmet i en årrække for at sikre omsorg og skabe mulighed for optimal forberedelse til den unges næste boform. Den midlertidige hjælp skal således anses som væsentlig i forhold til at give den unge mulighed for en smidigere overgang fra at blive passet af foræl-

drene i hjemmet til at skulle flytte på botilbud eller i egen bolig og få en mere selvstændig tilværelse.

Det foreslås i § 14 a, stk. 2, at, ved bestemmelse om tidsbegrænset hjælp efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen i samarbejde med den unge og dennes forældre udarbejde en skriftlig plan for den fremtidige indsats efter det fyldte 23. år. Endvidere skal kommunalbestyrelsen senest seks måneder, før den unge fylder 23 år, træffe afgørelse om, hvilken indsats der skal iværksættes efter ophøret af den tidsbegrænsede udbetaling af tilskud efter stk. 1.

Herved sikres det, at der allerede fra begyndelsen af perioden med den tidsbegrænsede hjælp lægges en plan for den fremtidige indsats efter den unges fyldte 23. år, når denne hjælp ophører. Det forudsættes, at alle parter er indforståede med indholdet i planen.

Ligesom det sikres, at der i god tid forud for ophøret træffes afgørelse om den videre indsats.

Den skriftlige plan, der efter lovforslagets § 14 a, stk. 2, 1. pkt., skal udarbejdes for den fremtidige indsats efter den unges fyldte 23. år, skal udarbejdes samtidig med bestemmelsen om tidsbegrænsningen af hjælpen efter servicelovens § 95, stk. 3, og kan dermed ikke udskydes til senere. Planen skal angive, hvilken indsats der arbejdes hen imod i perioden for den tidsbegrænsede hjælp, f.eks. at den unge flytter til et botilbud, jf. servicelovens § 108, eller flytter i egen bolig med socialpædagogisk støtte, jf. servicelovens § 85. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde planen i samarbejde med den unge og dennes forældre, således at der sikres opbakning til at arbejde hen imod den fremtidige indsats for den unge fra alle involverede parter. Der gælder ingen formkrav til planen ud over, at den skal være skriftlig. Der kan ikke klages over planen til Ankestyrelsen, da den ikke er en afgørelse i forvaltningsretlig forstand, men derimod et arbejdsdokument i forhold til den fremtidige indsats for den unge efter det fyldte 23. år.

Kravet i det foreslåede § 14 a, stk. 2, 2. pkt., om, at kommunalbestyrelsen senest seks måneder, før den unge fylder 23 år, skal træffe afgørelse om, hvilken indsats der skal iværksættes efter ophøret af den tidsbegrænsede udbetaling af tilskud efter servicelovens § 95, stk. 3, skal sikre, at den unge ikke efterlades med et udækket hjælpebehov, når han eller hun fylder 23 år, og den tidsbegrænsede hjælp ophører. Kommunalbestyrelsen kan således ikke afvente, at den unge fylder 23 år, før der træffes afgørelse om den fremtidige indsats. De indsatser, som kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, er de indsatser, der er rettet mod voksne med funktionsnedsættelse. Der vil dermed ikke være mulighed for at træffe afgørelse om endnu en periode med tidsbegrænset hjælp efter servicelovens § 95, stk. 3. Såfremt kommunalbestyrelsen finder, at der fortsat skal ydes hjælp efter servicelovens § 95, stk. 3, skal der derfor træffes afgørelse herom efter den gældende bestemmelse uden tidsbegrænsning.

Kommunalbestyrelsens afgørelse om hjælp til den unge efter ophøret af den tidsbegrænsede udbetaling af tilskud efter det foreslåede § 14 a, stk. 1, kan påklages til Ankestyrel-

sen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Endelig foreslås det i § 14 a, stk. 3, at afgørelse efter stk. 1 kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Dette indebærer, at Ankestyrelsen vil kunne efterprøve kommunalbestyrelsens afgørelse om tidsbegrænset udbetaling af tilskud.

Den foreslåede bestemmelse i § 14 a, stk. 3, om klageadgang til Ankestyrelsen skal sikre, at lovligheden af kommunalbestyrelsens beslutning kan efterprøves. Klagesagsbehandlingen foreslås at følge reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, som også gælder for klagesagsbehandlingen på det sociale område i øvrigt. Med forslaget vil der være samme klageadgang for kommunalbestyrelsens afgørelser efter servicelovens § 95, stk. 3, hvor udbetalingen af tilskuddet tidsbegrænses, jf. lovforslagets § 14 a, stk. 1, som for kommunalbestyrelsens afgørelser efter servicelovens § 95, stk. 3, uden tidsbegrænsninger.

Ad § 14 b

Det følger af § 125, stk. 3, i lov om social service (serviceloven), at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at anvende særlige døråbnere ved yderdøre for en eller flere personer i en afgrænset periode, når der er nærliggende risiko for, at en eller flere personer ved at forlade bo- eller dagtilbuddet udsætter sig selv eller andre for at lide væsentlig personskade, og forholdene i det enkelte tilfælde gør det absolut påkrævet for at afværge denne risiko og lovens øvrige muligheder forgæves har været anvendt. Iværksættes disse foranstaltninger skal der af hensyn til beboernes frie færden opsættes en døralarm, som sikrer, at beboere, der ikke selv kan betjene den særlige døråbner, får den nødvendige hjælp hertil. Beboere, der er omfattet af foranstaltningen, vil således alene kunne tilbageholdes, hvis bestemmelsen i servicelovens § 127 samtidig hermed finder anvendelse. Servicelovens § 127 indebærer, under samme betingelser som i § 125, stk. 3, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at anvende fysisk magt i form af at fastholde en person for at forhindre denne i at forlade boligen eller for at føre denne tilbage til boligen.

Der er i dag ikke hjemmel i lovgivningen til at anvende særlige døråbnere for anbragte børn og unge i døgnophold og for voksne i boformer efter serviceloven eller i en plejebolig efter lov om almene boliger m.v. eller i en friplejebolig efter lov om friplejeboliger eller lignende, hvor særlige døråbnere anvendes på yderdøren af konkrete afdelinger og boenheder, der tilhører og afgrænser disse, som led i en social indsats.

Med § 14 b, stk. 1 foreslås det, at børne- og socialministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende særlige døråbnere ved yderdøre, der tilhører og afgrænser

konkrete afdelinger og boenheder, for en eller flere personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der har ophold i en boform eller døgnophold efter lov om social service eller en plejebolig efter lov om almene boliger m.v. eller i en friplejebolig efter lov om friplejeboliger eller lignende, når

- 1) der er nærliggende risiko for, at en eller flere personer ved at forlade bo- eller dagtilbuddet, døgnopholdet eller fri- og plejeboligen udsætter sig selv eller andre for at lide væsentlig personskade,
- 2) forholdene i det enkelte tilfælde gør det absolut påkrævet for at afværge denne risiko,
- 3) de øvrige muligheder i lov om social service og lov om voksenansvar for anbragte børn og unge forgæves har været søgt anvendt,
- 4) anvendelse af særlig døråbnere samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren, herunder hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for borgeren, og
- 5) borgerens nærmeste pårørende eller værge, jf. værgemålslovens § 5, har givet samtykke hertil..

Forståelsen af de ovennævnte betingelser i bestemmelsens nr. 1 - 3 følger den samme forståelse som i servicelovens § 125, stk. 3. Bestemmelsens betingelse i nr. 4 indebærer, at der ved magtanvendelsesindgreb eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal udføres en vurdering af, hvorvidt særlige døråbnere er det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren. Der skal derfor bl.a. lægges vægt på den værdi, anvendelsen af løsningen kan give i omsorgsindsatsen i forhold til andre mulige foranstaltninger til at nå samme mål, samt på hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse. Denne vurdering forudsætter et indgående kendskab til borgeren, herunder et kendskab til borgerens eventuelle holdning til løsningen.

Betingelsen i det foreslåede stk. 1, nr. 5, om at borgerens nærmeste pårørende eller en værge, jf. værgemålslovens § 5, har givet samtykke hertil, skal forstås i overensstemmelse med forståelsen i sundhedslovens § 15 om ”Patienter, der varigt mangler evnen til at give informeret samtykke.” Ved nærmeste pårørende forstås dermed først og fremmest borgerens samlevende ægtefælle eller samlever, slægtninge i lige linje og, alt efter de konkrete forhold, søskende. Plejebørn vil jævnligt også kunne betragtes som nærmeste pårørende. Efter omstændighederne, navnlig hvor der ikke er en ægtefælle, samlever eller børn, vil slægtninge, som borgeren er nært knyttet til eller nært besvogret med, også kunne betragtes som nærmeste pårørende. En partner i et registreret parforhold falder også ind under begrebet. I øvrigt bør »nærmeste pårørende« afhængigt af den konkrete situation fortolkes udvidende. Familiebåndet behøver således ikke altid at være enafgørende. En nær ven, en patientrådgiver, en bistandsværge, en besøgsven eller en anden omsorgsgiver, der er fortrolig med borgeren, og som af borgeren opfattes som »den nærmeste«, falder ind under begrebet, hvis det er utvivlsomt, at pågældende er den nærmeste.

Anvendelse af særlige døråbnere på yderdøre, der tilhører og afgrænser konkrete afdelinger og boenheder, indebærer, at der ikke må være tale om særlige døråbnere til beboernes værelse eller lignende, men at anvendelse af særlige døråbnere skal være afgrænset til nærmere defineret afdelinger/boenheder, der fastsættes af kommunalbestyrelsen på baggrund af en konkret og individuel vurdering af hensigtsmæssigheden af anvendelsen i den enkelte situation. Særlige døråbnere kan kun anvendes ved ind- og udgangsdøre til hele afdelinger eller boenheder, og hvor de tilhørende borgere er i målgruppen for magtanvendelse, jf. voksenansvarsloven eller serviceloven kap. 24. Der kan f.eks. være tale om dobbelte dørgreb, dobbelttryk for døråbning og lignende for at forhindre eller vanskeliggøre, at visse borgere med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne går ud og udsætter sig selv eller andre for at lide væsentlig personskade. Særlige døråbnere må ikke have et egentligt aflåsningssystem eller en egentlig aflåsningmekanisme, der låser afdelingen eller boenheden af. Særlige døråbnere må udelukkende virke forsinkende på borgeren. Der må først anvendes særlige døråbnere, når kommunalbestyrelsen har truffet beslutning herom. Der kan eksempelvis være tale om farefyldte trafikale forhold, særlige naturområder, hvor den pågældende kan blive væk eller vejrforhold som f.eks. voldsom kulde eller varme, som vil kunne begrunde, at disse midler bringes i anvendelse, når andre og mindre indgribende foranstaltninger forgæves har været forsøgt afprøvet.

Muligheden for at anvende særlige døråbnere ved yderdøre, der tilhører og afgrænser afdelinger og boenheder, ændrer således ikke på det forhold, at de i den forbindelse mindre indgribende foranstaltninger i form af alarm- eller pejlesystemer forgæves skal være afprøvet, inden der sættes ind med den mere indgribende foranstaltning i form af en særlig døråbner. Det vil således være hensigtsmæssigt, hvis botilbud m.v. fysisk indrettes således, at personalet let kan overskue, om en borger, der ikke kan klare sig selv på egen hånd, er ved at forlade stedet, så man i tide kan træffe de nødvendige forholdsregler. Alle, der ikke kan betjene de særlige døråbnere, skal have den nødvendige hjælp hertil, medmindre der er tale om en borger, som er omfattet af bestemmelsen om tilbageholdelse i boligen.

Baggrunden for forslaget er en vurdering af, at anvendelsen af særlige døråbnere over for en eller flere personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne som led i eller i tilknytning til en social indsats i visse situationer kan bidrage positivt til den sociale indsats, bl.a. idet den særlige døråbner i nogle situationer kan udgøre en mindre indgribende foranstaltning i den enkeltes selvbestemmelsesret end fysisk overvågning og dermed harmonere bedre med intentionen om at understøtte den enkeltes værdighed, selvbestemmelse og frihed.

Det foreslås i § 14 b, stk. 2, at iværksættes foranstaltninger efter stk. 1, skal der af hensyn til beboernes frie færden opsættes en døralarm, som sikrer, at beboere, der ikke selv kan betjene den særlige døråbner, får den nødvendige hjælp hertil. Beboere, der er omfattet af foranstaltningen efter stk. 1,

vil alene kunne tilbageholdes, hvis bestemmelsen i servicelovens § 127 samtidig finder anvendelse.

Bestemmelsen indeholder et processuelt krav, der er identisk med servicelovens § 125, stk. 4, der skal overholdes i forbindelse med anvendelsen af særlige døråbnere.

Det foreslås i § 14 b, stk. 3, at bestemmelserne i §§ 124, 130, 133, 136 og 141 i lov om social service, regler udstedt med hjemmel i § 137, stk. 1, i lov om social service, samt bestemmelserne i §§ 3, 7, 21, 22, 23 og 24 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge finder tilsvarende anvendelse ved forsøg efter stk. 1.

Bestemmelserne indeholder en række processuelle krav, der skal overholdes i forbindelse med voksenansvar over for børn og unge og magtanvendelse over for voksne, og som tilsvarende skal gælde i frikommuneforsøg med anvendelse af særlige døråbnere.

At voksenansvarslovens § 3 finder tilsvarende anvendelse indebærer, at ansvaret for at varetage den daglige omsorg overgår fra forældrene til personalet, når et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet. Dette ansvar indebærer bl.a., at personalet som led i varetagelsen af denne omsorg kan foretage nødvendige indgreb i barnets eller den unges selvbestemmelsesret for at sikre barnets eller den unges interesser, herunder sikre, at barnets eller den unges fysiske og psykiske behov opfyldes, og at barnet eller den unge opbygger kompetencer til at indgå i sociale relationer, trives og modtager læring. Omsorgen for et barn eller en ung skal varetages ud fra en konkret afvejning af barnets eller den unges grundlæggende rettigheder og under hensyntagen til barnets eller den unges alder, modenhed og funktionsevne samt under iagttagelse af proportionalitetsprincippet.

At voksenansvarslovens § 7 og servicelovens § 124 finder tilsvarende anvendelse betyder bl.a., at anvendelse af magt og andre indgreb i den enkeltes selvbestemmelsesret skal begrænses til det absolut nødvendige, og at sådanne foranstaltninger aldrig må erstatte omsorg, pleje og socialpædagogisk bistand. Magtanvendelse skal udøves så skånsomt og kortvarigt som muligt og med størst mulig hensyntagen til den pågældende og andre tilstedeværende, således at der ikke forvoldes unødigt krænkelse eller ulempe.

At voksenansvarslovens § 21 og servicelovens § 136 finder tilsvarende anvendelse indebærer, at enhver form for magtanvendelse skal registreres og indberettes til den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for barnets, den unges eller den voksnes ophold på anbringelsesstedet eller botilbudet, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og til det socialtilsyn, der fører driftsorienteret tilsyn med anbringelsesstedet eller botilbuddet, jf. § 2 i lov om socialtilsyn. Ved magtanvendelse eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal anbringelsesstedet eller botilbuddet endvidere foretage indberetning til kommunalbestyrelsen i anbringelsesstedets eller botilbuddets beliggenhedskommune. Ved magtanvendelse eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten, der har fundet sted på et kommunalt eller regionalt anbringelsessted eller botilbud, skal an-

bringelsesstedet eller botilbuddet endvidere orientere den kommunale eller regionale driftsherre om magtanvendelsen.

At voksenansvarslovens § 22 finder tilsvarende anvendelse indebærer, at det socialtilsyn, der fører driftsorienteret tilsyn med et anbringelsessted, jf. § 2 i lov om socialtilsyn, som led heri fører tilsyn med anbringelsesstedet anvendelse af foranstaltninger efter § 14 b.

At servicelovens § 130 finder tilsvarende anvendelse indebærer, at der som grundlag for kommunalbestyrelsens afgørelse skal foreligge den nødvendige faglige dokumentation for den nedsatte funktionsevne, oplysninger om den socialpædagogiske hjælp og pleje, der har været iværksat før den påtænkte afgørelse om iværksættelse af foranstaltningerne, oplysninger om den forventede periode, i hvilken foranstaltningerne vil være nødvendige, og pårørendes og en eventuel værges bemærkninger til de påtænkte foranstaltninger.

At voksenansvarslovens § 23 og servicelovens § 133 finder tilsvarende anvendelse indebærer, at en afgørelse efter denne bestemmelse kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i retssikkerhedslovens kapitel 10. Dette indebærer bl.a., jf. servicelovens § 133, stk. 3, at pårørende eller forældremyndighedsindehaveren for den person, som foranstaltningen vedrører, kan klage over kommunalbestyrelsens beslutning, når den person, som afgørelsen vedrører, ikke selv er i stand til at klage. Der vil f.eks. kunne klages ved uenighed om, hvorvidt der er givet samtykke til anvendelse af særlige døråbnere efter stk. 1. Det bemærkes i den forbindelse, at kommunalbestyrelsen jf. servicelovens § 82, stk. 2, skal påse, om der er pårørende eller andre, der kan inddrages i varetagelsen af interesserne for en person med betydeligt nedsat psykisk funktionsevne, samt endvidere være opmærksom på, om der er behov for at bede statsforvaltningen om at beskikke en værg efter værgemålsloven, jf. servicelovens § 82, stk. 2.

At voksenansvarsloven § 24 finder tilsvarende anvendelse indebærer, at Ankestyrelsens afgørelse i sager om klager over afgørelser truffet af børn og unge-udvalget og om klager over afgørelser efter voksenansvarslovens § 11, stk. 5, truffet af kommunalbestyrelsen efter voksenansvarslovens § 23, stk. 2, kan ved henvendelse til Ankestyrelsen, inden 4 uger efter klageren har fået meddelelse om afgørelsen, kræves forelagt for retten, jf. § 169, stk. 2, og §§ 170-172 i lov om social service.

At servicelovens § 141 finder tilsvarende anvendelse indebærer, at når der ydes hjælp til personer under folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, skal kommunalbestyrelsen som led i indsatsen skønne, om det er hensigtsmæssigt at tilbyde at udarbejde en handleplan for indsatsen. Ved denne vurdering skal der tages hensyn til borgerens ønske om en handleplan samt karakteren og omfanget af indsatsen. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde at udarbejde en handleplan, når hjælpen ydes til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller personer med alvorlige sociale problemer, der ikke eller kun med betydelig støtte kan opholde sig i egen bolig, eller som i øvrigt har behov for betydelig støtte for at forbedre de personlige udviklingsmuligheder. Handleplanen skal angive formålet med

indsatsen, hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet, den forventede varighed af indsatsen og

andre særlige forhold vedrørende boform, beskæftigelse, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler m.v. Handleplanen bør udarbejdes ud fra borgerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne. Når en handleplan indebærer, at en person visiteres til et socialt døgntilbud efter §§ 107-110, skal relevante dele af handleplanen udleveres til tilbuddet.

At voksenansvarslovens § 7 og serviceloven § 124 finder tilsvarende anvendelse betyder bl.a., at anvendelse af magt og andre indgreb i den enkeltes selvbestemmelsesret skal begrænses til det absolut nødvendige, og at sådanne foranstaltninger aldrig må erstatte omsorg, pleje og socialpædagogisk bistand. Magtanvendelse skal udøves så skånsomt og kortvarigt som muligt og med størst mulig hensyntagen til den pågældende og andre tilstedeværende, således at der ikke forvoldes unødigt krænkelser eller ulempe.

Efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 1, er udgangspunktet, at opholdskommunen har pligt til at yde hjælp, i det omfang en borger har ret til hjælp efter den lovgivning, der er omfattet af lovens bestemmelser. Det gælder bl.a. hjælp efter serviceloven. En person har efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 2, opholdskommune i den kommune, hvor den pågældende bor eller sædvanligvis opholder sig. Denne kommune vil således som udgangspunkt være handlekommune for borgeren efter serviceloven, dvs. have pligt til at yde og finansiere hjælp til borgeren efter serviceloven. I retssikkerhedslovens § 9, stk. 7, er imidlertid fastsat, at borgerens oprindelige opholdskommune i nogle tilfælde fortsat er handlekommune for borgeren med hensyn til hjælp efter serviceloven, uanset at borgeren ikke længere bor i den hidtidige opholdskommune. Det er tilfældet, hvis den hidtidige opholdskommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at den pågældende borger har fået ophold i en af flere nærmere angivne typer af døgnophold m.v. i en anden kommune.

Det foreslås i § 14 b, stk. 4, at tilladelser efter stk. 1 alene kan bringes i anvendelse overfor personer, der har ophold i en kommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde. Afgørelse efter stk. 1 træffes af kommunalbestyrelsen i personens opholdskommune, jf. § 9, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Er opholdskommunen ikke den kommune, der har pligt til at yde personen hjælp efter lov om social service, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffes afgørelsen dog af sidstnævnte kommune efter indstilling fra opholdskommunen.

Forsøget vil således ikke kunne anvendes overfor personer, der f.eks. er i boform eller døgnophold udenfor en frikommune, selvom vedkommendes handlekommune er frikommune. Baggrunden herfor er et ønske om at understøtte fokus på forsøgets implementering i den øvrige drift i de enkelte boformer og døgnophold samt udvikling af et stærkt fagligt miljø i relation til forsøget. Dette ses bedst understøttet af en vis volumen i forsøget i de enkelte botilbud, hvor forsøget gennemføres.

Det foreslåede indebærer, at bemyndigelsen i stk. 1 også kan anvendes til at godkende forsøg efter stk. 1, der omfatter foranstaltninger over for borgere, hvis handlekommune efter retssikkerhedsloven ikke er den kommune, hvor døgnopholdet, botilbuddet eller fri- og plejeboligen ligger. I sådanne tilfælde kan kommunalbestyrelsen i borgerens handlekommune (A) efter retssikkerhedsloven, hvis den har opnået godkendelse til udførelse af et forsøg efter stk. 1, træffe afgørelse i forhold til borgeren om anvendelse af særlige dørråbnere på baggrund af indstilling fra opholdskommunen (B), hvor borgeren har ophold i døgnophold, botilbud eller fri. Og plejebolig. Indstillingen fra opholdskommunen bør indeholde faglige begrundelser for det indstillede, herunder hvordan borgeren ventes at profitere af de ønskede foranstaltninger. Bestemmelsen omfatter borgere, der af deres oprindelige opholdskommune, A, er visiteret til et døgnophold eller et botilbud i en anden kommune, B, men hvor kommune A fortsat er handlekommune efter retssikkerhedsloven for borgeren med hensyn til hjælp efter serviceloven. Formålet med bestemmelsen er at understøtte samarbejdet mellem en borgers opholds- og handlekommune for at sikre de bedst mulige afgørelser om anvendelse af særlige dørråbnere. Afgørelser om anvendelse af særlige dørråbnere efter bestemmelsen vil således basere sig på både handlekommunens kendskab til borgeren og opholdskommunens kendskab til borgeren i relation til frikommuneforsøget. Den foreslåede bestemmelse finder anvendelse, uanset om borgerens handlekommune er del af det pågældende frikommunenetværk, men forudsat at borgeren har ophold i en frikommune i det pågældende frikommunenetværk.

Det foreslås i § 14 b, stk. 5, at børne- og socialministeren godkender forsøg efter stk. 1 på baggrund af en samlet vurdering, herunder vurdering af kommunalbestyrelsens redegørelse for, hvorledes ordningen tilrettelægges, samt således at anvendelsen af de særlige dørråbnere sker med hensyntagen til såvel pligten til at drage omsorg for en borger samt hensynet til borgerens frihed, værdighed og selvbestemmelse.

Dette indebærer bl.a., at ordningen baseres på et tæt samarbejde mellem borgeren og pårørende, som teknologierne anvendes i forhold til, samt at det beskrives, hvilke kriterier der skal gælde for anvendelse af særlige dørråbnere. Som eksempler på andre forudsætninger for forsøgsgodkendelser kan nævnes, at forsøget skal være klart beskrevet. Heri ligger bl.a., at kommunalbestyrelsen skal beskrive, hvordan medarbejderne sikres de nødvendige kompetencer og et tilstrækkeligt kendskab til lovens bestemmelser.

Anvendelsen af særlige dørråbnere på yderdøre, der tilhører og afgrænser konkrete afdelinger eller boenheder efter den foreslåede bestemmelse skal ses som et redskab, der kan indgå i kommunalbestyrelsens samlede indsats for at varetage sin omsorgspligt over for borgere med betydeligt nedsat psykisk funktionsevne, der ikke kan tage vare på egne interesser, uanset om der foreligger samtykke fra den enkelte. En tæt inddragelse af de borgere, der er omfattet af forsøget, er afgørende. I vurderingen af, hvorvidt særlige dørråbnere er det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til

borgeren, skal der derfor bl.a. lægges vægt på den værdi, anvendelsen af løsningen kan give i omsorgsindsatsen i forhold til andre mulige foranstaltninger til at nå samme mål, samt på hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse. Denne vurdering forudsætter et indgående kendskab til borgeren, herunder et kendskab til borgerens eventuelle holdning til løsningen. I den forbindelse er det en udfordring, at en stor del af målgruppen må ventes ikke at være i stand til at udtrykke en holdning til anvendelsen af særlige dørråbnere. I sådanne situationer er inddragelse af forældre, pårørende eller en værge særligt væsentligt.

Det bemærkes, at det følger af servicelovens § 46, at formålet med at yde støtte til børn og unge, der har et særligt behov herfor, er at sikre, at disse børn og unge kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende. Støtten skal ydes med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste og skal f.eks. have til formål at fremme barnets eller den unges sundhed og trivsel og forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv. Det fremgår ligeledes af servicelovens § 81, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde en særlig indsats til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, samt at denne indsats jf. bestemmelsens pkt. 2 bl.a. har til formål at forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion samt udviklingsmuligheder.

Afhængigt af borgernes eventuelle holdning til anvendelse af særlige dørråbnere kan det i én situation være at betragte som et betydeligt indgreb i den enkeltes selvbestemmelsesret, mens det i en anden situation slet ikke vil opleves som et indgreb i selvbestemmelsesretten. Det proportionalitetsprincip, der følger af servicelovens § 124, stk. 3, og voksenansvarsloven § 7, stk. 3, som, jf. det foreslåede *stk. 2*, skal finde anvendelse, betyder i disse situationer, at der kræves betydeligt tungerevejende grunde til at anvende særlige dørråbnere i det førstnævnte tilfælde end i det sidstnævnte. I førstnævnte situation kan personalets fysiske tilstedeværelse muligvis være at foretrække fremfor brug af særlige dørråbnere. Det skal i en sådan situation overvejes, om bestemmelsen i det hele taget vil kunne tages i anvendelse.

Ad § 14 c

Det følger af lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge (voksenansvarsloven), at kommunalbestyrelsen efter ansøgning fra et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service i særlige tilfælde kan træffe afgørelse om for en afgrænset periode at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer over for anbragte børn og unge, der har betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, når der er risiko for, at barnet eller den unge ved at forlade anbringelsesstedet skader sig selv eller andre, det personlige alarm- eller pejlesystem kan bidrage til at afværge denne risiko og forældremyndighedsindehaveren har givet samtykke til anvendelsen af det personlige alarm- eller pejlesystem.

Der er i dag ikke hjemmel i lovgivningen til at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer for børn og unge i aflastning efter servicelovens § 44, jf. § 84, eller § 52, stk. 3,

samt hjemmel i lovgivningen til at anvende situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning af et barn eller en ung med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne som led i en social indsats.

Med § 14 c, stk. 1 foreslås det, at børne- og socialministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer over for børn og unge med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. § 17 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, som er i aflastning efter servicelovens § 44, jf. § 84, eller § 52, stk. 3, nr. 5, samt at anvende situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning over for børn og unge med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. § 17 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, der enten er i aflastning efter servicelovens § 44, jf. § 84, eller er anbragt efter § 52, stk. 3, nr. 4 og 5, på et godkendt opholdssted eller døgninstitution efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, når

- 1) der er risiko for, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre,
- 2) det personlige alarm- og pejlesystem eller den situationsbestemte video-, audio- og bevægelsesovervågning kan bidrage til at afværge denne risiko
- 3) forældremyndighedsindehaveren har givet samtykke til anvendelsen af det personlige alarm- og pejlesystem eller situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning,
- 4) det samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til barnet eller den unge, herunder hensynet til barnets eller den unges værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for barnet eller den unge, og
- 5) barnet eller den unge ikke modsætter sig den situationsbestemte video-, audio- og bevægelsesovervågning.

Forståelsen af de ovennævnte betingelser i bestemmelsens pkt. 1-3. følger den samme forståelse som voksenansvarslovens § 17. Bestemmelsens afsluttende betingelser i pkt. 4 og 5 indebærer, at der ved magtanvendelsesindgreb eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal udføres en vurdering af, hvorvidt de pågældende foranstaltninger er de mest hensigtsmæssige midler til at tilgodese hensynet til barnet eller den unge. Der skal derfor bl.a. lægges vægt på den værdi, anvendelsen af løsningen kan give i omsorgsindsatsen i forhold til andre mulige foranstaltninger til at nå samme mål, samt på hensynet til barnets eller den unges værdighed og selvbestemmelse. Denne vurdering forudsætter et indgående kendskab til barnet eller den unge, herunder et kendskab til barnet eller den unges eventuelle holdning til foranstaltningen.

Situationsbestemt overvågning indebærer, at der ikke må være tale om kontinuerlig overvågning af barnet eller den unge, men at overvågningen skal være afgrænset til nærmere definerede situationer, der fastsættes af kommunalbestyrelsen på baggrund af en konkret og individuel vurdering af

hensigtsmæssigheden af overvågningen i den enkelte situation. Et eksempel på situationsbestemt overvågning kan være, at et videokamera filmer barnet eller den unge om natten fra maven og op, og at en medarbejder et afgrænset antal gange i løbet af natten ved hjælp af videoen foretager et digitalt "tilsynsbesøg" hos barnet eller den unge for at forebygge, at borgeren f.eks. vågner og er utryk om natten. Medarbejdere må derimod ikke foretage videoovervågning i længere tidsstræk, med mindre tungtvejende faglige grunde taler for dette, samt at kommunalbestyrelsen har truffet beslutning herom. Tungtvejende faglige grunde for længerevarende overvågning kan f.eks. være hensynet til at forebygge, at barnet eller den unge forårsager alvorlige skader på sig selv. Det vil bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, hvor lang tid "længere stræk" er. Det anslås, at alt over 15 minutter vil kunne karakteriseres som "længere stræk".

Det foreslås i § 14 c, stk. 2, at bestemmelserne i §§ 3, 7, 21, 22, 23 og 24 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og § 140 i lov om social service finder tilsvarende anvendelse ved forsøg efter stk. 1.

Det drejer sig om bestemmelserne i voksenansvarslovens § 3 om voksenansvar, § 7 om generelle principper for magt-anvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten, § 21 om registrering og indberetning, § 22 om tilsyn, § 23 om klageadgang og § 24 om særlig adgang til domstolsprøvelse samt servicelovens § 140 om handleplaner.

Bestemmelserne indeholder en række processuelle krav, der skal overholdes i forbindelse med magtanvendelse efter voksenansvarsloven, og som tilsvarende skal gælde i frikommuneforsøg med anvendelse af situationsbestemt video-, audio- eller bevægelsesovervågning.

At voksenansvarslovens § 3 finder tilsvarende anvendelser indebærer, at ansvaret for at varetage den daglige omsorg overgår fra forældrene til personalet, når et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet. Dette ansvar indebærer bl.a., at personalet som led i varetagelsen af denne omsorg kan foretage nødvendige indgreb i barnets eller den unges selvbestemmelsesret for at sikre barnets eller den unges interesser, herunder sikre, at barnets eller den unges fysiske og psykiske behov opfyldes, og at barnet eller den unge opbygger kompetencer til at indgå i sociale relationer, trives og modtager læring. Omsorgen for et barn eller en ung skal varetages ud fra en konkret afvejning af barnets eller den unges grundlæggende rettigheder og under hensyntagen til barnets eller den unges alder, modenhed og funktionsevne samt under iagttagelse af proportionalitetsprincippet.

At voksenansvarslovens § 7 finder tilsvarende anvendelse indebærer, at anvendelse af magt og andre indgreb i den enkeltes selvbestemmelsesret skal begrænses til det absolut nødvendige, og at sådanne foranstaltninger aldrig må erstatte omsorg, pleje og socialpædagogisk bistand. Magtanvendelse skal udøves så skånsomt og kortvarigt som muligt og med størst mulig hensyntagen til den pågældende og andre tilstedeværende, således at der ikke forvoldes unødigt krænkelse eller ulempe.

At voksenansvarslovens § 21 finder tilsvarende anvendelse indebærer, at magtanvendelse eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal registreres og indberettes af anbringelsesstedet til den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for barnets eller den unges ophold på anbringelsesstedet, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og til det socialtilsyn, der fører driftsorienteret tilsyn med anbringelsesstedet, jf. § 2 i lov om socialtilsyn. Barnet eller den unge, der har været udsat for magtanvendelse eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten, skal gøres bekendt med indberetningen og have lejlighed til at udtale sig om episoden. Ved magtanvendelse eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten på et opholdssted eller en døgninstitution efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service, skal anbringelsesstedet endvidere foretage indberetning til kommunalbestyrelsen i anbringelsesstedets beliggenhedskommune. Ved magtanvendelse eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten efter stk. 1, der har fundet sted på et kommunalt eller regionalt anbringelsessted, skal anbringelsesstedet endvidere orientere den kommunale eller regionale driftsherre om magtanvendelsen.

At voksenansvarslovens § 22 finder tilsvarende anvendelse indebærer, at det socialtilsyn, der fører driftsorienteret tilsyn med et anbringelsessted, jf. § 2 i lov om socialtilsyn, som led heri fører tilsyn med anbringelsesstedet anvendelse af foranstaltninger efter § 14 c.

At voksenansvarslovens § 23 finder tilsvarende anvendelse indebærer, at en afgørelse efter denne bestemmelse kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i retssikkerhedslovens kapitel 10. Dette indebærer bl.a., jf. servicelovens § 133, stk. 3, at forældremyndighedsindehaveren for den person, som foranstaltningen vedrører, kan klage over kommunalbestyrelsens beslutning, når den person, som afgørelsen vedrører, ikke selv er i stand til at klage. Der vil f.eks. kunne klages ved uenighed om, hvorvidt der er givet samtykke til anvendelse af situationsbestemt videoovervågning efter stk. 1, nr. 3. Det bemærkes i den forbindelse, at kommunalbestyrelsen jf. servicelovens § 82, stk. 2, skal påse, om der er pårørende eller andre, der kan inddrages i varetagelsen af interesserne for en person med betydeligt nedsat psykisk funktionsevne, samt endvidere være opmærksom på, om der er behov for at bede statsforvaltningen om at beskikke en værgemål efter værgemålsloven, jf. servicelovens § 82, stk. 2, 2. pkt.

At servicelovens § 140 finder tilsvarende anvendelse indebærer, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger, jf. §§ 52. Betyder hensynet til barnet eller den unge, at man ikke kan afvente udarbejdelsen af en handleplan, er en kortfattet angivelse af formålet med foranstaltningen tilstrækkelig. Det påhviler da kommunalbestyrelsen snarest muligt og senest inden 4 måneder at opstille en handleplan. En handleplan skal angive formålet med indsatsen, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet. Handleplanen skal tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse af barnets eller den unges forhold, jf. § 50. Handleplanen skal i forhold til de problemer, der er afdækket i under-

søgelsen, indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten. Herudover skal handleplanen for unge, der er fyldt 16 år, opstille konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet, herunder i forhold til beskæftigelse og uddannelse. En handleplan skal endvidere angive indsatsens forventede varighed. I sager om anbringelse uden for hjemmet, skal en handleplan tillige angive, hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at barnet eller den unge opholder sig uden for hjemmet, og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse. Der kan udarbejdes én samlet handleplan for flere børn i familien. Handleplanen skal i så fald tage højde for børnenes individuelle forhold. Når en handleplan indebærer, at barnet eller den unge anbringes på et anbringelsessted efter § 66, skal relevante dele af handleplanen udleveres til tilbuddet.

Efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 1, er udgangspunktet, at opholdskommunen har pligt til at yde hjælp, i det omfang en borger har ret til hjælp efter den lovgivning, der er omfattet af lovens bestemmelser. Det gælder bl.a. hjælp efter serviceloven. En person har efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 2, opholdskommune i den kommune, hvor den pågældende bor eller sædvanligvis opholder sig. Denne kommune vil således som udgangspunkt være handlekommune for borgeren efter serviceloven, dvs. have pligt til at yde og finansiere hjælp til borgeren efter serviceloven.

I retssikkerhedslovens § 9, stk. 7, er imidlertid fastsat, at borgerens oprindelige opholdskommune i nogle tilfælde fortsat er handlekommune for borgeren med hensyn til hjælp efter serviceloven, uanset at borgeren ikke længere bor i den hidtidige opholdskommune. Det er tilfældet, hvis den hidtidige opholdskommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at den pågældende borger har fået ophold i en af flere nærmere angivne typer af døgnophold m.v. i en anden kommune.

Det foreslås i § 14 c, stk. 3, at tilladelser efter stk. 1 alene kan bringes i anvendelse i forhold til børn og unge, der har ophold i en kommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde. Afgørelse efter stk. 1, træffes af kommunalbestyrelsen i barnets eller den unges opholdskommune, jf. § 9, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Er opholdskommunen ikke den kommune, der har pligt til at yde barnet eller den unge hjælp efter lov om social service, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffes afgørelsen dog af sidstnævnte kommune efter indstilling fra opholdskommunen.

Baggrunden herfor er et ønske om at understøtte fokus på forsøgets implementering i den øvrige drift i de enkelte døgn- og aflastningsophold samt udvikling af et stærkt fagligt miljø i relation til forsøget.

Dette ses bedst understøttet af en vis volumen i forsøget i de enkelte botilbud, hvor forsøget gennemføres. Det foreslåede stk. 3. indebærer, at bemyndigelsen i stk. 1 også kan anvendes til at godkende forsøg efter stk. 1, der omfatter foranstaltninger over for borgere, hvis handlekommune efter

retssikkerhedsloven ikke er den kommune, hvor døgn- eller aflastningsopholdet ligger. I sådanne tilfælde kan kommunalbestyrelsen i borgerens handlekommune (A) efter retssikkerhedsloven hvis den har opnået godkendelse til udførelse af et forsøg efter stk. 1, træffe afgørelse i forhold til borgeren om anvendelse af situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning på baggrund af indstilling fra opholdskommunen (B), hvor borgeren har ophold i døgn- eller aflastningsopholdet. Indstillingen fra opholdskommunen bør indeholde faglige begrundelser for det indstillede, herunder hvordan borgeren ventes at profitere af de ønskede foranstaltninger. Bestemmelsen omfatter borgere, der af deres oprindelige opholdskommune, A, er visiteret til et døgn- eller aflastningsophold i en anden kommune, B, men hvor kommune A fortsat er handlekommune efter retssikkerhedsloven for borgeren med hensyn til hjælp efter serviceloven. Formålet med bestemmelsen er at understøtte samarbejdet mellem en borgers opholds- og handlekommune for at sikre de bedst mulige afgørelser om anvendelse af situationsbestemt video-, audio- eller bevægelsesovervågning. Afgørelser om anvendelse af overvågning efter bestemmelsen vil således basere sig på både handlekommunens kendskab til borgeren og opholdskommunens kendskab til borgeren i relation til frikommuneforsøget. Den foreslåede bestemmelse finder anvendelse, uanset om borgerens handlekommune er del af det pågældende frikommunenetværk, men forudsat at borgeren har ophold i en frikommune i det pågældende frikommunenetværk.

Det foreslås i § 14 c, stk. 4, at børne- og socialministeren godkender forsøg efter stk. 1 på baggrund af en samlet vurdering, herunder vurdering af kommunalbestyrelsens redegørelse for, hvorledes ordningen tilrettelægges, således at anvendelsen af personlige alarm- og pejlesystemer samt situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning sker med hensyntagen til såvel pligten til at drage omsorg for barnet eller den unge samt hensynet til barnets eller den unges frihed, værdighed og selvbestemmelse.

Dette indebærer bl.a., at ordningen baseres på et tæt samarbejde mellem barnet og den unge samt forældremyndighedsindehaveren, som teknologierne anvendes i forhold til, samt at det beskrives, hvilke kriterier der skal gælde for anvendelse af den ønskede situationsbestemte video-, audio- eller bevægelsesovervågning. Som eksempler på andre forudsætninger for forsøgsgodkendelser kan nævnes, at forsøget skal være klart beskrevet. Heri ligger bl.a., at kommunalbestyrelsen skal beskrive, hvordan medarbejderne sikres de nødvendige kompetencer og et tilstrækkeligt kendskab til lovens bestemmelser. Det bemærkes, at det følger af servicelovens § 46, at formålet med at yde støtte til børn og unge, der har et særligt behov herfor, er at sikre, at disse børn og unge kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv. Støtten skal ydes med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste og skal f.eks. have til formål at fremme barnets eller den unges sundhed og trivsel og forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv.

Anvendelsen af teknologisk understøttet overvågning efter den foreslåede bestemmelse skal ses som et redskab, der kan indgå i kommunalbestyrelsens samlede indsats for at varetage sin omsorgspligt over for børn og unge med betydeligt nedsat psykisk funktionsevne, der ikke kan tage vare på egne interesser. En tæt inddragelse af de børn og unge, der er omfattet af forsøget, er afgørende, samt at der foreligger samtykke fra barnet eller den unge med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, når pågældende ved en tilkendegivelse i ord eller handling viser, at han eller hun har forståelse for, at foranstaltningen iværksættes, og barnet og den unge medvirker hertil. I vurderingen af, hvorvidt et teknologisk overvågningssystem er det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til barnet eller den unge, skal der derfor bl.a. lægges vægt på den værdi, anvendelsen af løsningen kan give i omsorgsindsatsen i forhold til andre mulige foranstaltninger til at nå samme mål, samt på hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse. Denne vurdering forudsætter et indgående kendskab til barnet eller den unge, herunder et kendskab til barnets eller den unges eventuelle holdning til teknologi og overvågning. I den forbindelse er det en udfordring, at en stor del af målgruppen må ventes ikke at være i stand til at udtrykke en holdning til elektronisk overvågning. I sådanne situationer er inddragelse af forældre, pårørende eller en værge særligt væsentligt. Som led heri kan forældremyndighedsindehaveren ligeledes inddrages på en sådan måde, at vedkommende får adgang til at se de konkrete situationer, hvor foranstaltningen typisk skal iværksættes.

Derudover bemærkes, at forsøg med situationsbestemt videoovervågning er omfattet af TV-overvågningslovens § 3a, hvoraf følger, at ”Offentlige myndigheder, der foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, skal ved skiltning eller på anden tydelig måde give oplysning herom”.

Afhængigt af borgernes eventuelle holdning til teknologi-anvendelse kan situationsbestemt overvågning ved brug af teknologi i én situation være at betragte som et betydeligt indgreb i den enkeltes selvbestemmelsesret, mens det i en anden situation slet ikke vil opleves som et indgreb i selvbestemmelsesretten. Det proportionalitetsprincip, der følger af voksenansvarsloven § 7, stk. 3, som, jf. det foreslåede stk. 2, skal finde anvendelse, betyder i disse situationer, at der kræves betydeligt tungerevejende grunde til at anvende situationsbestemt teknologisk understøttet overvågning i det førstnævnte tilfælde end i det sidstnævnte. I førstnævnte situation kan overvågning ved personalets fysiske tilstedeværelse muligvis være at foretrække fremfor brug af teknologiske løsninger. Det skal i en sådan situation overvejes, om bestemmelsen i det hele taget vil kunne tages i anvendelse henset til kravet om, at borgeren ikke må modsætte sig teknologibrugen.

Ad § 14 d

Servicelovens § 125, stk. 1 og 2, vedrører kommunernes mulighed for at anvende personlige alarm- og pejlesystemer for personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funk-

tionsevne, der er i målgruppen for personlig og praktisk hjælp samt socialpædagogisk bistand m.v. efter servicelovens §§ 83-87, behandling efter §§ 101 og 102 eller aktive-ende tilbud efter §§ 103 og 104, og som ikke samtykker i anvendelsen af personlige alarm- og pejlesystemer.

Det følger af servicelovens § 125, stk. 1, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer for en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. servicelovens § 124 a uden dennes samtykke i en afgrænset periode, når der er risiko for, at personen ved at forlade bo- eller dagtilbuddet udsætter sig selv eller andre for at lide personskade, og forholdene i det enkelte tilfælde gør det påkrævet for at afværge denne risiko. Der kan således alene anvendes personlige alarm- og pejlesystemer, såfremt der bl.a. opstår risiko for personskade, ved at personen vil forlade bo- eller dagtilbuddet. Der er derimod ikke hjemmel til at anvende alarm- og pejlesystemer, når risikoen knytter sig til, at en person forlader sin bolig, der ikke er på et botilbud.

Det fremgår af servicelovens § 125, stk. 2, at afgørelsen efter § 125, stk. 1 kan gøres tidsubegrænset for personer, hvis nedsatte funktionsevne er en konsekvens af en erhvervet mental svækkelse, der er fremadskridende.

Det følger endvidere af servicelovens § 125, stk. 2, at personlige alarm- og pejlesystemer kan anvendes uden at kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse herom over for personer, hvor den nedsatte funktionsevne er en konsekvens af en erhvervet mental svækkelse, der er fremadskridende, medmindre den pågældende modsætter sig dette. For en person med f.eks. udviklingshæmning kræver anvendelsen af personlige alarm- og pejlesystemer efter de generelle regler derimod altid en myndighedsafgørelse, uanset om vedkommendes situation på relevante parametre er sammenlignelig med en person, hvis funktionsnedsættelse er en konsekvens af en erhvervet mental svækkelse, der er fremadskridende, omfattet af servicelovens § 125, stk. 2. Ved erhvervet mental svækkelse forstås en i de voksne år erhvervet mental svækkelse. Der vil typisk være tale om borgere med demens. Personkredsen omfatter dog også andre, der ofte sent i deres livsforløb rammes af andre former for fremadskridende mental svækkelse. Eksempelvis vil der kunne være tale om borgere, hvor belastningen efter alvorlig sygdom, følger efter apopleksi, hjerneblødning eller hjernetraumer eller andet bliver den faktor, der udløser en progredierende svækkelse af pågældendes mentale tilstand. Det afgørende er således den fremadskridende mentale svækkelse og ikke den udløsende faktor. Borgere med udviklingshæmning, der rammes af en fremadskridende mental svækkelse, vil ligeledes være omfattet af de lempeligere regler.

Med lov nr. 658 af 8. juni 2017 om frikommunenetværk har kommunerne i frikommunenetværket ”Bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde” fået mulighed for et udvidet anvendelsesområde for personlige alarm- og pejlesystemer. Børne- og socialministeren kan efter lovens § 13, stk. 1, nr. 1, godkende forsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i frikommunerne kan træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende personlige alarm- og pejlesy-

stemmer for en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der er optaget i en boform efter serviceloven eller en plejebolig efter lov om almene boliger m.v., jf. lovbe- kendtgørelse nr. 1116 af 2. oktober 2017 (almenboliglo- ven) eller friplejebolig efter lov om friplejeboliger, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 1162 af 26. oktober 2017 (friplejeboliglo- ven) eller lignende, når der er risiko for, at personen ved at forlade sin private bolig indenfor rammerne af et botilbud eller en lignende boform udsætter sig selv eller andre for at lide personskade, og forholdene i det enkelte tilfælde gør det påkrævet for at afværge denne risiko. En boform efter ser- viceloven kan f.eks. være et botilbud efter lovens §§ 107 el- ler 108 eller et plejehjem eller beskyttet bolig efter lovens § 192. Bestemmelsen danner grundlag for, at der i frikommunerne i frikommunenetværket kan anvendes personlige alarm- og pejlesystemer indenfor rammerne af botilbuddet, plejehjemmet eller lignende, hvilket der ikke er hjemmel til i serviceloven.

Efter frikommunenetværkslovens § 13, stk. 1, nr. 1, er børne- og socialministeren endvidere bemyndiget til at god- kende forsøg med, at kommunalbestyrelsen kan anvende personlige alarm- og pejlesystemer uden forudgående myn- dighedsafgørelse i situationer, hvor en person ikke modsæt- ter sig dette, over for personer med en betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. servicelovens § 124 a. Dermed er der adgang til at anvende personlige alarm- og pejlesystemer uden myndighedsafgørelse over for en større målgruppe end efter serviceloven, idet dette efter servicelo- ven kun er muligt over for en person, hvis nedsatte funk- tionsevne skyldes en fremadskridende mental svækkelse, og når vedkommende ikke modsætter sig. Der er imidlertid ik- ke hjemmel til anvendelse af personlige alarm- og pejlesy- stemer for borgere, der bor i eget hjem udenfor rammerne af et botilbud eller lignende boform.

Med forslaget gives kommunerne i frikommunenetværket adgang til at udvide deres frikommuneforsøg med personli- ge alarm- og pejlesystemer, så hjemmeboende borgere med betydeligt og varigt nedsat psykisk funktionsevne omfattet af servicelovens § 124 a, der vurderes at være i målgruppen for et botilbud eller lignende boform, men som ikke har op- hold i en sådan, også kan omfattes af forsøget.

Med den foreslåede bestemmelse i § 14 d, stk. 1, foreslås det, at kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det speciali- serede socialområde kan træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer for en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktions- evne omfattet af § 124 a i lov om social service, der er i målgruppen for, men ikke har ophold i, en boform efter lov om social service eller en plejebolig efter lov om almene bo- liger eller lignende, når

- 1) der er risiko for, at personen ved at forlade sin bolig udsætter sig selv eller andre for at lide personskade, og
- 2) forholdene i det enkelte tilfælde gør det påkrævet for at afværge denne risiko.

Forståelsen af disse betingelser følger forståelsen efter servicelovens § 125. Bestemmelsen baserer sig på frikom-

munenetværkets ansøgning om ”Udvidelse af teknologiforsøget til hjemmeboende borgere, som er berettiget til plejebolig eller botilbud”. Forsøgene skal således implementeres i overensstemmelse med det i ansøgningen beskrevne.

Det bemærkes, at forslaget ikke ændrer på kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde botilbud, der er egnede til henholdsvis midlertidige og længerevarende ophold, efter servicelovens §§ 107 og 108 til borgere med behov herfor.

At målgruppen er omfattet af servicelovens § 124 a indebærer, at målgruppen er personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der får personlig og praktisk hjælp samt socialpædagogisk bistand m.v. efter §§ 83-87, behandling efter §§ 101 og 102 eller aktiverende tilbud efter §§ 103 og 104, og som ikke samtykker i en foranstaltning efter §§ 125-129 a. Det er en forudsætning, at der foreligger den fornødne faglige dokumentation for den nedsatte psykiske funktionsevne.

Begreberne personlige alarm- og pejlesystemer defineres i den foreslåede bestemmelse på samme måde som efter gældende ret, dvs. bekendtgørelse nr. 1231 af 13/11/2017 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter lov om social service. Det fremgår af bekendtgørelsens § 3, at personlige alarm- eller pejlesystemer efter § 125, stk. 1, i lov om social service, alene omfatter udstyr, som er egnet til at opdage, at en person forlader boligen eller til at opspore en person, der har forladt boligen. Det fremgår endvidere, at bestemmelsen ikke omfatter udstyr egnet til kontinuerligt at overvåge en persons færden.

Forslaget om, at der kan træffes afgørelse om at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer i en afgrænset periode skal ses i relation til § 8 i ovennævnte bekendtgørelse, som også finder anvendelse for forsøg efter stk. 1, jf. det foreslåede stk. 2. Efter bekendtgørelsens § 8 skal behovet for foranstaltningens fortsatte anvendelse løbende - og senest 8 måneder efter kommunalbestyrelsens beslutning om iværksættelse - revurderes.

Den foreslåede ændring vil danne baggrund for, at kommunerne i frikommunenetværket på baggrund af en myndighedsafgørelse kan anvende personlige alarm- og pejlesystemer for borgere med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. § 124 a i lov om social service, der fortsat er hjemmeboende, men som er i målgruppen for en boform efter serviceloven eller plejebolig efter almenboligloven eller en lignende boform, og hvis behov for omsorg derfor er sammenligneligt med beboere i de nævnte boformer, der er omfattet af § 13 i lov om frikommunenetværk, der giver øgede muligheder for at anvende personlige alarm- og pejlesystemer.

Baggrunden for forslaget er, at ligesom der kan opstå risiko for personskade, når en person omfattet af persongruppen i servicelovens § 124 a forlader et bo- eller dagtilbud, kan risikoen for personskade opstå ved, at en person forlader sin bolig udenfor rammerne af et botilbud eller en lignende boform for f.eks. at gå ned i byen. I sådanne situationer kan

anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer være hensigtsmæssige for at imødegå risikoen, idet de i nogle situationer kan være mindre indgribende end andre foranstaltninger, der kan bringes i anvendelse for at opnå samme formål. F.eks. kan en alarm placeret ved indgangen til en borgers hus eller lejlighed udenfor rammerne af et botilbud gøre personalet i hjemmeplejen opmærksomme på, at der bør sendes en medarbejder ud og møde borgeren, idet denne er til fare for sig selv, hvis vedkommende f.eks. bevæger sig ud i trafikerede områder. Den viden kan i konkrete situationer forebygge, at borgeren bliver udsat for personskade i trafikken, idet medarbejderen kan hjælpe borgeren hjem eller videre i trafikken uden sikkerhedsmæssige risici.

Den foreslåede ændring indebærer desuden en udvidelse af anvendelsesområdet for § 13, stk. 1, nr. 2, i lov om frikommunenetværk, hvorefter børne- og socialministeren bemyndiges til at godkende forsøg med, at kommunalbestyrelsen i en kommune i frikommunenetværket kan anvende personlige alarm- og pejlesystemer uden forudgående myndighedsafgørelse i situationer, hvor en person ikke modsætter sig dette, over for personer med en betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. servicelovens § 124 a. Den nævnte bestemmelse i frikommunenetværksloven betyder, at der for kommunerne i frikommunenetværket er adgang til at anvende personlige alarm- og pejlesystemer uden myndighedsafgørelse over for en større målgruppe end efter serviceloven, idet dette efter serviceloven kun er muligt over for en person, hvis nedsatte funktionsevne skyldes en fremadskridende mental svækkelse, og når vedkommende ikke modsætter sig. Med den foreslåede ændring af frikommunenetværksloven udvides anvendelsesområdet for den førnævnte bestemmelse i frikommunenetværksloven, så muligheden for at anvende personlige alarm- og pejlesystemer uden myndighedsafgørelse overfor borgere med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. servicelovens § 124 a, der ikke modsætter sig, også gælder hjemmeboende borgere i målgruppen, uanset om borgerens funktionsnedsættelse er resultatet af en fremadskridende mental svækkelse.

Det foreslås i § 14 d, stk. 2, at bestemmelserne i §§ 124, 130, 133, 136 og 141 i lov om social service samt regler udstedt med hjemmel i § 137, stk. 1, i lov om social service finder tilsvarende anvendelse ved forsøg efter stk. 1.

Bestemmelserne indeholder en række processuelle krav, der skal overholdes i forbindelse med magtanvendelse efter servicelovens voksenbestemmelser, og som tilsvarende skal gælde i frikommuneforsøg med personlige alarm- og pejlesystemer.

At servicelovens § 124 finder tilsvarende anvendelse betyder bl.a., at anvendelse af magt og andre indgreb i den enkeltes selvbestemmelsesret skal begrænses til det absolut nødvendige, og at sådanne foranstaltninger aldrig må erstatte omsorg, pleje og socialpædagogisk bistand. Det bemærkes endvidere, at det følger af servicelovens § 81, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde en særlig indsats til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, samt at denne hjælp jf. bestem-

melsens nr. 2 bl.a. har til formål at forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion samt udviklingsmuligheder. Magtanvendelse skal udøves så skånsomt og kortvarigt som muligt og med størst mulig hensyntagen til den pågældende og andre tilstedeværende, således at der ikke forvoldes unødigt krænkelser eller ulempe. Det følger endvidere af, at servicelovens § 124 finder anvendelse, at kommunalbestyrelsen løbende skal påse, at disse krav overholdes.

At servicelovens § 130 tilsvarende finder anvendelse indebærer, at der som grundlag for kommunalbestyrelsens afgørelser skal foreligge den nødvendige faglige dokumentation for den nedsatte funktionsevne, oplysninger om den socialpædagogiske hjælp og pleje efter servicelovens kapitel 16, der har været iværksat før den påtænkte afgørelse om iværksættelse af foranstaltningerne, oplysninger om den forventede periode, i hvilken foranstaltningerne vil være nødvendige, og pårørendes og en eventuel værges bemærkninger til de påtænkte foranstaltninger.

At servicelovens § 133 finder tilsvarende anvendelse indebærer, at en afgørelse efter denne bestemmelse kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven). Dette indebærer bl.a., jf. servicelovens § 133, stk. 3, at en ægtefælle, en pårørende, en værge eller en anden repræsentant for den person, som foranstaltningen vedrører, kan klage over kommunalbestyrelsens beslutning, når den person, som afgørelsen vedrører, ikke selv er i stand til at klage. Der vil f.eks. kunne klages ved uenighed over en afgørelse om anvendelse af et personligt alarm- eller pejlesystem efter stk. 1. Det bemærkes i den forbindelse, at kommunalbestyrelsen, jf. servicelovens § 82, stk. 2, skal påse, om der er pårørende eller andre, der kan inddrages i varetagelsen af interesserne for en person med betydeligt nedsat psykisk funktionsevne, samt endvidere være opmærksom på, om der er behov for at bede statsforvaltningen om at beskikke en værge efter værgemålsloven.

At servicelovens § 136 finder tilsvarende anvendelse indebærer, at enhver form for magtanvendelse skal registreres og indberettes til den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for borgerens ophold i tilbuddet, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og til kommunalbestyrelsen i den kommune, der fører driftsorienteret tilsyn med tilbuddet, jf. § 2 i lov om socialtilsyn. Ved magtanvendelse eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten, der har fundet sted på et kommunalt eller regionalt anbringelsessted eller botilbud, skal anbringelsesstedet eller botilbuddet endvidere orientere den kommunale eller regionale driftsher om magtanvendelsen.

At regler udstedt i medfør af servicelovens § 137 tilsvarende finder anvendelse indebærer, at bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter lov om social service finder anvendelse. Dette indebærer bl.a., at behovet for den fortsatte anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer skal revurderes løbende og senest 8 måneder efter

kommunalbestyrelsens beslutning om iværksættelse heraf, jf. bekendtgørelsens § 8.

At servicelovens § 141 tilsvarende finder anvendelse indebærer, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde at udarbejde en handleplan for personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne, der ikke eller kun med betydelig støtte kan opholde sig i egen bolig, eller som i øvrigt har behov for betydelig støtte for at forbedre de personlige udviklingsmuligheder. Handleplanen skal angive formålet med indsatsen, hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet, den forventede varighed af indsatsen og andre særlige forhold vedrørende boform, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler m.v. Handleplanen bør udarbejdes ud fra borgerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 1, er udgangspunktet, at opholdskommunen har pligt til at yde hjælp, i det omfang en borger har ret til hjælp efter den lovgivning, der er omfattet af lovens bestemmelser. Det gælder bl.a. hjælp efter serviceloven.

En person har efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 2, opholdskommune i den kommune, hvor den pågældende bor eller sædvanligvis opholder sig. Denne kommune vil således som udgangspunkt være handlekommune for borgeren efter serviceloven, dvs. have pligt til at yde og finansiere hjælp til borgeren efter serviceloven.

I retssikkerhedslovens § 9, stk. 7, er imidlertid fastsat, at borgerens oprindelige opholdskommune i nogle tilfælde fortsat er handlekommune for borgeren med hensyn til hjælp efter serviceloven, uanset at borgeren ikke længere bor i den hidtidige opholdskommune. Det er tilfældet, hvis den hidtidige opholdskommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at den pågældende borger har fået ophold i en af flere nærmere angivne typer af botilbud m.v. i en anden kommune. Bestemmelsen gælder bl.a., hvis den oprindelige opholdskommune har medvirket til, at en person har fået ophold i boformer efter §§ 107-110 og 192 i serviceloven, boliger efter § 115, stk. 4, jf. § 105, stk. 2, i lov om almene boliger m.v. og boliger, boformer m.v., der kan sidestilles hermed.

Retssikkerhedslovens regler finder som udgangspunkt ikke anvendelse, når en kommune træffer afgørelse efter den foreslåede lov om frikommunenetværk.

Det foreslås i § 14 d, stk. 3, 1. pkt., at tilladelser efter stk. 1 alene kan bringes i anvendelse i forhold til personer, der har ophold i en kommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde.

Forsøget vil således ikke kunne anvendes overfor personer, der har ophold i et botilbud udenfor en frikommune, selvom vedkommendes handlekommune er frikommune.

Baggrunden herfor er et ønske om at understøtte fokus på forsøgets implementering i den øvrige drift i de enkelte botilbud og plejeboliger samt udvikling af et stærkt fagligt miljø i relation til forsøget. Dette ses bedst understøttet af en vis volumen i forsøget i de enkelte botilbud, hvor forsøget gennemføres.

Det foreslås i § 14 d, stk. 3, 2. pkt., at afgørelse efter stk. 1 træffes af kommunalbestyrelsen i personens opholdskommune, jf. § 9, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det er som udgangspunkt borgerens opholdskommune, dvs. den kommune, hvor borgeren bor inden for frikommunenetværket, der træffer afgørelse efter den foreslåede stk. 1. Formålet er at sikre et stærkt ejerskab for og ambitiøst arbejde med forsøget i den kommune, i hvis botilbud m.v. forsøget gennemføres.

Med § 14 d, stk. 3, 3. pkt., foreslås, at er opholdskommunen ikke den kommune, der har pligt til at yde personen hjælp efter lov om social service, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffes afgørelsen dog af sidstnævnte kommune efter indstilling fra opholdskommunen.

Der er tale om de tilfælde, hvor borgerens handlekommune med hensyn til hjælp efter serviceloven (A) ikke er den kommune (B), hvor botilbuddet ligger. I sådanne tilfælde foreslås, at kommunalbestyrelsen i borgerens handlekommune (A) træffer afgørelse i forhold til borgeren om anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer på baggrund af indstilling fra opholdskommunen (B), hvor borgeren har ophold i botilbuddet, forudsat at kommune B har opnået godkendelse til udførelse af et forsøg efter stk. 1. Indstillingen fra opholdskommunen bør indeholde faglige begrundelser for det indstillede, herunder hvordan borgeren ventes at profitere af de ønskede foranstaltninger.

Bestemmelsen omfatter borgere, der af deres oprindelige opholdskommune, A, er visiteret til et botilbud i en anden kommune, B, men hvor kommune A efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 6, 7 og 9, fortsat er handlekommune for borgere med hensyn til hjælp efter serviceloven. Formålet med bestemmelsen er at understøtte samarbejdet mellem en borgers opholds- og handlekommune for at sikre de bedst mulige afgørelser om anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer.

Afgørelser om anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer i forsøget vil således basere sig på både handlekommunens kendskab til borgeren og opholdskommunens kendskab til borgeren i relation til frikommuneforsøget.

Ovenstående indebærer, at den foreslåede bestemmelse finder anvendelse, uanset om borgerens handlekommune med hensyn til hjælp efter serviceloven er del af det pågældende frikommunenetværk, men forudsætter, at borgeren har ophold i en frikommune i det pågældende frikommunenetværk.

Ad § 14 e

Der er i dag ikke hjemmel i den generelle lovgivning til at anvende situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning af en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne som led i en social indsats, når den pågældende person ikke kan give et informeret samtykke hertil.

Kommunerne i frikommunenetværket ”bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde” har imidlertid med § 14 lov om frikommunenetværk fået mulighed for, under forudsætning af børne- og socialministerens godkendelse, at træffe afgørelse om situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning i en afgrænset periode for en borger med betydeligt og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. servicelovens § 124 a, når det samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren, og når borgeren ikke modsætter sig overvågningen. Det er endvidere en forudsætning, at der indhentes samtykke fra borgerens nærmeste pårørende eller fra en eventuel værge, jf. værgemålslovens § 5. Den omtalte bestemmelse i lov om frikommunenetværk finder anvendelse for beboere på en boform efter serviceloven, i en plejebolig efter lov om almene boliger eller i en friplejebolig efter lov om friplejeboliger og lignende. Bestemmelsen kan således ikke anvendes ift. borgere, der bor i eget hjem udenfor rammerne af et botilbud eller lignende.

Med forslaget gives kommunerne i frikommunenetværket adgang til at udvide deres frikommuneforsøg med situationsbaseret video-, audio-, eller bevægelsesovervågning, så hjemmeboende borgere med betydeligt og varigt nedsat psykisk funktionsevne omfattet af servicelovens § 124 a, der er i målgruppen for, men ikke har ophold på, et botilbud eller lignende boform, også kan omfattes af forsøget.

Med § 14 e, stk. 1, foreslås det, at kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning for en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne omfattet af § 124 a i lov om social service, der er i målgruppen for, men ikke har ophold i, en boform efter lov om social service eller en plejebolig efter lov om almene boliger eller lignende, når

- 1) den pågældende ikke modsætter sig,
- 2) borgerens nærmeste pårørende eller en værge, jf. værgemålslovens § 5, har givet samtykke hertil, og
- 3) den påtænkte løsning samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren, herunder hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for borgeren.

At målgruppen er omfattet af servicelovens § 124 a indebærer, at målgruppen er personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der får personlig og praktisk hjælp samt socialpædagogisk bistand m.v. efter §§ 83-87, behandling efter §§ 101 og 102 eller aktiverende tilbud efter §§ 103 og 104, og som ikke samtykker i en foranstaltning efter §§ 125-129 a. Det er en forudsætning, at der foreligger den fornødne faglige dokumentation for den nedsatte psykiske funktionsevne.

Efter den foreslåede § 14 e, stk. 1, nr. 1, er det en forudsætning for afgørelse efter stk. 1, at den pågældende ikke modsætter sig. Forståelsen af denne betingelse følger forståelsen i servicelovens § 125, stk. 2.

Efter den foreslåede § 14 e, stk. 1, nr. 2, er det en forudsætning for afgørelse efter stk. 1, at borgerens nærmeste pårørende eller en værge, jf. værgemålslovens § 5, har givet samtykke hertil. Har en borger hverken pårørende eller en værge, der kan inddrages, er det således en forudsætning for anvendelsen af muligheden efter stk. 1, at der etableres værgemål for borgeren, inden de påtænkte foranstaltninger igangsættes. Dette forudsætter, at der er grundlag herfor efter værgemålsloven.

Nærmeste pårørende skal efter den foreslåede stk. 1, nr. 1, forstås i overensstemmelse med forståelsen i sundhedslovens § 15 om ”Patienter, der varigt mangler evnen til at give informeret samtykke.” Ved nærmeste pårørende forstås først og fremmest borgerens samlevende ægtefælle eller samlever, slægtninge i lige linje og, alt efter de konkrete forhold, søskende. Plejebørn vil jævnligt også kunne betragtes som nærmeste pårørende. Efter omstændighederne, navnlig hvor der ikke er en ægtefælle, samlever eller børn, vil slægtninge, som borgeren er nært knyttet til eller nært besvogret med, også kunne betragtes som nærmeste pårørende. En partner i et registreret parforhold falder også ind under begrebet. I øvrigt bør »nærmeste pårørende« afhängigt af den konkrete situation fortolkes udvidende. Familiebåndet behøver således ikke altid at være eneføgende. En nær ven, en patientrådgiver, en bilstandsværge, en besøgsven eller en anden omsorgsgiver, der er fortrolig med borgeren, og som af borgeren opfattes som »den nærmeste«, falder ind under begrebet, hvis det er utvivlsomt, at pågældende er den nærmeste.

Efter den foreslåede § 14 e, stk. 1, nr. 3, er det en forudsætning for afgørelse efter stk. 1, at den påtænkte løsning samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren, herunder hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for borgeren. Dette indebærer, at der skal gennemføres en vurdering af, hvorvidt den påtænkte anvendelse af teknologi i indsatsen til borgeren er det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren. Der skal her bl.a. lægges vægt på den værdi, anvendelsen af løsningen kan give i omsorgsindsatsen i forhold til andre mulige foranstaltninger til at nå samme mål, samt på hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse. Denne vurdering forudsætter et indgående kendskab til borgeren, herunder et kendskab til borgerens eventuelle holdning til løsningen.

Bestemmelsen baserer sig på frikommunenetværkets ansøgning om ”Udvidelse af teknologiforsøget til hjemmeboende borgere, som er berettiget til plejebolig eller botilbud”. Forsøgene skal således implementeres i overensstemmelse med det i ansøgningen beskrevne.

Det bemærkes, at forslaget ikke ændrer på kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde botilbud, der er egnede til henholdsvis midlertidige og længerevarende ophold, efter servicelovens §§ 107 og 108 til borgere med behov herfor.

Situationsbestemt overvågning indebærer, at der ikke må være tale om kontinuerlig overvågning af en borger, men at overvågningen skal være afgrænset til nærmere definerede situationer og foregå i afgrænsede perioder, der fastsættes af

kommunalbestyrelsen på baggrund af en konkret og individuel vurdering af hensigtsmæssigheden af overvågningen i den enkelte situation. Et eksempel på situationsbestemt overvågning kan være, at en kvinde med svær demens, som ikke er trafikikker, får monteret et videokamera ved sin indgangsdør kombineret med en alarm. Hvis alarmen udløses, når kvinden går ud af sin hoveddør, kan personalet i hjemmeplejen gennem et kortvarigt kig via videokameraet se, om kvinden drejer ud på gaden mod en meget befærde vej, eller om hun evt. sætter sig på en bænk udenfor huset. Dette kan hjælpe personalet i deres vurdering af, hvornår der kan være behov for et besøg, hvor kvinden evt. støttes i at færdes i trafikken og komme sikkert hjem. Medarbejdere må derimod ikke foretage videoovervågning i længere tidsstræk, med mindre tungtvejende faglige grunde taler for dette, samt at kommunalbestyrelsen har truffet beslutning herom. Tungtvejende faglige grunde for længerevarende overvågning kan f.eks. være hensynet til at forebygge, at en borger forårsager alvorlige skader på sig selv. Det vil bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, hvor lang tid ”længere stræk” er. Det anslås, at alt over 15 minutter vil kunne karakteriseres som ”længere stræk”.

Anvendelsen af teknologisk understøttet overvågning efter den foreslåede bestemmelse skal ses som et redskab, der kan indgå i kommunalbestyrelsens samlede indsats for at varetage sin omsorgspligt over for personer med betydeligt nedsat psykisk funktionsevne, der ikke kan tage vare på egne interesser, uanset om der foreligger samtykke fra den enkelte, jf. servicelovens § 82. En tæt inddragelse af borgerne, der er omfattet af forsøget, er afgørende. I vurderingen af, hvorvidt et teknologisk overvågningssystem er det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til en borger, skal der derfor bl.a. lægges vægt på den værdi, anvendelsen af løsningen kan give i omsorgsindsatsen i forhold til andre mulige foranstaltninger til at nå samme mål, samt på hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse. Denne vurdering

forudsætter et indgående kendskab til borgeren, herunder et kendskab til borgerens eventuelle holdning til teknologi og overvågning. I den forbindelse er det en udfordring, at en stor del af målgruppen må ventes ikke at være i stand til at udtrykke en holdning til elektronisk overvågning. I sådanne situationer kan inddragelse af en pårørende eller en værge være særligt væsentligt.

Afhængigt af borgernes eventuelle holdning til teknologi-anvendelse kan situationsbestemt overvågning ved brug af teknologi i én situation være at betragte som et betydeligt indgreb i den enkeltes selvbestemmelsesret, mens det i en anden situation slet ikke vil opleves som et indgreb i selvbestemmelsesretten. Det proportionalitetsprincip, der følger af servicelovens § 124, stk. 3, som, jf. det foreslåede stk. 2, skal finde anvendelse, betyder i disse situationer, at der kræves betydeligt tungerevejende grunde til at anvende situationsbestemt teknologisk understøttet overvågning i det førstnævnte tilfælde end i det sidstnævnte. I førstnævnte situation kan overvågning ved personalets fysiske tilstedeværelse muligvis være at foretrække fremfor brug af teknologiske

løsninger. Det skal i en sådan situation overvejes, om bestemmelsen i det hele taget vil kunne tages i anvendelse henset til kravet om, at borgeren ikke må modsætte sig teknologibrugen.

Det bemærkes, at forsøg med situationsbestemt videoovervågning er omfattet af TV-overvågningslovens § 3 a, hvoraf følger, at ”Offentlige myndigheder, der foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, skal ved skiltning eller på anden tydelig måde give oplysning herom”.

Baggrunden for det foreslåede stk. 1 er en vurdering af, at situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning af en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne som led i eller i tilknytning til en social indsats i visse situationer kan bidrage positivt til den sociale indsats, bl.a. idet den i nogle situationer kan udgøre en mindre indgribende foranstaltning i den enkeltes selvbestemmelsesret end

fysisk overvågning og dermed harmonere bedre med intentionen om at understøtte den enkeltes værdighed, selvbestemmelse og frihed. Virtuelle tilsynsbesøg kan f.eks. være en gevinst for en borger, der ikke ønsker besøg af andet personale fra hjemmeplejen end sin faste hjælper. Et virtuelt tilsynsbesøg kan i en sådan situation f.eks. have værdi, hvis formålet med besøget blot er at sikre sig, at borgeren f.eks. er kommet op af sin seng om morgenen. Som tidligere nævnt må overvågningen ikke foretages kontinuerligt, hvorfor videokameraet eller den skærm, hvorpå overvågningen vises, skal slukkes, når det virtuelle tilsyn er forbi, således at der ikke foretages overvågning i længere tidsstræk.

Det foreslås i § 14 e, stk. 2, at bestemmelserne i §§ 124, 130, 133, 136 og 141 i lov om social service samt regler udstedt med hjemmel i § 137, stk. 1, i lov om social service finder tilsvarende anvendelse ved forsøg efter stk. 1.

Bestemmelserne indeholder en række processuelle krav, der skal overholdes i forbindelse med magtanvendelse efter servicelovens voksenbestemmelser, og som tilsvarende skal gælde i frikommuneforsøg med anvendelse af situationsbestemt video-, audio- eller bevægelsesovervågning.

At servicelovens § 124 finder tilsvarende anvendelse betyder bl.a., at anvendelse af magt og andre indgreb i den enkeltes selvbestemmelsesret skal begrænses til det absolut nødvendige, og at sådanne foranstaltninger aldrig må erstatte omsorg, pleje og socialpædagogisk bistand. Det bemærkes, at det følger af servicelovens § 81, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde en særlig indsats til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, samt at denne indsats jf. bestemmelsens nr. 2 bl.a. har til formål at forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion samt udviklingsmuligheder. Af § 124 følger herudover, at magtanvendelse skal udøves så skånsomt og kortvarigt som muligt og med størst mulig hensyntagen til den pågældende og andre tilstedeværende, således at der ikke forvoldes unødigt krænkelser eller ulempe. Det følger endvidere af, at servicelovens § 124 finder anvendelse, at

kommunalbestyrelsen løbende skal påse, at disse krav overholdes.

At servicelovens § 130 tilsvarende finder anvendelse indebærer, at der som grundlag for kommunalbestyrelsens afgørelser skal foreligge den nødvendige faglige dokumentation for den nedsatte funktionsevne, oplysninger om den socialpædagogiske hjælp og pleje efter servicelovens kapitel 16, der har været iværksat før den påtænkte afgørelse om iværksættelse af foranstaltningerne, oplysninger om den forventede periode, i hvilken foranstaltningerne vil være nødvendige, og pårørendes og en eventuel værges bemærkninger til de påtænkte foranstaltninger.

At servicelovens § 133 finder tilsvarende anvendelse indebærer, at en afgørelse efter denne bestemmelse kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven). Dette indebærer bl.a., jf. servicelovens § 133, stk. 3, at en ægtefælle, en pårørende, en værge eller en anden repræsentant for den person, som foranstaltningen vedrører, kan klage over kommunalbestyrelsens beslutning, når den person, som afgørelsen vedrører, ikke selv er i stand til at klage. Der vil f.eks. kunne klages ved uenighed over en afgørelse om anvendelse af en teknologi efter stk. 1. Det bemærkes i den forbindelse, at kommunalbestyrelsen, jf. servicelovens § 82, stk. 2, skal påse, om der er pårørende eller andre, der kan inddrages i varetagelsen af interesserne for en person med betydeligt nedsat psykisk funktionsevne, samt endvidere være opmærksom på, om der er behov for at bede statsforvaltningen om at beskikke en værge efter værgeomloven.

At servicelovens § 136 finder tilsvarende anvendelse indebærer, at enhver form for magtanvendelse skal registreres og indberettes til den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for borgerens ophold i tilbuddet, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og til kommunalbestyrelsen i den kommune, der fører driftsorienteret tilsyn med tilbuddet, jf. § 2 i lov om socialtilsyn. Ved magtanvendelse eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten, der har fundet sted på et kommunalt eller regionalt anbringelsessted eller botilbud, skal anbringelsesstedet eller botilbuddet endvidere orientere den kommunale eller regionale driftsher om magtanvendelsen.

At regler udstedt i medfør af servicelovens § 137 tilsvarende finder anvendelse indebærer, at bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter lov om social service finder anvendelse. Dette indebærer bl.a., at behovet for den fortsatte anvendelse af de anvendte teknologier skal revurderes løbende og senest 8 måneder efter kommunalbestyrelsens beslutning om iværksættelse heraf, jf. bekendtgørelsens § 8.

At servicelovens § 141 tilsvarende finder anvendelse indebærer, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde at udarbejde en handleplan for personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne, der ikke eller kun med betydelig støtte kan opholde sig i egen bolig, eller som i øvrigt har behov for betydelig

støtte for at forbedre de personlige udviklingsmuligheder. Handleplanen skal angive formålet med indsatsen, hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet, den forventede varighed af indsatsen og andre særlige forhold vedrørende boform, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler m.v. Handleplanen bør udarbejdes ud fra borgerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 1, er udgangspunktet, at opholdskommunen har pligt til at yde hjælp, i det omfang en borger har ret til hjælp efter den lovgivning, der er omfattet af lovens bestemmelser. Det gælder bl.a. hjælp efter serviceloven.

En person har efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 2, opholdskommune i den kommune, hvor den pågældende bor eller sædvanligvis opholder sig. Denne kommune vil således som udgangspunkt være handlekommune for borgeren efter serviceloven, dvs. have pligt til at yde og finansiere hjælp til borgeren efter serviceloven.

I retssikkerhedslovens § 9, stk. 7, er imidlertid fastsat, at borgerens oprindelige opholdskommune i nogle tilfælde fortsat er handlekommune for borgeren med hensyn til hjælp efter serviceloven, uanset at borgeren ikke længere bor i den hidtidige opholdskommune. Det er tilfældet, hvis den hidtidige opholdskommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at den pågældende borger har fået ophold i en af flere nærmere angivne typer af botilbud m.v. i en anden kommune. Bestemmelsen gælder bl.a., hvis den oprindelige opholdskommune har medvirket til, at en person har fået ophold i boformer efter §§ 107-110 og 192 i serviceloven, boliger efter § 115, stk. 4, jf. § 105, stk. 2, i lov om almene boliger m.v. og boliger, boformer m.v., der kan sidestilles hermed.

Retssikkerhedslovens regler finder som udgangspunkt ikke anvendelse, når en kommune træffer afgørelse efter den foreslåede lov om frikommunenetværk.

I § 14 e, stk. 3, 1. pkt., foreslås, at tilladelser efter stk. 1 alene kan bringes i anvendelse overfor personer, der har ophold i en kommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde. Forsøget vil således ikke kunne anvendes overfor personer, der har ophold i et botilbud udenfor en frikommune, selvom vedkommendes handlekommune er frikommune.

Baggrunden herfor er et ønske om at understøtte fokus på forsøgets implementering i den øvrige drift i de enkelte botilbud og plejeboliger samt udvikling af et stærkt fagligt miljø i relation til forsøget. Dette ses bedst understøttet af en vis volumen i forsøget i de enkelte botilbud, hvor forsøget gennemføres.

I § 14 e, stk. 3, 2. pkt., foreslås, at afgørelse efter stk. 1 træffes af kommunalbestyrelsen i personens opholdskommune, jf. § 9, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Formålet er at sikre et stærkt ejerskab for og ambitiøst arbejde med forsøget i den kommune, i hvis botilbud m.v. forsøget gennemføres.

I § 14 e, stk. 3, 3. pkt., foreslås at, hvis opholdskommunen ikke er den kommune, der har pligt til at yde personen hjælp efter lov om social service, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, så træffes afgørelsen af sidstnævnte kommune efter indstilling fra opholdskommunen.

Der er tale om tilfælde, hvor borgerens handlekommune med hensyn til hjælp efter serviceloven (A) ikke er den kommune (B), hvor botilbuddet ligger. I sådanne tilfælde foreslås, at kommunalbestyrelsen i borgerens handlekommune (A) træffer afgørelse i forhold til borgeren om anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer på baggrund af indstilling fra opholdskommunen (B), hvor borgeren har ophold i botilbuddet, forudsat at kommune B har opnået godkendelse til udførelse af et forsøg efter stk. 1. Indstillingen fra opholdskommunen bør indeholde faglige begrundelser for det indstillede, herunder hvordan borgeren ventes at profitere af de ønskede foranstaltninger. Bestemmelsen omfatter borgere, der af deres oprindelige opholdskommune, A, er visiteret til et botilbud i en anden kommune, B, men hvor kommune A efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 6, 7 og 9, fortsat er handlekommune for borgere med hensyn til hjælp efter serviceloven. Formålet med bestemmelsen er at understøtte samarbejdet mellem en borgers opholds- og handlekommune for at sikre de bedst mulige afgørelser om anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer. Afgørelser om anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer i forsøget vil således basere sig på både handlekommunens kendskab til borgeren og opholdskommunens kendskab til borgeren i relation til frikommuneforsøget.

Ovenstående indebærer, at den foreslåede bestemmelse finder anvendelse, uanset om borgerens handlekommune med hensyn til hjælp efter serviceloven er del af det pågældende frikommunenetværk, men forudsætter, at borgeren har ophold i en frikommune i det pågældende frikommunenetværk.

Ad § 14 f

Der er i dag ikke hjemmel i den generelle lovgivning til at anvende overvågning af en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne som led i en social indsats, når vedkommende ikke er i stand til at give et informeret samtykke hertil.

Kommunerne i frikommunenetværket "Bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde" har imidlertid med § 14 lov om frikommunenetværk fået mulighed for, under forudsætning af børne- og socialministerens godkendelse, at træffe afgørelse om situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning i en afgrænset periode for en borger med betydeligt og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. servicelovens § 124 a, når det samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren, og når borgeren ikke modsætter sig overvågningen. Det er endvidere en forudsætning, at der indhentes samtykke fra borgerens nærmeste pårørende eller fra en eventuel værge, jf. værgemålslovens § 5. Den omtalte bestemmelse i lov om frikommunenetværk finder anvendelse

for beboere på en boform efter serviceloven, i en plejebolig efter lov om almene boliger eller i en friplejebolig efter lov om friplejeboliger og lignende.

Med forslaget gives børne- og socialministeren bemyndigelse til at godkende forsøg i kommunerne i frikommunenetværket om ”Sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder” med at anvende søvnmonitoreringsteknologi og videobaseret kig-ind overfor borgere med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, når det samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren, og når borgeren ikke modsætter sig. For at sikre borgerens retssikkerhed i forsøget, foreslås det at fastsætte samme begrænsninger for at anvende de teknologiske løsninger, som er fastsat for kommunerne i frikommunenetværket om ”Bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde”.

I § 14 f, stk. 1, foreslås, at børne- og socialministeren kan godkende forsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om ”Sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder” kan træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende sensorbaseret søvnmonitoreringsteknologi som alarmredskab og situationsbestemt videobaseret kig-ind for en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne omfattet af § 124 a i lov om social service, der er optaget i en boform efter lov om social service eller har ophold i en plejebolig efter lov om almene boliger eller i en friplejebolig efter lov om friplejeboliger eller lignende, når

- 1) borgeren ikke modsætter sig,
- 2) borgerens nærmeste pårørende eller en værge, jf. værgemålslovens § 5, har givet samtykke hertil, og
- 3) den påtænkte løsning samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren, herunder hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for borgeren.

Situationsbaseret videobaseret kig-ind dækker over tidsafgrænset videomonitorering, som de omfattede frikommuner ønsker at gennemføre forsøg med.

At målgruppen er omfattet af servicelovens § 124 a indebærer, at målgruppen er personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der får personlig og praktisk hjælp samt socialpædagogisk bistand m.v. efter §§ 83-87, behandling efter §§ 101 og 102 eller aktiverende tilbud efter §§ 103 og 104, og som ikke samtykker i en foranstaltning efter §§ 125-129 a. Det er en forudsætning, at der foreligger den fornødne faglige dokumentation for den nedsatte psykiske funktionsevne.

Efter det foreslåede § 14 f, stk. 1, nr. 1, er det en forudsætning for afgørelse efter stk. 1, at borgeren ikke modsætter sig. Forståelsen af denne betingelse følger forståelsen i servicelovens § 125, stk. 2.

Efter den foreslåede § 14 e, stk. 1, nr. 2, er det endvidere en forudsætning for afgørelse efter stk. 1, at borgerens nærmeste pårørende eller en værge, jf. værgemålslovens § 5, har givet samtykke hertil. Har en borger hverken pårørende eller

en værge, der kan inddrages, er det således en forudsætning for anvendelsen af muligheden efter stk. 1, at der etableres værgemål for borgeren, inden de påtænkte foranstaltninger igangsættes. Dette forudsætter, at der er grundlag herfor efter værgemålsloven.

Nærmeste pårørende skal efter den foreslåede stk. 1, nr. 1, forstås i overensstemmelse med forståelsen i sundhedslovens § 15 om ”Patienter, der varigt mangler evnen til at give informeret samtykke.” Ved nærmeste pårørende forstås først og fremmest borgerens samlevende ægtefælle eller samlever, slægtninge i lige linje og, alt efter de konkrete forhold, søskende. Plejebørn vil jævnligt også kunne betragtes som nærmeste pårørende. Efter omstændighederne, navnlig hvor der ikke er en ægtefælle, samlever eller børn, vil slægtninge, som borgeren er nært knyttet til eller nært besvogret med, også kunne betragtes som nærmeste pårørende. En partner i et registreret parforhold falder også ind under begrebet. I øvrigt bør »nærmeste pårørende« afhængigt af den konkrete situation fortolkes udvidende. Familiebåndet behøver således ikke altid at være eneafgørende. En nær ven, en patientrådgiver, en bilstandsværge, en besøgsven eller en anden omsorgsgiver, der er fortrolig med borgeren, og som af borgeren opfattes som »den nærmeste«, falder ind under begrebet, hvis det er utvivlsomt, at pågældende er den nærmeste.

Efter den foreslåede § 14 e, stk. 1, nr. 3, er det desuden en forudsætning for afgørelse efter stk. 1, at den påtænkte løsning samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren, herunder hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for borgeren. Dette indebærer, at der skal gennemføres en vurdering af, hvorvidt den påtænkte anvendelse af teknologi i indsatsen til borgeren er det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren. Der skal her bl.a. lægges vægt på den værdi, anvendelsen af løsningen kan give i omsorgsindsatsen i forhold til andre mulige foranstaltninger til at nå samme mål, samt på hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse. Denne vurdering forudsætter et indgående kendskab til borgeren, herunder et kendskab til borgerens eventuelle holdning til løsningen.

Bestemmelsen foreslås at finde anvendelse for beboere på en boform efter serviceloven, i en plejebolig efter lov om almene boliger eller i en friplejebolig efter lov om friplejeboliger og lignende. En boform efter serviceloven kan f.eks. være et botilbud efter lovens §§ 107 eller 108 eller et plejehjem eller beskyttet bolig efter lovens § 192.

Afgrænset anvendelse af sensorbaseret søvnmonitoreringsteknologi som alarmredskab indebærer, at anvendelsen af søvnmonitoreringsteknologien skal være afgrænset til nærmere definerede situationer, der fastsættes af kommunalbestyrelsen på baggrund af en konkret og individuel vurdering af hensigtsmæssigheden af monitoreringen i den enkelte situation. Et eksempel kan være anvendelse af ”Mobility Monitor”, der kan indstilles til at give en alarm, hvis en borger ikke vender sig i sengen i et vist antal timer. Hvis alarmen går, sendes en besked via kaldeanlægget til plejerserso-

nalet, der kan hjælpe borgeren med at skifte soveposition og dermed undgå tryksår eller hjælpe helingen af allerede eksisterende sår. Alarmen udløses udelukkende, når borgeren ikke selv har vendt sig, og unødvendige forstyrrelser for at vende borgeren om natten undgås. Mobility Monitor kan ligeledes indstilles til at give alarm hvis borgeren sætter sig på sengekanten og er ved at forlade sengen. Dermed har personalet mulighed for at tilse borgeren og forhindre eventuelle faldulykke for borgere, der er usikre på benene, eller tilse om borgere, der kan være forvirrede om natten og rejser sig, har fundet tilbage i sengen.

Afgrænset situationsbestemt videobaseret kig-ind indebærer, at der ikke må være tale om kontinuerlig overvågning af en borger, men derimod et videobaseret tilsyn hos borgeren, der skal være afgrænset til nærmere definerede situationer og foregå i afgrænsede perioder, der fastsættes af kommunalbestyrelsen på baggrund af en konkret og individuel vurdering af hensigtsmæssigheden heraf i den enkelte situation. Et eksempel på situationsbestemt videobaseret kig-ind kan være, at et videokamera filmer en borger om natten fra maven og op, og at en medarbejder et afgrænset antal gange i løbet af natten ved hjælp af videoen foretager et ”digitalt tilsynsbesøg” hos borgeren for at forebygge, at borgeren f.eks. vågner og er utryk om natten. Medarbejdere må derimod ikke foretage videoovervågning i længere tidsstræk, med mindre tungtvejende faglige grunde taler for dette, samt at kommunalbestyrelsen har truffet beslutning herom. Tungtvejende faglige grunde for længerevarende overvågning kan f.eks. være hensynet til at forebygge, at en borger forårsager alvorlige skader på sig selv. Det vil bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, hvor lang tid ”længere stræk” er. Det anslås, at alt over 15 minutter vil kunne karakteriseres som ”længere stræk”.

Anvendelsen af søvnmonitoreringsteknologi og videobaseret kig-ind efter den foreslåede bestemmelse skal ses som et redskab, der kan indgå i kommunalbestyrelsens samlede indsats for at varetage sin omsorgspligt over for personer med betydeligt nedsat psykisk funktionsevne, der ikke kan tage vare på egne interesser, uanset om der foreligger samtykke fra den enkelte, jf. servicelovens § 82. En tæt inddragelse af borgerne, der er omfattet af forsøget, er afgørende. I vurderingen af, hvorvidt anvendelse af henholdsvis søvnmonitoreringsteknologi og videobaseret kig-ind er det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til en borger, skal der derfor bl.a. lægges vægt på den værdi, anvendelsen af løsningen kan give i omsorgsindsatsen i forhold til andre mulige foranstaltninger til at nå samme mål, samt på hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse. Denne vurdering forudsætter et indgående kendskab til borgeren, herunder et kendskab til borgerens eventuelle holdning til teknologi og overvågning. I den forbindelse er det en udfordring, at en stor del af målgruppen må ventes ikke at være i stand til at udtrykke en holdning til elektronisk overvågning. I sådanne situationer kan inddragelse af en pårørende eller en værge være særligt væsentligt.

Afhængigt af borgernes eventuelle holdning til teknologi-anvendelse kan anvendelse af henholdsvis søvnmonitore-

ringsteknologi og videobaseret kig-ind i én situation være at betragte som et betydeligt indgreb i den enkeltes selvbestemmelsesret, mens det i en anden situation slet ikke vil opleves som et indgreb i selvbestemmelsesretten. Det proportionalitetsprincip, der følger af servicelovens § 124, stk. 3, som, jf. det foreslåede stk. 2, skal finde anvendelse, betyder i disse situationer, at der kræves betydeligt tungerevejende grunde til at anvende henholdsvis søvnmonitoreringsteknologi og videobaseret kig-ind i det førstnævnte tilfælde end i det sidstnævnte. I førstnævnte situation kan overvågning ved personalets fysiske tilstedeværelse muligvis være at foretrække fremfor brug af teknologiske løsninger. Det skal i en sådan situation overvejes, om bestemmelsen i det hele taget vil kunne tages i anvendelse henset til kravet om, at borgeren ikke må modsætte sig teknologibrugen.

Det bemærkes, at forsøg med videobaseret kig-ind er omfattet af TV-overvågningslovens § 3a, hvoraf følger, at ”Offentlige myndigheder, der foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, skal ved skiltning eller på anden tydelig måde give oplysning herom”.

Baggrunden for det foreslåede stk. 1 er en vurdering af, at anvendelse af søvnmonitoreringsteknologi og videobaseret kig-ind i forhold til en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne som led i eller i tilknytning til en social indsats i visse situationer kan bidrage positivt til den sociale indsats, bl.a. idet videobaseret kig-ind i nogle situationer kan udgøre en mindre indgribende foranstaltning i den enkeltes selvbestemmelsesret end fysisk overvågning og dermed harmonere bedre med intentionen om at understøtte den enkeltes værdighed, selvbestemmelse og frihed. F.eks. kan personale på et botilbud ved hjælp af videoskærm foretage virtuelle tilsyn hos borgere, der har behov for trygheds-skabende tilsyn om natten, men som oplever det som ubehageligt at få fysiske besøg af nattevagten, når denne ikke er en del af det kendte personale. Som tidligere nævnt må overvågningen ikke foretages kontinuerligt, hvorfor videokameraet eller den skærm, hvorpå overvågningen vises, skal slukkes, når det virtuelle tilsyn er forbi, således at der ikke foretages overvågning i længere tidsstræk.

Det foreslås i § 14 f, stk. 2, at bestemmelserne i §§ 124, 130, 133, 136 og 141 i lov om social service samt regler udstedt med hjemmel i § 137, stk. 1, i lov om social service finder tilsvarende anvendelse ved forsøg efter stk. 1.

Bestemmelserne indeholder en række processuelle krav, der skal overholdes i forbindelse med magtanvendelse efter servicelovens voksenbestemmelser, og som tilsvarende skal gælde i frikommuneforsøg med anvendelse af søvnmonitoreringsteknologi og videobaseret kig-ind.

At servicelovens § 124 finder tilsvarende anvendelse betyder bl.a., at anvendelse af magt og andre indgreb i den enkeltes selvbestemmelsesret skal begrænses til det absolut nødvendige, og at sådanne foranstaltninger aldrig må erstatte omsorg, pleje og socialpædagogisk bistand. Det bemærkes, at det følger af servicelovens § 81, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde en særlig indsats til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale

problemer, samt at denne indsats jf. bestemmelsens nr. 2 bl.a. har til formål at forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion samt udviklingsmuligheder. Af § 124 følger herudover, at magtanvendelse skal udøves så skånsomt og kortvarigt som muligt og med størst mulig hensyntagen til den pågældende og andre tilstedeværende, således at der ikke forvoldes unødigt krænkelser eller ulempe. Det følger endvidere af, at servicelovens § 124 finder anvendelse, at kommunalbestyrelsen løbende skal påse, at disse krav overholdes.

At servicelovens § 130 tilsvarende finder anvendelse indebærer, at der som grundlag for kommunalbestyrelsens afgørelser skal foreligge den nødvendige faglige dokumentation for den nedsatte funktionsevne, oplysninger om den socialpædagogiske hjælp og pleje efter servicelovens kapitel 16, der har været iværksat før den påtænkte afgørelse om iværksættelse af foranstaltningerne, oplysninger om den forventede periode, i hvilken foranstaltningerne vil være nødvendige, og pårørendes og en eventuel værge bemærkninger til de påtænkte foranstaltninger.

At servicelovens § 133 tilsvarende finder anvendelse indebærer, at en afgørelse efter denne bestemmelse kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven). Dette indebærer bl.a., jf. servicelovens § 133, stk. 3, at en ægtefælle, en pårørende, en værge eller en anden repræsentant for den person, som foranstaltningen vedrører, kan klage over kommunalbestyrelsens beslutning, når den person, som afgørelsen vedrører, ikke selv er i stand til at klage. Der vil f.eks. kunne klages ved uenighed over en afgørelse om anvendelse af en teknologi efter stk. 1. Det bemærkes i den forbindelse, at kommunalbestyrelsen, jf. servicelovens § 82, stk. 2, skal påse, om der er pårørende eller andre, der kan inddrages i varetagelsen af interesserne for en person med betydeligt nedsat psykisk funktionsevne, samt endvidere være opmærksom på, om der er behov for at bede statsforvaltningen om at beskikke en værge efter værgeomålsloven.

At servicelovens § 136 tilsvarende finder anvendelse indebærer, at enhver form for magtanvendelse skal registreres og indberettes til den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for borgerens ophold i tilbuddet, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og til kommunalbestyrelsen i den kommune, der fører driftsorienteret tilsyn med tilbuddet, jf. § 2 i lov om socialtilsyn. Ved magtanvendelse eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten, der har fundet sted på et kommunalt eller regionalt anbringelsessted eller botilbud, skal anbringelsesstedet eller botilbuddet endvidere orientere den kommunale eller regionale driftsher om magtanvendelsen.

At regler udstedt i medfør af servicelovens § 137 tilsvarende finder anvendelse indebærer, at bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter lov om social service finder anvendelse. Dette indebærer bl.a., at behovet for den fortsatte anvendelse af de anvendte teknologier skal

revurderes løbende og senest 8 måneder efter kommunalbestyrelsens beslutning om iværksættelse heraf, jf. bekendtgørelsens § 8.

At servicelovens § 141 tilsvarende finder anvendelse indebærer, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde at udarbejde en handleplan for personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne, der ikke eller kun med betydelig støtte kan opholde sig i egen bolig, eller som i øvrigt har behov for betydelig støtte for at forbedre de personlige udviklingsmuligheder. Handleplanen skal angive formålet med indsatsen, hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet, den forventede varighed af indsatsen og andre særlige forhold vedrørende boform, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler m.v. Handleplanen bør udarbejdes ud fra borgerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 1, er udgangspunktet, at opholdskommunen har pligt til at yde hjælp, i det omfang en borger har ret til hjælp efter den lovgivning, der er omfattet af lovens bestemmelser. Det gælder bl.a. hjælp efter serviceloven.

En person har efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 2, opholdskommune i den kommune, hvor den pågældende bor eller sædvanligvis opholder sig. Denne kommune vil således som udgangspunkt være handlekommune for borgeren efter serviceloven, dvs. have pligt til at yde og finansiere hjælp til borgeren efter serviceloven.

I retssikkerhedslovens § 9, stk. 7, er imidlertid fastsat, at borgerens oprindelige opholdskommune i nogle tilfælde fortsat er handlekommune for borgeren med hensyn til hjælp efter serviceloven, uanset at borgeren ikke længere bor i den hidtidige opholdskommune. Det er tilfældet, hvis den hidtidige opholdskommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at den pågældende borger har fået ophold i en af flere nærmere angivne typer af botilbud m.v. i en anden kommune. Bestemmelsen gælder bl.a., hvis den oprindelige opholdskommune har medvirket til, at en person har fået ophold i boformer efter §§ 107-110 og 192 i serviceloven, boliger efter § 115, stk. 4, jf. § 105, stk. 2, i lov om almene boliger m.v. og boliger, boformer m.v., der kan sidestilles hermed.

I § 14 f, stk. 3, 1. pkt., foreslås, at tilladelser efter stk. 1 alene kan bringes i anvendelse i forhold til personer, der har ophold i en kommune i frikommunenetværket om sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder.

Forsøget vil således ikke kunne anvendes overfor personer, der har ophold i et botilbud udenfor en frikommune, selvom vedkommendes handlekommune er frikommune. Baggrunden herfor er et ønske om at understøtte fokus på forsøgets implementering i den øvrige drift i de enkelte botilbud og plejeboliger samt udvikling af et stærkt fagligt miljø i relation til forsøget. Dette ses bedst understøttet af en vis volumen i forsøget i de enkelte botilbud, hvor forsøget gennemføres.

Det foreslås i § 14 f, stk. 3, 2. pkt., at afgørelse efter stk. 1 træffes af kommunalbestyrelsen i personens opholdskom-

mune, jf. § 9, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Formålet er at sikre et stærkt ejerskab for og ambitiøst arbejde med forsøget i den kommune, i hvis botilbud m.v. forsøget gennemføres.

I § 14 f, stk. 3, 3. pkt., foreslås at, hvis opholdskommunen ikke er den kommune, der har pligt til at yde personen hjælp efter lov om social service, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, så træffes afgørelsen af sidstnævnte kommune efter indstilling fra opholdskommunen.

I sådanne tilfælde kan kommunalbestyrelsen i borgerens handlekommune efter retssikkerhedsloven (A) hvis den har opnået godkendelse til udførelse af et forsøg efter stk. 1, træffe afgørelse i forhold til borgeren om anvendelse af søvnmonitoreringsteknologi og situationsbestemt videobaseret kig-ind på baggrund af indstilling fra opholdskommunen (B), hvor borgeren har ophold i botilbuddet. Indstillingen fra opholdskommunen bør indeholde faglige begrundelser for det indstillede, herunder hvordan borgeren ventes at profitere af de ønskede foranstaltninger. Bestemmelsen omfatter borgere, der af deres oprindelige opholdskommune, A, er visiteret til et botilbud i en anden kommune, B, men hvor kommune A fortsat er handlekommune efter retssikkerhedsloven for borgeren med hensyn til hjælp efter serviceloven. Formålet med bestemmelsen er at understøtte samarbejdet mellem en borgers opholds- og handlekommune for at sikre de bedst mulige afgørelser om anvendelse af søvnmonitoreringsteknologi og situationsbestemt videobaseret kig-ind. Afgørelser om anvendelse af teknologi efter bestemmelsen vil således basere sig på både handlekommunens kendskab til borgeren og opholdskommunens kendskab til borgeren i relation til frikommuneforsøget.

Den foreslåede bestemmelse finder anvendelse, uanset om borgerens handlekommune er del af det pågældende frikommunenetværk, men forudsat at borgeren har ophold i en frikommune i det pågældende frikommunenetværk.

Det foreslås i § 14 f, stk. 4, at børne- og socialministeren godkender forsøg efter stk. 1 på baggrund af en samlet vurdering, herunder en vurdering af kommunalbestyrelsens redegørelse for, hvorledes ordningen tilrettelægges, således at anvendelsen af den sensorbaserede søvnmonitoreringsteknologi og videobaseret kig-ind sker med hensyntagen til såvel pligten til at drage omsorg for en borger samt hensynet til borgerens frihed, værdighed og selvbestemmelse.

Dette indebærer bl.a., at ordningen baseres på et tæt samarbejde med den enkelte borger, som teknologierne anvendes i forhold til, samt at det beskrives, hvilke kriterier der skal gælde for anvendelse af søvnmonitoreringsteknologi og videobaseret kig-ind.

Det fremgår endvidere af det foreslåede, at børne- og socialministeren godkender forsøg efter stk. 1 på baggrund af en samlet vurdering. Som eksempler på andre forudsætninger for forsøgsgodkendelser kan nævnes, at forsøget skal være klart beskrevet. Heri ligger bl.a., at kommunalbestyrelsen skal beskrive, hvordan medarbejderne sikres de nødven-

dige kompetencer og et tilstrækkeligt kendskab til lovens bestemmelser.

Til nr. 5

I henhold til § 25 i lov om frikommunenetværk og tilhørende ændring hertil i lov om ændring af lov om frikommunenetværk kan frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger og frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde indgå aftale med en almen boligorganisation om, at boligorganisationen stiller almene ældre- og ungdomsboliger til rådighed for kommunalbestyrelsen med henblik på udlejning som udslusningsboliger, jf. reglerne i § 63 i lov om almene boliger m.v. om udslusningsboliger i almene familieboliger. Kommunalbestyrelsen kan endvidere efter bestemmelsen anvende egne ældreboliger som udslusningsboliger.

Udslusningsboligerne kan efter bestemmelsen udlejes til personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, som har brug for hjælp til at opnå og fastholde en bolig, uanset om disse personer opholder sig i midlertidige boformer efter §§ 107 og 110 i lov om social service.

Ifølge § 25, stk. 3, i lov om frikommunenetværk gælder endvidere, at ved udlejning af udslusningsboliger kan kommunalbestyrelsen træffe beslutning om at fravige § 4, stk. 3, 4. pkt., i lov om leje af almene boliger. Det skal fremgå af lejeaftalen, hvor længe de aftalte fravigelser er gældende inden for en periode af 2 år med mulighed for forlængelse i op til 6 måneder.

Det foreslås i § 25, stk. 3, at ændre »med mulighed for forlængelse i op til 6 måneder« til »med mulighed for forlængelse med op til tre år, såfremt kommunalbestyrelsen vurderer, at beboerens betalingsevne efter 2 år ikke kan dække den fulde husleje for boligen.«

Med ændringen får frikommunenetværkets kommuner adgang til at aftale med en almen boligorganisation eller privat udlejer at stille en lejebolig til familier eller unge til rådighed med henblik på udlejning som udslusningsboliger i op til højst 5 år, såfremt kommunen vurderer, at beboeren efter 2 år ikke har mulighed for at betale den fulde husleje og overgå til at leje boligen på normale lejevilkår.

Udslusningsboligerne er derfor ikke egnede til personer med et permanent handicap med behov for særlig støtte og uden udsigt til den nødvendige indtægtsforbedring inden for en femårig tidshorisont, idet borgeren efter udslusningsperioden overtager boligen på ordinære lejevilkår.

Frikommunenetværkets kommuner får med bestemmelsen mulighed for inden for forsøgsperioden at forlænge ophold i udslusningsboliger for personer, som uanset kommunens sociale indsats ikke har opnået en tilværelse i job eller uddannelse inden for 2 år og derved mulighed for at betale den fulde husleje for boligen.

Netværkets kommuner får derved mulighed for at kunne målrette udslusningsboliger også til personer, hvor udsigten til en selvstændig tilværelse inden for 2 år anses for mindre sikker.

Til nr. 6

I henhold til § 25 i lov om frikommunenetværk og tilhørende ændring hertil i lov om ændring af lov om frikommunenetværk kan frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger og frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde indgå aftale med en almen boligorganisation om, at boligorganisationen stiller almene ældre- og ungdomsboliger til rådighed for kommunalbestyrelsen med henblik på udlejning som udslusningsboliger, jf. reglerne i § 63 i lov om almene boliger m.v. om udslusningsboliger i almene familieboliger. Kommunalbestyrelsen kan endvidere efter bestemmelsen anvende egne ældreboliger som udslusningsboliger.

Udslusningsboligerne kan efter bestemmelsen udlejes til personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, som har brug for hjælp til at opnå og fastholde en bolig, uanset om disse personer opholder sig i midlertidige boformer efter §§ 107 og 110 i lov om social service.

Ifølge § 25, stk. 3, i lov om frikommunenetværk gælder endvidere, at ved udlejning af udslusningsboliger kan kommunalbestyrelsen træffe beslutning om at fravige § 4, stk. 3, 4. pkt., i lov om leje af almene boliger. Det skal fremgå af lejeaftalen, hvor længe de aftalte fravigelser er gældende inden for en periode af 2 år med mulighed for forlængelse i op til 6 måneder.

Det foreslås at i § 25, stk. 3, 2. pkt., at det er en betingelse for forlængelsen, at kommunalbestyrelsen foretager en vurdering af, om der er udsigt til, at beboeren kan opnå en selvstændig tilværelse og indtægtsforbedring inden for den forlængede lejeperiode i udslusningsboligen, der muliggør, at vedkommende kan opretholde boligen på normale lejevilkår efter forlængelsen af udslusningsperioden.

Kommunens beslutning om forlængelse skal bero på en konkret og individuel vurdering af beboerens betalingsevne og støttebehov og forudsætter, at vedkommende inden for den forlængede periode har mulighed for at opnå en selvstændig tilværelse uden støttebehov og den nødvendige indtægtsmæssige forbedring således, at beboeren kan opretholde boligen på normale lejevilkår efter udslusningsperiodens udløb.

Der henvises til bemærkningerne til ændringen af § 25, stk. 3.

Til nr. 7

Ifølge lov om frikommunenetværk § 1 gælder det, at frikommunenetværksforsøg i henhold til loven og tilhørende ændringer hertil i lov nr. 1570 af 19. december 2017 om ændring af lov om frikommunenetværk kan gennemføres indtil den 31. december 2021.

I § 25, stk. 5 foreslås det, at aftalerne efter stk. 3 kan indgås frem til den 31. december 2021. I aftalen skal der fastsættes en udløbsdato for aftalens gyldighed. Aftaler indgået inden den 31. december 2021 kan have gyldighed højst 5 år efter forsøgsperiodens udløb.

Bestemmelsen indebærer, at frikommunenetværkets kommuner kan indgå aftale efter § 25, stk. 3, med almene boligorganisationer og private udlejere om at få stillet udlejningsboliger til rådighed for udlejning som udslusningsboliger frem til forsøgsperiodens udløb den 31. december 2021.

Aftaler indgået inden forsøgsperiodens udløb har gyldighed efter forsøgsperiodens udløb. Gyldighedsperioden kan højst have en varighed af 5 år efter forsøgsperiodens udløb.

Til nr. 8

Ad § 26 f

Efter § 63 i lov om almene boliger kan en almen boligorganisation indgå aftale med kommunalbestyrelsen om at stille ledige almene familieboliger til rådighed for kommunalbestyrelsen med henblik på udlejning som udslusningsboliger. En udslusningsbolig er en bolig, som udlejes til personer, der opholder sig i midlertidige boformer efter §§ 107 eller 110 i lov om social service, og som udlejes på de vilkår, der fremgår af § 4, stk. 3, i lov om leje af almene boliger. I medfør heraf kan udlejer og lejer med kommunalbestyrelsens godkendelse indgå en lejeaftale, hvor bestemmelserne i almenlejelovens §§ 39 og 40 om lejerens råderet, kapitel 12 om brugsrettens overgang til andre, § 79, stk. 2, om udvidelse af husstanden og §§ 85 og 88 om opsigelse fraviges. Det kan herunder aftales, at udlejer efter anmodning fra kommunalbestyrelsen kan opsiges lejerens med virkning fra det tidspunkt, hvor lejerens får stillet en boform til rådighed omfattet af serviceloven. Det kan endvidere aftales, at lejemålet ikke kan forbedres efter lejerens ønske, jf. § 37 b i lov om almene boliger m.v. Fravigelserne kan gælde i en periode af højst 2 år fra lejemålets indgåelse.

Endvidere gælder, at kommunalbestyrelsens rådighed over den almene familiebolig indebærer en forpligtelse til at dække tomgangsleje og garantere for lejerens opfyldelse af de kontraktmæssige forpligtelser i forbindelse med fraflytning af boligen, jf. almenboliglovens § 63, stk. 3.

Med henblik på at give lejerens en lempelig indgang til det almindelige boligmarked via udslusningsboligen afholder lejerens ikke selv den fulde leje m.v. Lejerens ydes således en godtgørelse, der dækker forskellen mellem den leje og andre pligtige pengeydelse, som lejerens betaler boligorganisationen, fratrukket den beregnede individuelle boligstøtte, og den egenbetaling lejerens tidligere betalte i midlertidige bo-tilbud efter §§ 107 eller 110 i serviceloven. Godtgørelsen betales af kommunen til lejerens, jf. bekendtgørelse nr. 718 af 19. juni 2013 om refusionsbeløb til lejer i udslusningsbolig.

I § 25 i lov nr. 658 af 8. juni 2017 om frikommunenetværk fik kommunerne i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger udvidet adgang til at kunne indgå aftale om oprettelse af udslusningsboliger, så disse også kunne omfatte udslusningsboliger i almene ældre- og ungdomsboliger. Endvidere fik kommunerne mulighed for at udleje udslusningsboliger til personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, som har brug for hjælp til at opnå og fastholde en bolig,

uanset om disse personer opholder sig i midlertidige boformer efter §§ 107 og 110 i lov om social service og til at kunne forlænge borgerens ophold i boligen med op til seks måneder. Bestemmelsen gælder også for kommunalt ejet almene ældreboliger.

I henhold til § 26, stk. 1, i lov om frikommunenetværk kan kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger træffe beslutning om at fravige § 1, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunal anvisningsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1045 af 6. november 2009, hvorefter kommunerne kan opfordre private udlejere til at give tilsagn om at indgå en aftale om, at de stiller lejligheder til rådighed for kommunal anvisningsret, selvom kommunen ikke har truffet beslutning om anvendelse af § 51 b, stk. 1, eller anvisning efter § 59, stk. 4, i lov om almene boliger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1116 af 2. oktober 2017. Lovforslaget gav endvidere frikommunenetværkets frikommuner adgang til at træffe beslutning om størrelsen af godtgørelsen, der skal ydes til udlejer. Godtgørelsen dækkes fuldt ud af kommunen uden statslig refusion, jf. lovens § 26, stk. 2.

I § 26 f, stk. 1, foreslås det, at kommunalbestyrelsen i en kommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan indgå en aftale med en privat udlejer om, at udlejeren stiller ledige boliger til rådighed for kommunalbestyrelsen med henblik på udlejning som udslusningsboliger, efter reglerne i § 63 i lov om almene boliger m.v., om udslusningsboliger i almene familieboliger og denne lovs § 26.

Med forslaget får frikommunenetværkets kommuner adgang til at udbrede ordningen om udslusningsboliger til private udlejningsboliger, og på den måde mulighed for at øge udbuddet af udslusningsboliger til personer med behov for en sådan bolig.

I § 26 f, stk. 2, foreslås det, at aftaler om udslusningsboliger efter stk. 1 kun kan omfatte ejendomme, hvor kommunalbestyrelsen og udlejer har indgået en aftale om kommunal anvisning efter lov om kommunal anvisning og denne lovs § 26.

En aftale herom kan kun indgås, hvis der mellem den private udlejer og kommunen er indgået en aftale om kommunal anvisning efter reglerne i bekendtgørelse af lov om kommunal anvisningsret og § 26 i lov om frikommunenetværk og omfatter den ejendom, hvori udslusningsboligerne er beliggende.

Frikommunenetværkets kommuner kan således indgå aftale om kommunal anvisning med udlejere af privat udlejningsbyggeri i deres kommuner uanset, hvor dette byggeri er beliggende i kommunen. Kommunalbestyrelsen kan således indgå aftale om udslusningsboliger på baggrund af en udmeldt ansøgningsrunde herom, hvor kommunalbestyrelsen opfordrer samtlige ejere af private udlejningsejendomme om at indgå en aftale efter reglerne i § 2, stk. 1 i bekendtgørelse af lov om kommunal anvisningsret.

Kommunalbestyrelsen fastsætter i forbindelse med udmeldingen af ansøgningsrunden vilkårene for udvælgelsen af de

private udlejere, som kommunen indgår en aftale med efter reglerne i § 2, stk. 2 i bekendtgørelse af lov om kommunal anvisningsret. Frikommunenetværkets kommuner vil i forsøgsperioden kunne indgå aftale om udslusningsboliger i forhold til kommunens behov for sådanne boliger.

Endvidere indebærer lovforslagets § 26 k, stk. 1, at aftaler om kommunal anvisning kan indgås for en periode i op til 12 år. Kravet om at kommunalbestyrelsens aftale om udslusningsboliger forudsætter en samlet aftale om kommunal anvisning til den ejendom, hvori udslusningsboligerne oprettes, har til formål at sikre en lovmæssig ramme om den aftale som udlejer, kommunen og de pågældende beboere i udslusningsboligerne indgår i forhold til udlejningen af boligerne.

I § 26 f, stk. 3, foreslås det, at udslusningsboliger i de private udlejningsboliger efter stk. 1 kan udlejes til personer, der tidligere har opholdt sig i et tilbud efter §§ 107 eller 110 i lov om social service og til personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, som har brug for hjælp til at opnå og fastholde en bolig, uanset om disse personer opholder sig i midlertidige boformer efter §§ 107 og 110 i lov om social service.

Såfremt udslusningsboligen udlejes til personer, der ikke forinden har boet i et midlertidigt botilbud efter §§ 107 eller 110 i serviceloven, udregnes kommunens tilskud til lejer, jf. §§ 1 - 3 i bekendtgørelse om refusionsbeløb til lejer i udslusningsbolig, på baggrund af det gennemsnitlige beløb, som beboere i beliggenhedskommunens § 107 botilbud betaler for opholdet. Aftaler om oprettelse af udslusningsboliger på særlige vilkår efter stk. 1-3 kan ske indtil forsøgsperiodens udløb.

I § 26 f, stk. 4, foreslås det, at udlejning af udslusningsboliger efter stk. 1 og 2 er omfattet af reglerne i § 4, stk. 3, i lov om leje af almene boliger. Ved udlejning af udslusningsboliger efter stk. 1 og 2 kan kommunalbestyrelsen efter reglerne i § 4, stk. 3, i lov om leje af almene boliger træffe beslutning om, at § 26, stk. 2, § 62 a, kapitel XII, §§ 82-84 og § 86 kan fraviges i lov om leje af almene boliger. Ved udlejning af udslusningsboliger skal det fremgå af lejeaftalen, hvor længe de aftalte fravigelser er gældende inden for en periode af 2 år med mulighed for i særlige tilfælde at forlænge lejeperioden til højst at være 5 år.

I medfør heraf kan udlejer og lejer med kommunalbestyrelsens godkendelse indgå en lejeaftale, hvor bestemmelserne i lovens § 26, stk. 2 om udvidelse af husstanden, § 62 a om lejerens råderet, kapitel XII om brugsrettens overgang til andre, og §§ 82-84 og § 86 om opsigelse fraviges. Det kan herunder aftales, at udlejer efter anmodning fra kommunalbestyrelsen kan opsiges lejer med virkning fra det tidspunkt, hvor lejer får stillet en boform til rådighed omfattet af serviceloven. Det kan endvidere aftales, at lejemålet ikke kan forbedres efter lejerens ønske, jf. § 62 a i lov om leje.

Særlige tilfælde kan være, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at beboeren ved en forlængelse af opholdet vil være i stand til at overgå til normale lejevilkår af boligen inden for en forlænget periode på højst 3 år.

I § 26 f, stk. 5 foreslås det, at frikommunenetværkets kommuner kan indgå aftaler med private udlejere om udlejning af udslusningsboliger efter stk. 1 og 2 frem til 31. december 2021. Kommunens tilskud til beboere i udslusningsboliger efter stk. 1 og fravigelser af reglerne i reglerne for udlejningen af boligerne efter stk. 4 kan højst have en varighed af 5 år fra beboerens indflytning i udslusningsboligen, jf. denne lovs § 25, stk. 3.

Bestemmelsen indebærer, at virkningen af kommunernes aftaler efter stk. 1 gælder op til 5 år fra aftalens indgåelse, der kan indgås frem til den 31. december 2021, jf. lovforslagets § 1 nr. 5.

Kommunerne kan således kun yde tilskud til beboere i udslusningsboliger i forhold til aftaler med private udlejere om udlejning af udslusningsboliger efter stk. 1 i højst 5 år fra beboerens indflytning i udslusningsboligen.

Ligeledes vil de aftaler, der er indgået mellem udlejer og beboeren om fravigelser efter § 4, stk. 3 i den almene leje-lov, kunne have en varighed af højst 5 år fra beboerens indflytning.

Aftaler om udslusningsboliger som er truffet efter stk. 1 bevarer således deres gyldighed i den del af aftaleperioden, som ligger udover forsøgsperioden.

I § 26 f, stk. 6, foreslås det, at aftaler om udslusningsboliger, som er truffet efter stk. 1, bevarer deres gyldighed, hvis perioden for sådanne aftaler har varighed efter forsøgsperioden udløb den 31. december 2021. Aftaleperioden kan højst have en varighed af 5 år efter forsøgsperiodens udløb.

Ad § 26 g

I henhold til § 101 a i lov om almene boliger m.v. er der mulighed for, at staten kan yde støtte til etablering og drift af startboliger inden for en årlig bevillingsramme afsat i finansloven.

Startboliger er almene ungdomsboliger, der er målrettet til unge 18-24-årige, som har særlige behov for en bolig med tilhørende bostøtte (social vicevært). Til finansiering af bostøtten ydes der fra statens side et startboligbidrag. Startboligbidrag kan ydes til ungdomsboliger i almene boligorganisationers afdelinger eller til ungdomsboliger ejet af en selvejende institution.

Formålet med startboliger er at sikre unge med forskellige grader af problemer en god start på et liv i egen bolig. En del af de unge, der står over for at bosætte sig i egen bolig, har betydelige vanskeligheder med at begå sig på boligmarkedet. De har svært ved at få fat i og fastholde en bolig, få tilværelsen i boligen til at fungere, omgås naboer m.v. Målet med startboliger er, at den unge kommer i gang med arbejde eller uddannelse samt formår at fastholde en bolig. Der er knyttet støtte direkte til boligen og boligmiljøet. Startboliger kan etableres som individuelle boliger eller som en klynge af boliger i en større bebyggelse.

Af en afsat pulje til etablering af startboliger er der ydet tilsagn om startboligbidrag til 335 ungdomsboliger i 29 kommuner. Puljen er opbrugt.

I henhold til § 26, stk. 1, i lov om frikommunenetværk kan kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger træffe beslutning om at fravige § 1, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunal anvisningsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1045 af 6. november 2009, hvorefter kommunerne kan opfordre private udlejere til at give tilsagn om at indgå en aftale om, at de stiller lejligheder til rådighed for kommunal anvisningsret, selvom kommunen ikke har truffet beslutning om anvendelse af § 51 b, stk. 1, eller anvisning efter § 59, stk. 4, i lov om almene boliger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1116 af 2. oktober 2017. Lovforslaget gav endvidere frikommunenetværkets frikommuner adgang til at træffe beslutning om størrelsen af godtgørelsen, der skal ydes til udlejer. Godtgørelsen dækkes fuldt ud af kommunen uden statslig refusion, jf. lovens § 26, stk. 2.

I henhold til § 26 b i lov nr. 1570 af 19. december 2017 om lov om ændring af lov om frikommunenetværk kan kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger efter ansøgning fra boligorganisationen yde startboligbidrag til almene ungdomsboliger i almene boligorganisationers afdelinger og til almene ungdomsboliger ejet af en selvejende institution med henblik på finansiering af en særlig boligsocial indsats i disse boliger for unge mellem 18 og til og med 24 år, jf. § 101 a i lov om almene boliger m.v. Kommunalbestyrelsen kan endvidere yde tilskud til mindre ombygning af eksisterende boliger i forbindelse med deres udlejning som startboliger.

Det foreslås i § 26 g, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i en kommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan efter ansøgning fra ejere af en privat udlejningsejendom yde startboligbidrag til private ungdomsboliger med henblik på finansiering af en tilknyttet social vicevært i disse boliger for unge mellem 18 til og med 24 år. Udlejningen af de private ungdomsboliger sker efter reglerne i lov om leje med undtagelse af lovens § 62 a og kapitel XII.

§ 85, stk. 3 i lov om leje af almene boliger om, at udlejeren kan opsiges en lejeaftale vedrørende startboliger, såfremt de forudsætninger, hvorunder boligen er udlejet, ikke længere er til stede gælder for private ungdomsboliger, hvortil der ydes startboligbidrag efter stk. 1

Med forslaget får frikommunenetværket muligheder for at udbrede ordningen med startboliger i privat udlejningsbyggeri efter aftale med den private udlejer. Kommunerne får derved mulighed for at kunne yde tilskud til den private udlejer med henblik på ejerens ansættelse af en social vicevært, der kan yde støtte til de unge i de aftalte startboliger.

Kommunalbestyrelsens ydelse af startboligbidrag skal ske på baggrund af en udmeldt ansøgningsrunde herom, hvor kommunalbestyrelsen opfordrer samtlige ejere af private udlejningsejendomme om at deltage efter reglerne i § 2, stk. 1 i bekendtgørelse af lov om kommunal anvisningsret. Kommunalbestyrelsen fastsætter i forbindelse med udmeldingen af ansøgningsrunden vilkårene for udvælgelsen af støtte-modtager efter reglerne § 2, stk. 2 i bekendtgørelse af lov

om kommunal anvisningsret. Frikommunenetværkets kommuner vil i forsøgsperioden kunne yde støtte i forhold til kommunens behov for sådanne boliger.

Støtten kan ydes til ansættelse af en medarbejder betegnet som en social vicevært tilknyttet ungdomsboliger efter stk. 1 med henblik på at denne yder en boligsocial indsats for unge mellem 18 til og med 24 år. Støtten ydes efter bestemmelserne i bekendtgørelsen nr. 911 af 10. september 2012 om støtte m.v. til startboliger for unge. Kommunalbestyrelsens startboligbidrag til boliger efter stk. 1 kan ikke overstige det loft, der er angivet i § 7, stk. 2, i bekendtgørelse om støtte m.v. til startboliger for unge

I § 26 g, stk. 2, foreslås det, at kommunalbestyrelsen støtte efter stk. 1 kun kan ydes til startboligbidrag i ejendomme, hvor kommunalbestyrelsen og udlejer har indgået en aftale om kommunal anvisning efter lov om kommunal anvisningsret og denne lovs § 26.

Frikommunenetværkets kommuner kan således indgå aftale om kommunal anvisning med udlejere af privat udlejningsbyggeri i deres kommuner uanset, hvor dette byggeri er beliggende i kommunen.

Kravet om, at kommunalbestyrelsens startboligbidrag forudsætter en samlet aftale om kommunal anvisning til den ejendom, hvori startboligerne oprettes, har til formål at sikre en lovmæssig ramme om den aftale som udlejer, kommunen og de pågældende beboere i startboligerne indgår i forhold til udlejningen af boligerne.

Endvidere indebærer lovforslagets § 26 k, at aftaler om kommunal anvisning kan indgås for en periode i op til 12 år.

I § 26 g, stk. 3, foreslås det, at kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til mindre ombygning af eksisterende boliger i forbindelse med deres udlejning som startboliger.

Efter § 2 i bekendtgørelse om støtte m.v. til startboliger for unge kan der ydes støtte til bygningssejeren til finansiering af mindre ombygninger af eksisterende boliger i forbindelse med deres udlejning som startboliger.

Med henblik på at ligestille de muligheder for tilskud som kommunen yder til almene boligorganisationer og selvejende institutioner efter § 26 b i lov om ændring af lov om frikommunenetværk til etablering af startboliger, og de tilskud frikommunenetværkets kommuner kan yde efter stk. 1, gives kommunerne adgang til at yde støtte til mindre ombygning, såfremt kommunen vurderer, at der er behov for dette til etablering af startboligerne.

En mindre ombygning indebærer, at tilskud til ombygning må ikke overstige kr. 25.000 pr. bolig.

I § 26 g, stk. 4, 1. pkt., foreslås det, at kommunalbestyrelsen kan betinge en ydelse af startboligbidrag af, at kommunalbestyrelsen udøver anvisningsretten.

Anvisningsretten udøves efter lov om kommunal anvisningsret og denne lovs § 26, hvorefter kommunen kan indgå aftale med private udlejere om anvisningsret til ledigblivne lejligheder i private udlejningsdomme til løsning boligsociale opgaver i kommunen. Kommunen kan indgå sådanne af-

taler uanset, hvor i kommunen de pågældende boliger er beliggende.

I § 26 g, stk. 4, 2. pkt., foreslås det, at kommunen betaler lejen for ledige private ungdomsboliger fra det tidspunkt, den pågældende bolig er ledig, og indtil udlejningen sker.

Dette indebærer, at udlejer ikke økonomisk belastes i tilfælde af vanskeligheder med at leje boligerne ud. →I § 26 g, stk. 4, 3. pkt., foreslås det, at kommunen garanterer endvidere for lejerens opfyldelse af de kontraktmæssige forpligtelser til istandsættelse af boligen ved fraflytning af boligen.

Udlejer opnår derved en tryghed for udgifter til istandsættelse af en fraflyttet bolig enten dækkes af den fraflyttede lejer eller kommunen.

I henhold til gældende regler om startboliger anvises og udlejes startboliger af bygningssejeren efter godkendelse af kommunen. Bestemmelsen giver frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger mulighed for selv at stå for anvisningen af boligerne med henblik på at opnå en mere målrettet anvendelse af boligerne til målgruppen.

I § 26 g, stk. 5, foreslås det, at § 4, stk. 3, og § 85, stk. 3, i lov om leje af almene boliger til unge finder anvendelse for startboliger, som kommunen har ydet tilskud til efter stk. 1.

Bestemmelsen fastlægger, at fravigelser aftales efter reglerne i § 4, stk. 3 den almene lejelov, om at udlejer af startboliger efter stk. 1 kan opsiges en lejeaftale vedrørende startboliger, såfremt de forudsætninger, hvorunder boligen er udlejet, ikke længere er til stede. Endvidere gælder, at det tilskud som kommunen yder til startboligerne efter stk. 1 sker efter regler i bekendtgørelse om støtte m.v. til startboliger til unge.

Ad § 26 h

I henhold til § 62 a i lov om almene boliger m.v. jf. lov bekendtgørelse nr. 1116 af 2. oktober 2017 kan den almene boligorganisation indgå aftale med kommunalbestyrelsen om, at et antal almene familieboliger fremover udlejes som inklusionsboliger med tilskud efter § 98 c i samme lov. En inklusionsbolig er en almen familiebolig, hvortil der er ydet en særlig statslig støtte. Formålet med inklusionsboliger er at tilvejebringe en boligtype, hvortil der er knyttet sociale indsatser for beboerne. I henhold til § 62 a, stk. 1, 2. pkt., i lov om almene boliger er målgruppen for boligerne psykisk og socialt sårbare personer, der i en periode har behov for en bolig med tilknyttede støttefunktioner. Det er et krav, at personen ikke har behov for den intensive støtte, der ydes i midlertidige botilbud efter serviceloven, men som på trods heraf har vanskeligt ved at klare sig i egen bolig. Det forventes, at den pågældende borger inden for en periode af maksimalt 2 år kan klare sig selv i egen bolig og opnå at komme i beskæftigelse eller i uddannelse. Herefter skal borgerne anvises en anden bolig end inklusionsboligen,

jf. § 62 a, stk. 3, 3. pkt., i lov om almene boliger. I henhold til § 62 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v. kan inklusionsboliger etableres af en almen boligorganisation i samarbejde med kommunen i almene familieboliger i en almen boligafdeling. Kommunen står for anvisningen af bor-

gere til boligerne, der udlejes af boligorganisationen, jf. § 62 a, stk. 2, i lov om almene boliger m.v. Den sociale støtte ydes af en tilknyttet social vicevært, der ansættes i boligorganisationen, jf. § 98 c, stk. 5, i lov om almene boliger m.v. Der ydes statsligt tilskud til boligorganisationen til dækning af udgiften for den sociale vicevært. Inklusionsboliger anses som et supplement til de kommunale tilbud ydet efter serviceloven, der således ikke træder i stedet for denne indsats. Støtten til boligerne ydes efter § 98 c, stk. 2, i lov om almene boliger m.v. Støtten kan omfatte tilskud til ombygning, huslejenedsættelse, ansættelse af en social vicevært og dækning af kommunens udgifter til finansiering af tomgangsleje og lejerens kontraktmæssige forpligtelser ved fraflytning af boligen. Det er en forudsætning for etablering af inklusionsboliger, at der opnås tilskud fra den statslige pulje, der er oprettet ved satspuljeaftalen for 2015 til disse boliger.

I henhold til § 26 c i lov nr. 1570 af 19. december 2017 om ændring af lov om frikommunenetværk kan kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger efter ansøgning fra en almen boligorganisation indgå aftaler om at udleje ledige almene familie- og ungdomsboliger som, inklusionsboliger med kommunalt tilskud. Boligerne udlejes til psykisk og socialt sårbare personer, der i en periode har behov for en bolig med sociale støttefunktioner

I henhold til § 26, stk. 1, i lov om frikommunenetværk kan kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger træffe beslutning om at fravige § 1, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunal anvisningsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1045 af 6. november 2009, hvorefter kommunerne kan opfordre private udlejere til at indgå en aftale om, at de stiller lejligheder til rådighed for kommunal anvisningsret, selvom kommunen ikke har truffet beslutning om anvendelse af § 51 b, stk. 1, eller anvisning efter § 59, stk. 4, i lov om almene boliger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1116 af 2. oktober 2017. Lovforslaget gav endvidere frikommunenetværkets frikommuner adgang til at træffe beslutning om størrelsen af godtgørelsen, der skal ydes til udlejer. Godtgørelsen dækkes fuldt ud af kommunen uden statslig refusion, jf. lovens § 26, stk. 2.

I § 26 h, stk. 1, foreslås det, at kommunalbestyrelsen i en kommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger efter ansøgning fra en privat udlejer kan indgå aftale om at udleje ledige private udlejningsboliger som inklusionsboliger med kommunalt tilskud efter stk. 3. Inklusionsboligerne udlejes til psykisk og socialt sårbare personer, der i en periode har behov for en bolig med tilknyttede sociale støttefunktioner efter reglerne i § 62 a i lov om almene boliger m.v. og denne lovs § 26 c.

Kommunalbestyrelsen vil kunne yde støtte til boligerne på samme måde, som staten yder støtte til inklusionsboliger efter reglerne i § 98 c, stk. 2, i lov om almene boliger.

Med lovforslaget får frikommunenetværkets frikommuner adgang til at udbrede ordningen med inklusionsboliger til private udlejningsboliger ved aftale herom med udlejeren, og kan derved forøge udbuddet af inklusionsboliger til per-

soner, der har behov for en sådan bolig. Inklusionsboliger supplerer eksisterende ordning om skæve boliger og de i lovforslaget nævnte ordninger om start- og udslyningsboliger på det private område, som ved vedtagelsen heraf vil give frikommunenetværkets kommuner en palet af muligheder for at tilbyde boliger til personer, der har særlige vanskeligheder med at få fodfæste på det almindelige boligmarked.

Frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger for herved mulighed for at kunne indgå aftale med private udlejere om udlejning af private udlejningsboliger som inklusionsboliger efter de regler, der gælder på det almene boligområde.

Kommunens tilskud til boligerne er lig dem, som staten yder til boligerne i henhold til almenboligloven og omfatter tilskud til mindre ombygning. Med bestemmelsen får frikommunenetværkets kommuner adgang til selv at finansiere etablering af inklusionsboliger i private udlejningsboliger til familier og unge ved at indgå aftaler herom med udlejerne.

I § 26 h, stk. 2, foreslås det, at kommunalbestyrelsen kun kan yde tilskud til inklusionsboliger efter stk. 1, hvis inklusionsboligerne oprettes i ejendomme, hvor kommunalbestyrelsen og udlejer har indgået en aftale om kommunal anvisning efter lov om kommunal anvisning og denne lovs § 26.

Kommunalbestyrelsen tilskud til inklusionsboliger ydes på baggrund af en udmeldt ansøgningsrunde herom, hvor kommunalbestyrelsen opfordrer samtlige ejere af private udlejningsejendomme til at deltage efter reglerne i § 2, stk. 1 i bekendtgørelse af lov om kommunal anvisningsret. Kommunalbestyrelsen fastsætter i forbindelse med udmeldingen af ansøgningsrunden vilkårene for udvælgelsen af støttemodtager efter reglerne § 2, stk. 2 i bekendtgørelse af lov om kommunal anvisningsret. Frikommunenetværkets kommuner vil i forsøgsperioden kunne yde tilskud i forhold til kommunens behov for sådanne boliger.

Kravet om, at kommunalbestyrelsens aftale om udslyningsboliger forudsætter en samlet aftale om kommunal anvisning til den ejendom, hvori inklusionsboligerne oprettes, har til formål at sikre en lovmæssig ramme om den aftale, som udlejer, kommunen og de pågældende beboere i inklusionsboligerne indgår i forhold til udlejningen af boligerne.

I § 26 h, stk. 3 foreslås det, at kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til inklusionsboliger efter stk. 1 til ombygning, huslejenedsættelse og sociale støttefunktioner.

Med hjemlen får frikommunenetværkets kommuner adgang til at yde tilskud til inklusionsboliger i private udlejningsboliger til bl.a. huslejenedsættelse og sociale støttefunktioner efter stk. 1 med henblik på at sikre, at målgruppen for boligerne økonomisk kan anvende boligerne, og at formålet med udlejningen af boligerne kan opfyldes. Kommunalbestyrelsen skal yde tilskuddene til inklusionsboligerne efter reglerne i § 98 c i lov om almene boliger, hvorefter tilskud til ombygning, huslejetilskud og sociale støttefunktioner kan ydes til den private udlejer efter de vilkår, som kommunalbestyrelsen fastsætter herom.

I § 26 h, stk. 4, 1. pkt., foreslås det, at kommunalbestyrelsen har anvisningsretten til ledige inklusionsboliger efter stk. 1.

Med bestemmelsen kommer kommunalbestyrelsen til at stå for anvisningen til inklusionsboligerne, og denne sker med baggrund i en individuel vurdering af den enkeltes borgers behov for boligen. Boligen udlejes af bygningsejeren.

I § 26 h, stk. 4, 2. pkt., foreslås det, at udlejningen af en inklusionsbolig skal ske tidsbegrænset for en periode ikke over 2 år, der skal fremgå af lejeaftalen efter § 80 i lov om leje.

Med bestemmelsen fremgår, at målet for opholdet som udgangspunkt kan opfyldes indenfor en periode af højst 2 år.

I § 26 h, stk. 4, 3. pkt., foreslås det, at kommunalbestyrelsen kan undtagelsesvis forlænge den aftalte lejeperiode, hvis lejeren fortsat skønnes at have behov for inklusionsboligen.

Kommunalbestyrelsen kan med bestemmelsen undtagelsesvis, hvis lejeren i helt ekstraordinære situationer efter de 2 år fortsat har behov for inklusionsboligen, forlænge opholdet udover 2 år. I så fald skal der indgås en ny aftale om borgerens ophold i inklusionsboligen.

I § 26 h, stk. 4, 4. pkt., foreslås det, at kommunalbestyrelsen er efter lejeperiodens udløb forpligtiget til at anvise lejeren en anden bolig.

Ved udløb af lejeperioden er kommunalbestyrelsen forpligtiget til at anvise lejeren i inklusionsboligen en anden bolig, der modsvarer lejerenes behov og betalingsevne i forhold til lejen for den bolig, der anvises til.

Den bolig, som kommunen anviser til lejeren, skal modsvare den anviste lejers boligmæssige behov og betalingsevne til dækning af huslejen.

Med bestemmelsen forpligtiges kommunalbestyrelsen til at sikre, at formålet med anvisning til inklusionsboligerne opfyldes, og at der ydes lejeren den nødvendige støtte under opholdet i inklusionsboligen, så det kan påregnes, at lejeren ved udløb af den 2 årige periode er klar til at flytte til en anden bolig.

I § 26 h, stk. 5, foreslås det, at kommunalbestyrelsen betaler lejen for ledige inklusionsboliger og garanterer for lejerenes opfyldelse af de kontraktmæssige forpligtelser over for udlejer til at istandsætte boligen ved fraflytning.

Ved kommunal anvisning efter almenboligloven er det et grundlæggende princip, at kommunalbestyrelsen betaler lejen for ledige boliger fra det tidspunkt, de er ledige og frem til de er lejet ud, og at kommunalbestyrelsen garanterer for, at de kontraktmæssige forpligtelser ved beboerens fraflytning af boligen opfyldes hvorefter kommunen generelt dækker de normale istandsættelsesudgifter ved fraflytning af boligen, hvis denne udgift ikke betales af den fraflyttede lejer.

Med henblik på at sikre ligestilling i regler der gælder for inklusionsboliger i almene og private boliger foreslås det derfor, at kommunalbestyrelsen betaler lejen for ledige inklusionsboliger og garanterer for lejerenes opfyldelse af de kontraktmæssige forpligtelser over for boligorganisationen til at istandsætte boligen ved fraflytning.

Ifølge § 62 a, stk. 4 og 5, i almenboligloven kan kommunalbestyrelsen forlange, at boligorganisationen opsig lejeren, hvis lejeren ikke har behov for inklusionsboligen eller har behov for et botilbud efter lov om social service. Kommunalbestyrelsens afgørelse om at bringe et lejeforhold til ophør er omfattet af klageadgangen efter almenboliglovens § 58 c.

I § 26 f, stk. 6, foreslås det, at kommunalbestyrelsen kan forlange, at den private udlejer opsig lejemålet, hvis lejeren ikke længere har behov for inklusionsboligen eller har behov for et botilbud efter lov om social service. Opsigelsen skal ske fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen stiller en anden bolig til rådighed for lejeren eller visiterer denne til et botilbud efter lov om social service.

Med henblik på at sikre, at kommunalbestyrelsen i frikommunenetværket får den samme beføjelse til at påbyde en privat udlejer at opsig lejeren af en inklusionsbolig foreslås det, at kommunalbestyrelsen kan forlange, at den private udlejer opsig lejemålet, hvis lejeren ikke længere har behov for inklusionsboligen eller har behov for et botilbud efter lov om social service. Opsigelsen skal ske fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen stiller en anden bolig til rådighed for lejeren eller visiterer denne til et botilbud efter lov om social service.

Afgørelsen om opsigelse træffes af kommunalbestyrelsen, hvorefter den private udlejer efter påbud herom fra kommunalbestyrelsen effektuerer opsigelsen.

Kommunalbestyrelsens afgørelse om at bringe lejeforholdet til ophør i utide vil være omfattet af klageadgangen efter almenboliglovens § 58 c.

I § 26 h, stk. 7, foreslås det, at kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 6 kan indbringes for Ankestyrelsen. § 57, nr. 1 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale, finder tilsvarende anvendelse. Kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område finder tilsvarende anvendelse.

Klageadgangen vil også omfatte afgørelser om anvisning til inklusionsboliger og om opsigelse før udløbet af den tidsbegrænsede lejekontrakt. Baggrunden herfor er, at kommunalbestyrelsens afgørelse om anvisning og opsigelse før udløb af den tidsbegrænsede lejekontrakt træffes på grundlag af en konkret individuel vurdering af borgerens behov for boligen.

Klageadgangen vil også gælde kommunalbestyrelsens afslag på forlængelse af et lejemål, da dette må sidestilles med afslag på anvisning af en bolig. Ved behandling af klagen finder den sociale retssikkerhedslovs almindelige klageregler anvendelse. Det vil bl.a. sige, at Ankestyrelsens afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

I § 26 h, stk. 8, foreslås det, at § 62 a, kapitel XII og § 80 i lov om leje finder ikke anvendelse på en lejeaftale ved udlejning af inklusionsboliger efter stk. 1.

Fravigelserne sker i medfør af § 4, stk. 3, i lov om leje af almene boliger, hvorefter der mellem lejer og udlejer kan aftales fravigelser af lovens bestemmelser ved udlejning af boliger som inklusionsboliger, hvorefter fravigelserne der kan

aftales i lov om leje af almene boliger på området også gælder for inklusionsboliger i private udlejningsboliger efter stk. 1.

Bestemmelsen fastsætter derfor, at den ret, der gælder for lejere af private udlejningsboliger til at forbedre boligen og modtage godtgørelse herfor, ikke gælder for lejere i inklusionsboliger i private udlejningsboliger efter stk. 1.

Endvidere vil lejerens ret til fremleje, bytte og fortsættelse af lejemålet i kapitel XII i lov om leje ikke gælde for inklusionsboliger efter stk. 1.

Endelig fastsættes, at reglerne i § 80 i lov om leje om tidsbegrænsede lejeaftaler ikke gælder for inklusionsboliger efter stk. 1, hvorefter boligerne udlejes for en periode af højst 2 år med mulighed for forlængelse.

I § 26 h, *stk. 9*, foreslås det, at kommunalbestyrelsens tilsagn om støtte til inklusionsboliger efter stk. 1 kan ikke ydes efter den 31. december 2021.

Kommunalbestyrelsens tilsagn om støtte til etablering af inklusionsboliger kan kun ydes til og med den 31. december 2021, hvor forsøgsperioden udløber.

Ad § 26 i

I henhold til § 59, stk. 11, i lov om almene boliger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1116 af 2. oktober 2017, skal almene boligorganisationer, når de sender påkrav efter § 90, stk. 2, i lov om leje af almene boliger til lejere af almene familie- og ungdomsboliger, der har fået boligen anvist af kommunalbestyrelsen, inden for det første år efter lejeforholdets påbegyndelse samtidig hermed underrette kommunalbestyrelsen om påkravet.

Bestemmelsen har til formål at mindske risikoen for, at boligsocialt anviste lejere, som kun har boet i boligen i forholdsvis kort tid, sættes ud af boligen, fordi husleje eller anden pligtig pengeydelse i lejeforholdet ikke er betalt.

Med den gældende bestemmelse har almene boligorganisationer pligt til at underrette kommunalbestyrelsen, når de sender påkrav til en boligsocialt anvist lejer om betaling af en huslejerestance. Pligten gælder for påkrav, som sendes til boligsocialt anviste lejere inden for det første år efter lejeforholdets begyndelse. Et påkrav er en rykker, som udlejeren sender til lejeren. Påkravet kan afgives efter sidste rettidige betalingsdag og skal udtrykkeligt angive, at lejeforholdet kan ophæves, hvis lejerestancen ikke betales inden for en frist på mindst 14 dage efter modtagelsen af påkravet.

I § 26 i, *stk. 1*, foreslås, at kommunalbestyrelsen i en kommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan indgå aftale med almene boligorganisationer i kommunen om en forlængelse af fristen i § 59, stk. 11, i lov om almene boliger m.v. fra 1 år til 2 år. Boligorganisationen skal, når den sender påkrav efter § 90, stk. 2, i lov om leje af almene boliger til lejere af almene familie- og ungdomsboliger, der har fået boligen anvist af kommunalbestyrelsen, indenfor det andet år af lejeperioden, samtidig skal underrette kommunalbestyrelsen om påkravet.

Med bestemmelsen åbnes der mulighed for, at kommunerne i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible

boligløsninger kan indgå aftale med almene boligorganisationer om at få underretning om boligsocialt anviste lejerers huslejerestancer i en periode på op til to år i stedet for kun ét år, som der i dag er hjemmel til.

Efter den gældende § 59, stk. 11, i almenboligloven, gælder en generel pligt for almene boligorganisationer til at underrette kommunen om boligsocialt anviste lejerers huslejerestancer i en periode på op til et år. Den foreslåede bestemmelse indebærer ikke en generel pligt for boligorganisationerne til at sende underretning til den stedlige kommune men åbner mulighed for, at der mellem kommunen og de enkelte boligorganisationer kan indgås aftale herom.

I henhold til den gældende regel i almenboliglovens § 59, stk. 12, skal kommunalbestyrelsen efter modtagelsen af en underretning som nævnt i almenboliglovens § 59, stk. 11, indkalde lejeren til et møde med henblik på drøftelse af den restance, som er grundlag for boligorganisationens påkrav, og den fremtidige betaling af huslejen og andre pligtige pengeydelse i lejeforholdet. Mødet skal fastsættes til at finde sted inden udløbet af påkravsfristen.

I § 26 i, *stk. 2*, foreslås, at § 59, stk. 12, i lov om almene boliger m.v. tilsvarende finder anvendelse ved kommunalbestyrelsens modtagelse af underretninger som nævnt i stk. 1.

Bestemmelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen, når der er indgået aftale med en almen boligorganisation om en forlænget periode, hvor boligorganisationen sender underretning til kommunen om boligsocialt anviste lejere i huslejerestance, skal indkalde den lejer, som underretningen vedrører, til et møde.

Formålet med mødet er først og fremmest at finde en løsning på det aktuelle betalingsproblem, således at lejeren kan blive boende. Formålet med mødet er endvidere at finde en løsning med henblik på at sikre, at huslejen fremover bliver betalt i rette tid, så risikoen for, at lejeren bringer sig i samme situation igen, mindskes. Kommunen kan f.eks. bistå lejeren med at blive tilmeldt Nets (Betalingservice).

Mødet skal finde sted inden udløbet af påkravsfristen. Når påkravsfristen udløber, kan udlejeren hæve lejeaftalen.

Det bemærkes, at får udlejeren ved en fejl ikke sendt kopi af påkravet til kommunen, eller indkalder kommunen ved en fejl ikke lejeren til møde inden for den angivne frist, har dette ikke konsekvenser for forholdet mellem lejeren og udlejeren.

Der er alene tale om et tilbud til lejeren om at deltage i møde med kommunen. Reagerer lejeren ikke på kommunens indkaldelse til mødet, er kommunen ikke forpligtet til at foretage yderligere.

Ad § 26 j

Efter gældende regler i § 27, stk. 1, 1. pkt., i lov om almene boliger m.v. skal afhændelse af en almen boligorganisationens ejendom godkendes af kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen godkender afhændelsen, efter at boligorganisationens øverste myndighed har truffet beslutning om salg af en almen ejendom, jf. § 6, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1540 af 16. december 2013 om drift en almene boliger m.v.

I henhold til § 27, stk. 3, i lov om almene boliger m.v. skal afhændelse af en almen boligafdelings ejendomme ske på baggrund af en vurdering, hvor ejendommens tilstand og prisforholdene på overdragelsestidspunktet lægges til grund, og foretages efter reglerne i ejendomsvurderingsloven. Salgsprisen skal således mindst svare til værdien i ejendommen i handel og vandel. Sker afhændelse til en kommune eller en region, vurderes ejendommen af vurderingsmyndigheden, og overdragelsessummen må omregnet til kontantværdi ikke være lavere end den af vurderingsmyndigheden ansatte værdi, jf. § 27, stk. 4, i lov om almene boliger.

I henhold til § 28, stk. 3, i lov om almene boliger indberetter kommunalbestyrelsen almene boligafdelingers afhændelse og forandring af ejendomme, herunder nedlæggelse af boliger, hvori indestår statslån eller statsgaranterede lån, eller hvortil der ydes statslig driftsstøtte, til Udbetaling Danmark. Efter lovens § 28, stk. 4, afgør Udbetaling Danmark herefter, om forudsætningerne for støtten er ændret, således at den helt eller delvis skal bortfalde for fremtiden, hvorvidt belåning kan forblive indestående, samt hvorvidt og i hvilket omfang et nettoprovenu skal indbetales som ekstraordinært afdrag på statslån, statsgaranterede lån eller foranstående lån. Indfrielsen af lån skal mindst svare til den forringelse af boligafdelingens værdi, som et frasalg af afdelingen medfører.

I § 101 i bekendtgørelse nr. 1540 af 16. december 2013 om drift af almene boliger m.v. er fastsat, hvordan et nettoprovenu ved delvis afhændelse af en almen boligafdeling skal anvendes. Først skal der ske en forholdsmæssig indfrielse af den frasolgte andel af det indestående lån i afdelingen svarende til den forringelse af boligafdelingens værdi, som frasalget af en del af afdelingen medfører. Provenuet efter dette fradrag betegnes nettoprovenu. Dernæst skal der ske ekstraordinære afdrag på statslån, statsgaranterede lån eller foranstående lån. Det er først, når der ikke er yderligere belåning i afdelingen, at der opstår et provenu, som tilfalder den lokale dispositionsfond, og som boligorganisationen dermed kan disponere over.

Efter almenboliglovens § 28, stk. 5, kan transport-, bygge- og boligministeren efter ansøgning godkende, at et nettoprovenu fra boligafdelingers afhændelse af ejendomme efter lovens § 27, som er beliggende i udsatte almene boligafdelinger, og som er omfattet af en godkendt helhedsplan med boligsociale indsatser, ikke skal indbetales som ekstraordinært afdrag, men overføres til den lokale dispositionsfond og anvendes til finansiering af aktiviteter omfattet af en helhedsplan for det område, hvori afdelingen er beliggende.

Ved udsatte almene boligafdelinger forstås efter almenboliglovens § 91 a, stk. 1, 1. pkt., områder, hvor der er konstateret væsentlige problemer af økonomisk, social eller anden karakter, herunder høj husleje, høj flyttefrekvens, stor andel af boligtagere med sociale problemer, vold, hærværk eller nedslidning af bygninger og friarealer.

Det foreslås i § 26 j, stk. 1, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger efter ansøgning fra en almen boligorganisation kan godkende, at et nettoprovenu ved

afhændelse af restarealer efter § 27 i lov om almene boliger m.v., ikke skal indbetales som ekstraordinære afdrag på statslån, statsgaranterede lån eller foranstående lån.

Med forslaget bliver det således kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket, der efter ansøgning fra en boligorganisation kan godkende, at et nettoprovenu ved afhændelse af almene restarealer ikke skal indbetales som ekstraordinære afdrag på statslån, statsgaranterede lån eller foranstående lån.

Forslaget er en fravigelse fra § 28, stk. 5, i lov om almene boliger, hvorefter det er transport-, bygge- og boligministeren, der efter ansøgning fra en almen boligafdeling kan godkende, at et nettoprovenu ved afhændelse af ejendomme efter lovens § 27, som er beliggende i udsatte almene boligafdelinger og omfattet af en godkendt helhedsplan med boligsociale indsatser, ikke skal indbetales som ekstraordinært afdrag.

Ved restarealer forstås ubebyggede arealer, arealer med garager, carporte, skure, master, materielbygninger m.v. beliggende i en boligafdeling, som er unødvendig i forhold til krav efter anden lovgivning, herunder krav til friarealer, parkering og bebyggelsesprocent. Der er således ikke tale om arealer med bolig-, erhvervs- eller institutionsbygninger. Bebyggelsesprocenten er den procentdel af grundens areal, som den samlede bebyggede del af grunden må udgøre. Bebyggelsesprocenten angiver, hvor meget areal der må bygges på i forhold til grundens størrelse.

Det foreslås i § 26 j, stk. 1, 2. pkt., at midlerne kan overføres til den lokale dispositionsfond og anvendes til nedbringelse af lån optaget til gennemførelse af forbedringer i afdelingen, jf. § 37, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., og til finansiering af bygningsfysiske arbejder og boligsociale indsatser efter §§ 91, stk. 1, 1. pkt., og stk. 4, 1. pkt., og 91 a stk. 1, 1. pkt., i samme lov.

Med forslaget bliver det således kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket, der efter ansøgning fra en boligorganisation kan godkende, at et nettoprovenu ved afhændelse af almene restarealer anvendes til at indfri forbedringslån i boligafdelingen og finansiering af en række nærmere definerede indsatser og arbejder i boligafdelingen.

Ved bygningsfysiske arbejder forstås i forslaget således forbedringsarbejder og arbejder vedrørende opretning, udbedring, vedligeholdelse, forbedring, ombygning og sammenlægning af lejligheder og miljøforbedring i almene boligorganisationers byggeri, og ved boligsociale indsatser forstås sociale og forbyggende aktiviteter. De bygningsfysiske arbejder og de boligsociale indsatser skal indgå i en godkendt helhedsplan for et udsat boligområde som en samlet langsigtet og helhedsorienteret løsning af en afdelings problemer.

I henhold til § 37, stk. 1, i lov om almene boliger kan en boligorganisation iværksætte forbedringsarbejder og aktiviteter i en afdeling, herunder f.eks. vedligeholdelses- og fornyelsesarbejder, etablering af fritidsaktiviteter og iværksættelse af forebyggende arbejder rettet mod boligområdet.

I henhold til almenboliglovens § 91, stk. 1, 1. pkt., kan Landsbyggefonden af de midler, der er overført til landsdispositions-fonden inden for en investeringsramme i perioden frem til og med 2020 give tilsagn om ydelsesstøtte til lån til finansiering af opretning, udbedring, vedligeholdelse, forbedring, ombygning og sammenlægning af lejligheder og miljøforbedring i almene boligorganisationers byggeri.

Bestemmelsen blev senest ændret ved lov nr. 222 af 3. marts 2015, hvor bevillingsrammen for Landsbyggefonden frem til 2018 blev øget i 2015-2016. Herudover blev der fastsat investeringsrammer for perioden 2017-2020. Årsagen til forøgelsen af de årlige bevillingsrammer er, at der er et betydeligt behov for at foretage en renoveringsindsats i det almene byggeri, således at tendenserne til negativ udvikling i de udsatte områder kan modvirkes. Hertil kommer et stigende behov for tryghedsfremmende tiltag, udbedring i forhold til miljøfremmende stoffer, tomme boliger og øget krav til energistandarden. Udsatte boligområder har generelt svært ved at tiltrække en bred kreds af boligsøgende, og erfaring viser, at konkrete fysiske investeringer, ændringer i de arkitektoniske udtryk m.v. kan medvirke til at tiltrække nye beboere eller fastholde ressourcestærke beboere.

I henhold til § 91, stk. 4, i lov om almene boliger m.v. kan Landsbyggefonden til investeringer, der anvendes til forbedring af tilgængelighed, lejlighedssammenlægninger og miljøforbedrende foranstaltninger, yde ydelsesstøtte.

I henhold til § 91 a, stk. 1, 1. pkt., kan Landsbyggefonden i årene 2015-2018 af midler, der er overført til landsdispositions-fonden, inden for en årlig ramme give tilsagn om tilskud til en boligsocial indsats samt til lokal koordinering og evaluering i områder med udsatte almene boligafdelinger.

Bestemmelsen er senest forlænget ved lov nr. 222 af 3. marts 2015 og har til formål at vende udviklingen i udsatte boligområder. For at vende en negativ udvikling i et boligområde er der behov for en samlet og langsigtet helhedsløsning af afdelingens problemer i form af en helhedsplan. Der kan være tale om sociale og forbyggende aktiviteter og initiativer, som f. eks. kriminalitetsforebyggende og -bekæmpende indsatser, etablering af gode mødesteder og udfoldelsesområder og aktiviteter, der kan bygge bro til det omgivende samfund og styrke beboernes ansvarlighed og ejerskab i forhold til deres boligområde.

Det foreslås i § 26 j, stk. 2, at kommunalbestyrelsen i den frikommune, hvor restarealerne er beliggende, afgør, om forudsætningerne for støtten er ændret, således at den helt eller delvist skal bortfalde for fremtiden, hvorvidt belåning kan forblive indestående, samt hvorvidt og i hvilket omfang et nettoprovnu skal indbetales som ekstraordinært afdrag, jf. stk. 1.

Der er tale om en fravigelse fra § 28, stk. 4, i lov om almene boliger m.v., hvorefter det er Udbetaling Danmark, der afgør, om forudsætningerne for støtte til afdelingen er ændret som følge af afhændelse, og hvorvidt belåning kan forblive indestående, samt hvorvidt og i hvilket omfang et nettoprovnu skal indbetales som ekstraordinært afdrag på

statslån, statsgaranterede lån eller foranstående lån. Der henvises til forslaget § 26 f, stk. 3.

På den baggrund foreslås § 26, stk. 3, hvorefter § 28, stk. 4, i lov om almene boliger m.v. ikke finder anvendelse ved afhændelse af almene restarealer efter denne lov.

Forslaget betyder, at ved afhændelse af restarealer tilhørende en almen boligafdeling beliggende i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible bolig-løsninger vil reglerne i § 28, stk. 4, i lov om almene boliger ikke finde anvendelse i den fireårige forsøgsperiode, idet beslutningen om anvendelse af nettoprovnet efter en forholdsmæssige indfrielse af den frasolgte andel af indestående lån i afdelingen – svarende til den forringelse af boligafdelingens værdi – efter forslaget træffes af en almen bolig-organisations øverste myndighed og efterfølgende godkendes af kommunalbestyrelsen efter ansøgning fra boligorganisationen.

§ 26 j, stk. 4 indeholder en række betingelser, der skal være opfyldt for, at en kommunalbestyrelse efter forslaget § 26 j, stk. 4, kan godkende en ansøgning fra en almen boligorganisation om ikke at indbetale ekstraordinære afdrag ved afhændelse af restarealer,

For det første foreslås det i § 26 j, stk. 4, litra 1, at afhændelsen sker med henblik på opførelse af nye boliger, som ikke er omfattet af lov om almene boliger m.v., og etablering af erhverv og kommunale institutioner med det formål at bidrage til en alsidig arealanvendelse og en positiv udvikling af et byområde.

Det betyder, at restarealer kan sælges for at opføre andre typer af boliger end almene boliger, herunder private udlejningsboliger, ejerlejligheder, andelsboliger eller for at etablere erhverv og kommunale institutioner, som kan bidrage til en alsidig arealanvendelse af det frasolgte areal.

For det andet foreslås det i § 26 j, stk. 4, litra 2, at afdelingen skal være omfattet af en godkendt bygningsfysisk eller boligsocial helhedsplan efter §§ 91 og 91 a, i lov om almene boliger m.v.

I henhold til almenboliglovens § 91, stk. 1, 1. pkt., kan Landsbyggefonden af de midler, der er overført til landsdispositions-fonden inden for en investeringsramme i perioden frem til og med 2020 give tilsagn om ydelsesstøtte til lån til finansiering af opretning, udbedring, vedligeholdelse, forbedring, ombygning og sammenlægning af lejligheder og miljøforbedring i almene boligorganisationers byggeri.

Bestemmelsen blev senest ændret ved lov nr. 222 i 2015, hvor bevillingsrammen for Landsbyggefonden frem til 2018 blev øget i 2015-2016. Herudover blev der fastsat investeringsrammer for perioden 2017-2020. Årsagen til forøgelsen af de årlige bevillingsrammer er, at der er et betydeligt behov for at foretage en renoveringsindsats i det almene byggeri, således at tendenserne til negativ udvikling i de udsatte områder kan modvirkes. Hertil kommer et stigende behov for tryghedsfremmende tiltag, udbedring i forhold til miljøfremmende stoffer, tomme boliger og øget krav til energistandarden. Udsatte boligområder har generelt svært ved at tiltrække en bred kreds af boligsøgende, og erfaring viser, at

konkrete fysiske investeringer, ændringer i de arkitektoniske udtryk m.v. kan medvirke til at tiltrække nye beboere eller fastholde ressourcestærke beboere.

I henhold til almenboliglovens § 91, stk. 4, kan Landsbyggefonden til investeringer, der anvendes til forbedring af tilgængelighed, lejlighedssammenlægninger og miljøforbedrende foranstaltninger, yde ydelsesstøtte.

I henhold til § 91 a, stk. 1, 1. pkt. kan Landsbyggefonden i årene 2015-2018 af midler, der er overført til landsdispositions-fonden, inden for en årlig ramme give tilsagn om tilskud til en boligsocial indsats samt til lokal koordinering og evaluering i områder med udsatte almene boligafdelinger

Bestemmelsen er senest forlænget ved lov nr. 222 i 2015 og har til formål at vende udviklingen i udsatte boligområder. For at vende en negativ udvikling i et boligområde er der behov for en samlet og langsigtet helhedsløsning af afdelingens problemer i form af en helhedsplan. Der kan være tale om sociale og forbyggende aktiviteter og initiativer, som f. eks. kriminalitetsforebyggende og -bekæmpende indsatser, etablering af gode mødesteder og udfoldelsesområder og aktiviteter, der kan bygge bro til det omgivende samfund og styrke beboernes ansvarlighed og ejerskab i forhold til deres boligområde.

Med forslaget imødekommes et ønske fra frikommunenetværket om, at kun udsatte boligafdelinger med en samlet og langsigtet udviklingsstrategi i form af en helhedsplan skal være omfattet af forslaget.

Endvidere skal vurdering af almene ejendomme, der afhændes, ske efter reglerne i lov om almene boliger. Det gælder uændret i forbindelse med frikommuners afhændelse af almene restarealer. Efter lovens § 27, stk. 3, skal afhændelse af almene ejendomme ske på baggrund af en vurdering, hvor ejendommens tilstand og prisforholdene på overdragelsestidspunktet lægges til grund. I øvrigt foretages vurderingen efter reglerne i lov om vurdering af landets faste ejendomme. Sker afhændelse til en kommune eller en region, vurderes ejendommen af vurderingsmyndigheden og overdragelsessummen må omregnet til kontantværdi ikke være lavere end den af vurderingsmyndigheden ansatte værdi, jf. § 27, stk. 4, i lov om almene boliger.

Det foreslås i § 26 j, stk. 5, at kommunalbestyrelsen indberetter godkendelsen, jf. stk. 1 til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen og Landsbyggefonden.

Som led i ministeriets tilsyn med de almene boligorganisationer indberetter kommunalbestyrelsen godkendelser om anvendelse af nettoprovenu ved afhændelse af almene restarealer til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.

Det bemærkes at, den almene boligorganisation i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger indgår i forbindelse med afhændelse af almene restarealer en aftale med de aktuelle kreditorer om indfrielse af lån.

Ad § 26 k

Efter den gældende lov om kommunal anvisningsret kan kommunerne indgå aftale med udlejere af private lejeboliger

om erhvervelse af anvisningsret imod betaling af godtgørelse. Efter § 3, stk. 1, i lov om kommunal anvisningsret, jf. lovbekendtgørelse 1045 af 6. november 2009, indgås aftaler om erhvervelse af anvisningsret for en tidsbegrænset periode på 6 år.

I § 26 i lov om frikommunenetværk og tilhørende ændring hertil i lov om ændring af lov om frikommunenetværk kan frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger og frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde træffe beslutning om, at fravige § 1, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunal anvisningsret om at loven om kommunal anvisningsret kun gælder i kommuner, som har iværksat kombineret udlejning, efter reglerne i § 59, stk. 4 i lov almene boliger m.v.

Frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger ønsker mulighed for at kunne indgå længerevarende aftaler med udlejere af private lejeboliger, idet medlemmerne er af den opfattelse, at den gældende tidsbegrænsning på 6 år er den væsentligste barriere for kommunernes mulighed for at indgå aftaler om anvisning med private udlejere.

I § 26 k, stk. 1, foreslås, at kommunalbestyrelsen i en kommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan træffe beslutning om at fravige § 3, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunal anvisningsret således, at aftaler om anvisningsret kan indgås for en periode på indtil 12 år.

Den foreslåede udvidelse af aftaleperioden for aftaler om kommunal anvisningsret fra 6 år til højst 12 år skal ses som et supplement til ovennævnte mulighed således, at kommunalbestyrelserne i frikommunenetværket kan indgå aftaler om anvisningsret for op til 12 år uanset, om kommunalbestyrelsen har iværksat kombineret udlejning.

I § 26 k, stk. 2, foreslås, at § 4, stk. 4-7 og § 6, stk. 1, i lov om kommunal anvisningsret ikke finder anvendelse på aftaler, der er indgået på baggrund af en beslutning efter stk. 1.

Forslaget må ikke medføre øgede udgifter for staten. Bestemmelsen indebærer derfor, at frikommunerne omfattet af stk. 1 ikke kan få statslig refusion for kommunens udgifter til godtgørelse m.v. efter reglerne i lov kommunal anvisningsret, i det omfang kommunens udgifter knytter sig til en aftale om kommunal anvisning, der følger af kommunens beslutning efter stk. 1 om indgå en anvisningsaftale for en periode, der overstiger 6 år.

I § 26 k, stk. 3, foreslås det, at aftaler om anvisningsret, som er truffet efter stk. 1, bevarer deres gyldighed, hvis perioden for sådanne aftaler har varighed efter forsøgsperiodens udløb den 31. december 2021. Aftaleperioden kan højst have en varighed af 12 år efter forsøgsperiodens udløb.

Kommunalbestyrelserne i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan således indgå aftaler om anvisning i henhold til en beslutning efter stk. 1, selvom de enkelte aftaleperioder er længere end forsøgsperioden, som slutter med udgangen af 2021. Kommunalbestyrelsen kan dermed indgå anvisningsaftaler for perioder på indtil 12 år udover forsøgsperioden.

Til nr. 9

Ad § 27 c

Kommunalbestyrelsen kan i medfør af servicelovens § 107, stk. 1, jf. lovbekendtgørelse nr. 988 af 17. august 2017, tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige problemer har behov for det. Såvel regionen som kommunen kan varetage driften af sådanne tilbud efter servicelovens § 107.

Akut Døgntilbud, som er en del af Psykiatriens Hus i Silkeborg, er et døgnhus for sindslidende personer, der har behov for tryghed og psykisk stabilisering. Akut Døgntilbud består i dag af 6 regionale pladser, der tilbyder ambulante psykiatriske behandling med mulighed for overnatning, og 6 kommunale pladser, der tilbyder socialfaglig støtte og rehabilitering. Tilbuddet omfatter endvidere ambulante og udgående funktioner i form af et regionalt hjemmebehandler-team og en kommunal udegående støttefunktion.

De regionale og kommunale pladser på Akut Døgntilbud ligger fysisk placeret på samme matrikel, men er organisatorisk opdelt i henholdsvis et regionalt og kommunalt tilbud, hvilket indebærer, at en borger visiteres til enten regional psykiatrisk behandling eller til kommunal socialpsykiatrisk støtte og omsorg. Dette betyder eksempelvis, at hvis en borger indskrevet i den kommunale del af tilbuddet får et pludseligt behov for en behandlingsmæssig indsats, skal den pågældende borger afvente en visitation til det regionale tilbud, før behandlingen kan påbegynde.

Den organisatoriske opdeling indebærer endvidere, at Akut Døgntilbud har to separate ledelser, der i det daglige varetages af henholdsvis en ledende sygeplejerske samt en behandlingsansvarlig overlæge fra regionspsykiatrien og af en afdelingsleder fra socialpsykiatrien.

Med § 27 c, stk. 1, foreslås det, at sundhedsministeren kan godkende, at regionsrådet i Region Midtjylland og Region Syddanmark som led i frikommuneforsøget om mere sammenhængende forløb i psykiatrien kan etablere social- og sundhedsfaglige behandlingstilbud, der organisatorisk integrerer et kommunalt socialfagligt tilbud og et regionalt behandlingstilbud.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at de eksisterende sengepladser på Akut Døgntilbud i Psykiatriens Hus i Silkeborg som led i frikommuneforsøget kan etableres som ét integreret tilbud, der rummer både den behandlingsmæssige og den socialfaglige indsats på stedet. Herved vil borgere, der har en plads i tilbuddet, kunne modtage både kommunale og regionale ydelser – hvilket i øjeblikket kræver en dobbelt visitation. Tilbuddet vil både være tilknyttet personale, der er regionalt ansat, samt personale, der er kommunalt ansat. Lovforslagets bestemmelser vil herudover kunne anvendes til etablering af tilsvarende tilbud i de øvrige frikommuner i frikommunenetværket.

Det er intentionen at styrke det tværsektorielle samarbejde mellem den kommunale socialpsykiatri og den regionale behandlingspsykiatri ved organisatorisk at integrere et kom-

munalt socialfagligt tilbud og et regionalt behandlingstilbud i ét samlet tilbud.

Det integrerede tilbud skal rumme både den behandlingsmæssige og socialfaglige indsats, således at borgerne vil kunne modtage både regionale og kommunale ydelser, når de har en plads i tilbuddet. Formålet er hermed at skabe en mere sammenhængende og helhedsorienteret indsats for borgerne samt øge kvaliteten i de tværfaglige indsatser for borgerne. Der skabes herved bedre mulighed for en tidlig indsats samt for at give den rette behandling til rette tid.

Desuden indebærer forsøget, at der etableres en fælles ledelse for det integrerede tilbud, hvilket har til formål at optimere ressourceanvendelsen.

Det foreslås i § 27 c, stk. 2, at kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde har visitationsansvaret, jf. § 27 e, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at det er kommunalbestyrelsen i en frikommune, der træffer afgørelse om visitation til tilbuddet.

Det foreslås i lovforslagets § 27 c, stk. 3, at tilbuddet ikke er omfattet reglerne om tvang i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien.

Kommunen vil således ikke kunne tvangsvisitere borgere til tilbuddet. Der er altså tale om frivillige ophold for borgere over 18 år, som skal afgive informeret samtykke til opholdet efter de almindelige regler i kapitel 5 i sundhedsloven. Herudover vil øvrige tvangsforanstaltninger såsom tvangstilbageholdelse, tvangstilbageførsel, tvangsbehandling, tvangsfiksering m.v. ikke kunne finde sted på tilbuddet.

Servicelovens regler om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i kapitel 24 finder anvendelse i det omfang, at betingelserne for at anvende magt er opfyldt.

Ad § 27 d

Regionsloven og sundhedsloven sætter rammen for de områder på sundhedsområdet, som regionerne skal varetage, og angiver dermed et præcist hjemmelsgrundlag for, hvilke opgaver regionerne kan og ikke kan varetage. Det fremgår ligeledes af sundhedsloven, hvilke opgaver kommunerne er tillagt på sundhedsområdet.

Regionerne skal i medfør af regionslovens § 5, stk. 1, jf. lovbekendtgørelse nr. 3 af 4. januar 2018, varetage sygehusvæsenets opgaver og tilvejebringe tilbud om behandling hos praktiserende sundhedspersoner, herunder varetage opgaver, der ligger i naturlig tilknytning til regionernes opgaver på sundhedsområdet. Det følger nærmere af sundhedslovens § 74, jf. lovbekendtgørelse nr. 1188 af 24. september 2016, at regionerne har ansvaret for at varetage sygehusvæsenets opgaver. Til en regions sygehusvæsen hører regionens egne sygehuse og tilknyttede behandlingssteder m.v., herunder døgnhuse, hvor der kan oprettes pladser til midlertidigt ophold med behandlingsunderstøttende rammer til personer med sindslidelser, som for en kortere periode har behov for behandlingsmæssig støtte og pleje med henblik på tryghed og psykisk stabilisering. Regionerne kan således ikke vare-

tage andre opgaver end dem, der er henlagt til regionerne i lovgivningen.

Sundhedsloven giver ikke hjemmel til, at regionerne kan varetage andre opgaver på sundhedsområdet, herunder eksempelvis kommunale sundhedsopgaver. Tilsvarende vil kommunerne ikke med hjemmel i sundhedsloven eller på ulovbestemt grundlag (kommunalfuldmagtsreglerne) kunne varetage regionale opgaver på sundhedsområdet.

Der er for nuværende ikke hjemmel i sundhedsloven til, at et regionsråd indgår et samarbejde med en eller flere kommunalbestyrelser om varetagelse af opgaver på sundhedsområdet, som efter lovgivningen er henlagt til kommunerne, og et regionsråd kan heller ikke henlægge opgaver til en eller flere kommunalbestyrelser, som efter lovgivningen er henlagt til et regionsråd.

Sundhedslovens § 79 tilsiger, at regionsrådet yder sygehusbehandling til personer, der har bopæl i regionen, ved sit sygehusvæsen og ved andre regioners sygehuse. Der er i sundhedsloven ikke hjemmel til, at regionsrådet kan delegerer deres myndighedskompetence til en eller flere kommunalbestyrelser. Efter § 79 har regionen således myndighedsansvaret for at tilbyde sygehusydelse til patienter i bopælsregionen.

Det foreslås i § 27 d, at regionsrådet i Region Midtjylland og Region Syddanmark kan delegerer ansvaret for myndighedsudøvelsen efter § 79 i sundhedsloven, som udføres som led i frikommuneforsøget om mere sammenhængende forløb i psykiatrien, til en kommunalbestyrelse i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde.

Myndighedsansvaret, som kan delegeres til en kommunalbestyrelse, består af regionens myndighedsansvar efter § 79 i sundhedsloven, hvor regionsrådet har ansvaret for at yde sygehusbehandling.

Derudover vil der også skulle undtages fra sundhedslovens § 74, som henlægger ansvaret til regionerne for at varetage sygehusvæsenets opgaver og definere, at til en regions sygehusvæsen hører regionens egne sygehuse og tilknyttede behandlingsinstitutioner m.v. Efter sundhedslovens § 233 er angivet hjemmel til, at sundhedsministeren efter konkret ansøgning fra et regionsråd eller en kommunalbestyrelse bl.a. kan fravige § 74 i sundhedsloven. Af § 233, stk. 2 fremgår, at § 233, stk. 1 har til formål at fremme omstilling i sundhedsvæsenet, herunder med nye organiserings- og behandlingsformer, ændrede tilskud eller ændrede honoreringssystemer m.v., og at der ved godkendelse af et forsøg lægges afgørende vægt på hensynet til borgernes retssikkerhed og velfærd.

Frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde har indgået aftale med Region Midtjylland om en drifts- og myndighedsmodel for tilbuddet, hvor Region Midtjylland har driftsansvaret for tilbuddet, og en kommunalbestyrelse i frikommunenetværket har myndighedsansvaret. Med den foreslåede bestemmelse angives der et hjemmelsgrundlag, således at Region Midtjylland kan delegerer deres myndighedsansvar til en kommunal-

bestyrelse i frikommunenetværket og samtidig bibeholde deres nuværende driftsansvar.

Derudover vil Region Midtjylland få overført driftsansvaret fra en kommunalbestyrelse i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde, således at Region Midtjylland har alt driftsansvaret og en kommunalbestyrelse i frikommunenetværket entydigt har myndighedsansvaret.

Ad § 27 e

Ifølge sundhedslovens § 79, stk. 1, yder regionsrådet sygehusbehandling til personer, der har bopæl i regionen, ved sit sygehusvæsen og ved andre regioners sygehuse. Medmindre behandling sker akut, hvor henvisning ikke kan indhentes forinden, skal personen være henvist til behandling af en læge eller tandlæge. Personen kan også være henvist af andre autoriserede sundhedspersoner eller myndigheder, når regionsrådet forinden har offentliggjort, at disse har adgang til henvisning. Regionsrådet kan endvidere efter en konkret vurdering yde sygehusbehandling til en person, der ikke er henvist til behandling, jf. 2. og 3. pkt., når omstændighederne taler derfor.

Kommunen træffer afgørelse om, hvorvidt en borger er berettiget til tilbud efter servicelovens § 107.

Alt efter om en borger skal visiteres til en regional eller en kommunal plads, sker visitation til Akut Døgntilbud i Psykiatriens Hus i dag enten via henvisning fra egen læge, en regional hjemmevejledningskoordinator eller via en kommunal sagsbehandler. Hvis borgeren allerede er indskrevet i det kommunale tilbud, kan en bostøtte eller kontaktperson ligeledes visitere ind. Når en borger én gang er visiteret til at indgå i målgruppen for Akut Døgntilbud på enten en regional eller kommunal plads, kan vedkommende efterfølgende henvende sig umiddelbart på stedet med henblik på samtale eller tilbud om ophold på respektive en regional eller kommunal plads. En sådan form for åben adgang har vist sig at have en positiv effekt i form af et fald i indlæggelser og genindlæggelser.

Det foreslås § 27 e, stk. 1, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde træffer afgørelse om visitation til pladserne på tilbuddet efter § 27 c, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at kommunalbestyrelsen i en frikommune skal have visitationsansvaret. Kommunalbestyrelsen kan bemyndige en myndighedsrepræsentant fra kommunen til at træffe afgørelse om visitation efter bestemmelsens stk. 1.

Det foreslås i § 27 e, stk. 1, 2. pkt., at afgørelsen skal ske efter en indstilling fra et visitationsforum, jf. stk. 2 og 3.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at kommunalbestyrelsen skal basere sin afgørelse om visitation på visitationsforummets indstilling herom.

Kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at visitere borgeren til tilbuddet, selvom visitationsforummet indstiller hertil. Kommunalbestyrelsen kan dog omvendt ikke visitere

borgeren til tilbuddet, hvis visitationsforummet indstiller til, at der ikke skal ske visitation af den pågældende borger.

Det foreslås i § 27 e, stk. 1, 3. pkt., at ophold på tilbuddet kan alene finde sted på baggrund af en afgørelse om visitation.

Den foreslåede bestemmelse sikrer, at kommunen har det reelle visitationsansvar, idet ophold på tilbuddet kun kan ske efter kommunens afgørelse om visitation. Bestemmelsen sikrer endvidere, at visitationsforummet bliver inddraget forud for en borgers ophold på tilbuddet.

Med § 27 e, stk. 2, foreslås det, at kommunalbestyrelsen opretter og sekretariatsbetjener et fælles visitationsforum. Visitationsforummet består af

- en myndighedsrepræsentant fra frikommunen,
- en socialfaglig konsulent, som udpeges af frikommunen, og
- en sundhedsperson med specialeerfaring i psykiatri fra den regionale psykiatri.

Frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde får herved mulighed for at oprette et fælles regionalt/kommunalt visitationsudvalg i forsøgsperioden. Dette vil sikre såvel en sundhedsfaglig som en socialfaglig ekspertise ved visitation til det integrerede tilbud samt skabe et fælles blik på borgeren fra start. Endvidere vil et fælles visitationsudvalg understøtte dialogen om formål med opholdet og patientindsatsen.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 27 e, stk. 3, udfærdiger visitationsforummet efter anmodning fra kommunalbestyrelsen hurtigst muligt en indstilling til kommunalbestyrelsen om visitation til tilbuddet. Indstillingen skal indeholde en redegørelse for, om de enkelte visitationskriterier er opfyldt, jf. § 27 f.

Visitationen bør tage udgangspunkt i den enkelte borgers behov og der skal opstilles klare kriterier for at blive visiteret til det integrerede tilbud.

Visitationsforummet kan afholde dets møder ved brug af teleløsninger.

Det foreslås i § 27 e, stk. 4, at kommunalbestyrelsen ved afgørelse om visitation kan beslutte, at borgeren har åben adgang til en plads i en given tidsperiode. Det skal fremgå af afgørelsen, hvordan det håndteres, hvis der ikke er en ledig plads til borgeren, når vedkommende vil benytte sig af den åbne adgang.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at når en borger én gang er visiteret til det integrerede tilbud og er tildelt en åben adgang, kan den pågældende efterfølgende henvende sig umiddelbart på stedet med henblik på samtale eller ophold uden at der på ny skal træffes formel afgørelse om visitation.

Det foreslås med § 27 e, stk. 5, at visitationsforummet, i tilfælde af uenighed, udarbejder indstillingen i overensstemmelse med flertallets vurdering.

Det foreslås i § 27 e, stk. 6, at personalet på tilbuddet i akutte situationer kan træffe beslutning om, at en borger vi-

siteres til tilbuddet. Kommunalbestyrelsen skal herefter hurtigst muligt træffe formel afgørelse om visitation på baggrund af en indstilling fra visitationsforummet.

Af hensyn til behovet for en fleksibel og hurtig visitation i akutte situationer giver personalet på stedet herved mulighed for at træffe beslutning om visitation i akutte situationer. Kommunalbestyrelsen skal da efterfølgende træffe formel afgørelse om visitation hurtigst muligt på baggrund af en indstilling fra visitationsforummet. Dette vil eksempelvis være relevant i det tilfælde, at en borger henvender sig om aftenen med et akut behov for behandling eller socialfaglig indsats.

Visitationen bør tage udgangspunkt i den enkelte borgers behov og der skal opstilles klare kriterier for at blive visiteret til det integrerede tilbud. Der er tale om frivillige ophold for borgere over 18 år, som skal afgive informeret samtykke til opholdet efter de almindelige regler i kapitel 5 i sundhedsloven.

Ad § 27 f

Målgruppen for Akut Døgntilbud er i dag voksne med betydelig nedsat psykisk funktionsevne og psykisk sygdom, der i perioder har akut behov for kortere ophold eller opsøgende støtte i eget hjem med henblik på tryghed og psykisk stabilisering. Akut Døgntilbud stiller herudover krav om, at den pågældende borger skal kunne indgå (i) aftaler om risikoadfærd, herunder særligt i forhold vredesudbrud, aggressioner og trusler om vold (ii) aftaler om rusmidler, hvor den pågældendes adfærd ikke må være præget af misbrug. Endelig stiller Akut Døgntilbud krav om, at den pågældende borger skal kunne samarbejde med relevant fagpersonale om forløbet i tilbuddet.

Det foreslås i § 27 f, at visitationen skal tage udgangspunkt i den enkelte borgers behov. For at blive visiteret til tilbuddet efter § 27 c, stk. 1, skal følgende kriterier være opfyldt

1. borgeren er fyldt 18 år,
2. borgeren har betydelig nedsat psykisk funktionsevne,
3. borgeren har en psykisk lidelse,
4. borgeren har akut behov for råd og vejledning eller behov for et kortvarigt ophold eller opsøgende støtte i eget hjem med henblik på tryghed, psykisk stabilisering eller behandling, eller borgeren vurderes i en given tidsperiode af få sådanne behov,
5. borgeren må ikke være voldelig eller udadreagerende og skal kunne indgå aftaler om risikoadfærd,
6. borgeren må ikke være i aktivt misbrug og skal kunne indgå aftaler om rusmidler, og
7. borgeren skal kunne samarbejde med fagpersonalet på tilbuddet om patientforløbet.

For at blive visiteret til ophold på en plads på det integrerede tilbud skal de fastsatte visitationskriterier være opfyldt.

Kriteriet i nr. 2 indebærer, at der i forbindelse med visitationen i vidt omfang skabes overblik og klarhed over arten og omfanget af den pågældendes nedsatte psykiske funktionsevne.

Det er i øvrigt en betingelse for anvendelse af magt efter servicelovens kapitel 24, at den pågældende borger blandt andet har betydelig nedsat psykisk funktionsevne. Det er i denne forbindelse en forudsætning for magtanvendelse, at der foreligger den nødvendige faglige dokumentation for den nedsatte psykiske funktionsevne. Den nødvendige faglige dokumentation kan bestå i f.eks. lægefaglig, pædagogisk eller psykologisk dokumentation.

Da personkredsen, der er omfattet af servicelovens kapitel 24 er meget varieret, er der også tale om, at de foranstaltninger, der vil kunne være iværksat i forhold til personkredsen, vil være af meget forskellig karakter. Der kan derfor ikke opstilles en positiv afgrænsning af, hvilken form for faglig dokumentation der anses for nødvendig, men det er en forudsætning, at der på indstillingstidspunktet ikke er tvivl om det helbredsmæssige grundlag.

For så vidt angår kriteriet i nr. 3 om tilstedeværelsen af en psykisk lidelse, kan det oplyses, at en psykisk lidelse omfatter et meget bredt spektrum af tilstande med lidelse af meget forskellig karakter i forhold til årsag, naturhistorie, fremtrædelsesform m.v., ligesom de enkelte tilstande, uanset diagnose, hos den enkelte kan fremtræde med varierende sværhedsgrad. Visitationsforummets medlemmer skal vurdere, om borgerens psykiske lidelse antager en sådan sværhedsgrad, at borgeren i stedet bør tilbydes en mere specialiseret indsats på en psykiatrisk afdeling. Målgruppen for tilbuddet vil eksempelvis være personer, der lider af depressioner eller spiseforstyrrelser.

Selvom borgeren opfylder visitationskriterierne, er der ikke pligt for kommunalbestyrelsen til at træffe beslutning om visitation til tilbuddet, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at andre sociale tilbud er tilstrækkelige for at imødekomme borgerens behov.

Det foreslås i § 27 f, stk. 2, at regionsrådet i Region Midtjylland og Region Syddanmark og kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan fastsætte andre kriterier, der træder i stedet for kriterierne i stk. 1.

Bestemmelsen indebærer, at regionen og frikommunen ved behov kan fastsætte andre visitationskriterier end dem, der fremgår af stk. 1. Det forudsættes, at de borgere, der er i målgruppen for at anvende det givne tilbud, bliver orienteret og vejledt om de kriterier, der fastsættes i medfør af bestemmelsen.

Særligt henset til, at lovforslagets bestemmelser vil kunne anvendes til etablering af andre tilbud end Akut Døgntilbud, bør der være mulighed for, at regionen og frikommunen efter behov kan fastsætte andre visitationskriterier end dem, der fremgår af stk. 1, og dermed selv definere målgruppen for tilbuddet.

Der findes ikke specifikke regler i sundhedslovgivningen om udskrivning af en borgers frivillige indlæggelse. I forhold til borgere, der er på et kommunalt botilbud, fremgår det af servicelovens § 148, stk. 2, at kommunalbestyrelsen har pligt til løbende at følge den enkelte borger for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål.

Det foreslås i § 27 f, stk. 3, at opfylder borgeren ikke visitationskriterierne, jf. stk. 1, skal borgeren udskrives fra tilbuddet efter § 27 c, stk. 1.

Det er hensigten, at borgerene skal udskrives fra det integrerede tilbud, når de ikke længere opfylder visitationskriterierne i stk. 1, eller de visitationskriterier, der er fastsat i medfør af stk. 2. Vurderer personalet på stedet, at den enkelte borger ikke længere lever op til visitationskriterierne, skal der således ske udskrivning af borgeren fra tilbuddet.

Ad § 27 g

En patient, der henvises til sygehusbehandling, kan vælge mellem bopælsregionens sygehuse, andre regionernes sygehuse og private specialsygehuse, jf. § 79, stk. 2 i sundhedsloven, uanset bopælsregionens behandlingstilbud og kriterier for sygehusbehandling i sit sygehusvæsen, jf. § 86 i sundhedsloven. Dette benævnes også som frit sygehusvalg.

Frit sygehusvalg skal tilgodese patienternes krav om medbestemmelse, når det gælder valg af behandlingssted. Mulighederne for at ønske behandlingssted tilgodeser hensynet til den enkelte patient. Hertil kommer, at de øgede valgmuligheder har en selvstændig værdi for regionerne, idet befolkningens valgmønstre og ændringer heri vil kunne give et indtryk af befolkningens tilfredshed med de enkelte sygehuse.

Patienterne kan vælge en behandling på et sygehus i en anden region, uanset at denne behandling ikke tilbydes i den pågældende patients bopælsregion, og som patienten derfor ikke umiddelbart kan opnå i bopælsregionen. Bopælsregionen er således forpligtet til at betale for en sådan behandling på et sygehus i en anden region. Behandlingen skal, uanset kriterier for behandling i bopælsregionen, gives efter de kriterier, herunder den praksis og de retningslinjer, der gælder for behandling af patienter på det valgte sygehus.

Det foreslås i § 27 g, at kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde i forbindelse med forsøget om mere sammenhængende forløb i psykiatrien kan fravige reglerne i sundhedslovens § 86, for så vidt angår muligheden for at benytte frit sygehusvalg til frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde.

Bestemmelsen indebærer, at en frikommune, som har fået overdraget myndighedsansvaret fra regionen, kan fravige reglerne om frit sygehusvalg i sundhedslovens § 86.

I medfør af reglerne om frit sygehusvalg vil borgere med bopæl uden for frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde ikke kunne vælge det pågældende tilbud. Omvendt vil en borger, som i bopælsregionen i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde er blevet visiteret til et tilbud i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde, fortsat kunne gøre brug af sit sygehusvalg, og vælge et andet tilbud i bopælsregionen eller en anden region.

Der fraviges således undtagelsesvist fra en patientrettighed i sundhedsloven for at sikre, at frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde har bedre mulighed for i forsøgsperioden at planlægge deres kapacitet og visitation til det konkrete tilbud.

Det bemærkes, at de øvrige patientrettigheder, som fremgår af sundhedsloven finder anvendelse på frikommuneforsøget om mere sammenhængende forløb i psykiatrien.

Ad § 27 h

Det følger af sundhedslovens § 40, at en patient som hovedregel har krav på, at sundhedspersoner iagttager tavshed om, hvad de under udøvelsen af deres erhverv erfarer eller får formodning om angående helbredsforhold, øvrige rent private forhold og andre fortrolige oplysninger.

Med patientens samtykke kan sundhedspersoner efter sundhedslovens § 41, stk. 1, videregive oplysninger omfattet af lovens § 40 til andre sundhedspersoner i forbindelse med behandlingen af patienten eller behandling af andre patienter.

Sundhedslovens § 41, stk. 2, angiver en række tilfælde, hvor sundhedspersoner kan videregive de pågældende oplysninger til andre sundhedspersoner uden patientens samtykke. Dette vil eksempelvis være tilfældet, når

- det er nødvendigt af hensyn til et aktuelt behandlingsforløb for patienten og videregivelsen sker under hensyntagen til patientens interesse og behov, eller
- videregivelsen er nødvendig til berettiget varetagelse af åbenbar almen interesse eller af væsentlige hensyn til patienten, herunder en patient, der ikke selv kan varetage sine interesser, sundhedspersonen eller andre.

Med patientens samtykke kan sundhedspersoner efter sundhedslovens § 43, stk. 1, videregive oplysninger om eksempelvis patientens helbredsforhold til andre sundhedspersoner, myndigheder, organisationer, private personer m.fl., når det drejer sig om andre formål end behandling.

Efter sundhedslovens § 44, stk. 1, skal samtykket efter § 43, stk. 1, være skriftligt. Kravet om skriftlighed kan dog fraviges, når sagens karakter eller omstændighederne i øvrigt taler herfor. Samtykket skal indføres i patientjournalen. I medfør af § 44, stk. 2, bortfalder samtykket senest 1 år efter, at det er givet.

På det sociale område er der i kapitel 3 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 1096 af 13. september 2017, fastsat regler om myndighedernes adgang til at forlange oplysninger fra andre myndigheder m.fl. til brug for oplysning af sager på lovområder, der er omfattet af retssikkerhedsloven, herunder sager om hjælp efter serviceloven. Disse regler antages tilsvarende at regulere, i hvilket omfang myndighederne kan indhente sådanne oplysninger.

Retssikkerhedslovens § 11 a, stk. 1, fastsætter, at myndigheden, efter forudgående samtykke fra den, der søger om eller får hjælp, kan forlange, at andre offentlige myndigheder, uddannelsesinstitutioner, sygehuse, læger, psykologer, autoriserede sundhedspersoner i øvrigt og personer, der handler

på disses ansvar, arbejdsløsheds-kasser, pengeinstitutter, arbejdsgivere og private, der udfører opgaver for det offentlige, giver oplysninger om den pågældende, der er nødvendige for at behandle sagen. Dette gælder også oplysninger om en persons rent private forhold og andre fortrolige oplysninger, ligesom myndigheden kan indhente lægejournaler, sygehusjournaler eller udskrifter heraf.

En kommune kan således som hovedregel kun indhente oplysninger til brug for behandling af en sag efter serviceloven fra de pågældende myndigheder m.fl., hvis borgeren har givet sit samtykke. Samtykkekravet i retssikkerhedslovens § 11 a, stk. 1, kan efter bestemmelsens stk. 2 og 3 alene fraviges i nærmere angivne tilfælde for så vidt angår økonomiske oplysninger.

Oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold, herunder oplysninger om helbredsforhold, må efter § 7, stk. 1, i persondataloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger, som udgangspunkt ikke behandles. Efter bestemmelsens stk. 2 finder forbuddet i stk. 1 dog ikke anvendelse, hvis

- 1) den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til en sådan behandling,
- 2) behandlingen er nødvendig for at beskytte den registreredes eller en anden persons vitale interesser i tilfælde, hvor den pågældende ikke fysisk eller juridisk er i stand til at give sit samtykke,
- 3) behandlingen vedrører oplysninger, som er blevet offentliggjort af den registrerede, eller
- 4) behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares.

Behandling af personfølsomme oplysninger er desuden tilladt efter persondatalovens § 7, stk. 5, hvis behandlingen af oplysninger er nødvendig med henblik på forebyggende sygdomsbekæmpelse, medicinsk diagnose, sygepleje eller patientbehandling, eller forvaltning af læge- og sundhedstjenester, og behandlingen af oplysningerne foretages af en person inden for sundhedssektoren, der efter lovgivningen er undergivet tavshedspligt. Det er den afgivende myndighed eller sundhedsperson, der har pligt til at vurdere, om betingelsen i § 7, stk. 5, er opfyldt.

I medfør af persondatalovens § 8, stk. 1, må der for den offentlige forvaltning ikke behandles oplysninger om eksempelvis væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold end de i § 7, stk. 1, nævnte, medmindre det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver. Efter lovens § 8, stk. 2, kan der dog ske videregivelse af de i stk. 1 nævnte oplysninger, hvis

- 1) den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen,
- 2) videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår,
- 3) videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe, eller

- 4) videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en persons eller virksomheds opgaver for det offentlige.

Efter persondatalovens § 8, stk. 3, må forvaltningsmyndigheder, der udfører opgaver inden for det sociale område, kun videregive de i stk. 1 nævnte oplysninger og de oplysninger, der er nævnt i § 7, stk. 1, hvis betingelserne i stk. 2, nr. 1 eller 2, er opfyldt, eller hvis videregivelsen er et nødvendigt led i sagens behandling eller nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- eller kontrolopgaver. I medfør af lovens § 8, stk. 6, kan behandling af oplysninger i de tilfælde, der eksempelvis er reguleret i stk. 1 og 2, i øvrigt finde sted, hvis betingelserne i lovens § 7 er opfyldt.

Endelig skal behandlingen af personfølsomme oplysninger ske i overensstemmelse med de grundlæggende betingelser i lovens § 5. Herefter skal al behandling af personoplysninger ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og senere behandling af oplysningerne må ikke være uforenelig med disse formål.

For alle behandlinger af personoplysninger er det desuden en forudsætning, at de oplysninger, som behandles, er relevante og tilstrækkelige og ikke omfatter mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne er indsamlet, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles.

Persondataloven gælder indtil den 25. maj 2018, hvor den afløses af databeskyttelsesforordningen, jf. forordning 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF, og databeskyttelsesloven. Databeskyttelsesforordningen træder således i kraft inden denne lovs ikrafttræden.

På linje med persondataloven fremgår det af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, at følsomme personoplysninger, herunder helbredsoplysninger, som udgangspunkt ikke behandles. Efter forordningens artikel 9, stk. 2, finder forbuddet dog blandt andet ikke anvendelse, hvis:

a) den registrerede har givet udtrykkeligt samtykke til behandling af sådanne personoplysninger til et eller flere specifikke formål,

c) behandling er nødvendigt for at beskytte den registreredes eller en andens vitale interesser i tilfælde, hvor den registrerede fysisk eller juridisk ikke er i stand til at give samtykke,

h) behandling er nødvendig med henblik på blandt andet patientbehandling, forvaltning af læge- og sundhedstjenester, samt ydelser og forvaltning af ydelser på det sociale område. Det er i denne sammenhæng et supplerende krav til behandling af sådanne oplysninger, at behandlingen foretages af en fagperson, der har tavshedspligt, jf. forordningens artikel 9, stk. 3.

Oplysninger om væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold er efter databeskyttelsesforordningen ikke længere at betragte som følsomme personoplysninger, hvorved udveksling af sådanne oplysninger skal ske under

iagttagelse af de samme regler som andre almindelige ikke-følsomme oplysninger efter forordningens artikel 6.

Ligesom persondataloven fastsætter databeskyttelsesforordningen en række grundlæggende principper for den dataansvarliges behandling af personoplysninger. Efter forordningens artikel 5, stk. 1, litra b, gælder et generelt krav om, at behandling af personoplysninger skal ske til et klart og legitimt formål, og oplysningerne må ikke senere bruges til andre formål, der er uforenelige hermed. Endvidere må myndighederne ikke behandle flere oplysninger, end formålet hermed tilsiger, jf. forordningens artikel 5, stk. 1, litra c.

Visitationsforummet og personalet på det integrerede tilbud vil være undergivet tavshedspligt efter forvaltningslovens § 27, stk. 1, hvorefter den, der virker inden for den offentlige forvaltning, har tavshedspligt, jf. straffelovens § 152 og §§ 152 c-152 f, med hensyn til oplysninger om blandt andet enkeltpersoners private forhold.

Med § 27 h foreslås det, at sundhedslovens regler om videregivelse af oplysninger finder anvendelse på tilbuddet efter § 27 c, stk. 1, herunder mulighed for indhentning af samtykke til videregivelse af oplysninger til ikke sundhedsfaglige personer.

Relevante oplysninger om borgeren, herunder helbredsoplysninger, kan til brug for kommunalbestyrelsens afgørelse om visitation til tilbuddet og til brug for visitationsforummets indstilling om visitation alene indhentes og udveksles med borgerens samtykke. Det er således en forudsætning for at blive visiteret til det integrerede tilbud, at borgeren efter sundhedslovens § 43, stk. 1, afgiver et udtrykkeligt samtykke til videregivelse af dennes oplysninger om helbredsforhold m.v. Det forudsættes i denne forbindelse, at der kun indhentes og udveksles relevante oplysninger, der ikke omfatter mere, end hvad der er nødvendigt for vurderingen af, om den pågældende borger skal visiteres til det integrerede tilbud.

Når borgeren er visiteret til tilbuddet og er under behandling, vil sundhedspersoner på det integrerede tilbud kunne udveksle oplysninger om en borger på tilbuddet inden for sundhedslovens eksisterende rammer.

Bestemmelsen medfører, at kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde efter indstilling fra det fælles regionale/kommunale visitationsforum træffer afgørelse om visitation til pladserne på tilbuddet. Det er i første omgang kommunalbestyrelsen, der anmoder visitationsforummet om at indgive en indstilling om visitation til tilbuddet. En væsentlig del af arbejdet med at visitere borgere til en plads på det integrerede tilbud vil bestå i udveksling af relevante oplysninger om borgerens rent private forhold, herunder helbredsoplysninger og oplysninger om sociale forhold. Der er derfor behov for, at kommunalbestyrelsen og visitationsforummets medlemmer kan indhente og udveksle sådanne relevante oplysninger om den pågældende borger, herunder eksempelvis helbredsoplysninger om borgeren fra privatpraktiserende sundhedspersoner såsom borgerens egen læge. Det bemærkes i øvrigt, at selve visitationen er et admi-

nistrativt anliggende og ikke en del af den aktuelle behandling af borgeren.

For så vidt angår personalesammensætningen på det integrerede tilbud tilstræbes der en tværfaglig sammensætning bestående af eksempelvis pædagoger, sygeplejersker, læger, ergoterapeuter m.v. Personalet vil således være bestå af både sundhedspersoner og ikkesundhedsfaglige personer.

Ad § 27 i

Regionsloven og sundhedsloven sætter rammen for de områder på sundhedsområdet, som regionerne skal varetage, og angiver dermed et præcist hjemmelsgrundlag for, hvilke opgaver regionerne kan og ikke kan varetage. Det fremgår ligeledes af sundhedsloven, hvilke opgaver kommunerne er tillagt.

Som følge af opgavefordelingen i sundhedsloven kan og må kommuner og regioner alene finansiere udgifterne ved en opgave, som de har hjemmel til at varetage efter sundhedsloven.

Sundhedslovens § 235 fastlægger, at bopælsregionen afholder udgifter til sygehusbehandling, jf. § 79 i sundhedsloven.

Angående kommunal medfinansiering fremgår det af § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1781 af 27. december 2016 om den kommunale medfinansiering på sundhedsområdet, at kommunerne betaler til regionen efter reglerne i denne bekendtgørelse en andel af regionernes udgifter på sundhedsområdet. Betalingen beregnes som en andel af regionens forbrug, der er finansieret af regionen, og udløst af kommunens borgere i form af ydelser leveret af praktiserende sundhedspersoner samt behandling på sygehus.

Efter § 1, stk. 3, i bekendtgørelse om den kommunale medfinansiering, afholdes medfinansieringen efter stk. 1 af betalingskommunen, og afregningen sker over for bopælsregionen på grundlag af borgeres bopæl på behandlingstidspunktet. Betalingskommunen er den kommune, som i henhold til § 9 a, stk. 4, 1.-3. pkt., samt § 9 c, stk. 2-5 og stk. 10, i lov om retssikkerhed på det sociale område, har den generelle betalingsforpligtelse.

Det er præciseret i § 2, stk. 1, i bekendtgørelse om den kommunale medfinansiering, at medfinansieringen efter § 1 omfatter al somatisk og psykiatrisk sygehusbehandling, der foregår ambulante eller under indlæggelse, og som finansieres af en region ved egne eller fremmede sygehuse, klinikker m.v. i medfør af sundhedslovens afsnit VI. Efter § 2, stk. 2, omfatter medfinansieringen desuden alle ydelser leveret af praktiserende sundhedspersoner efter sundhedslovens §§ 60-69 og 71. Ydelser, leveret efter sundhedslovens §§ 60-63, er dog kun omfattet af medfinansiering ved grundydelse i henhold til overenskomst om almen praksis.

Angående hvilken kommune, der har betalingsforpligtelsen, fremgår det af retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 2, at opholdskommunen har ret til refusion, når den tidligere kommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at en person får ophold i eksempelvis boformer efter §§

107-110 og 192 i lov om social service eller i institutioner under sygehusvæsenet

I medfør af retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 5, har opholdskommunen ret til refusion efter stk. 1, når en person er flyttet til et tilsvarende tilbud i en anden kommune efter blandt andet § 108, stk. 2, og § 192 i lov om social service.

Endelig fremgår det af retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 10, at retten til refusion efter stk. 2, 5 og 6 består, så længe borgeren har bopæl i det pågældende botilbud eller et tilsvarende botilbud eller et tilbud omfattet af stk. 3. En tidligere opholdskommunes pligt til at yde refusion i anledning af en borgers ophold i en institution efter § 110 i lov om social service består dog, indtil borgeren har erhvervet ny opholdskommune.

Serviceovens § 176 regulerer principper for statsrefusion. Det fremgår af bestemmelsens stk. 1, at i de tilfælde, hvor udgifterne til hjælp og støtte efter loven for en person under 67 år i en konkret sag overstiger 950.000 kr. årligt, refunderer staten 25 pct. af den del af kommunens udgifter, som ligger over dette beløb, jf. dog § 176 a. For den del af udgifterne, der overstiger 1.770.000 kr. årligt, udgør statsrefusionen 50 pct., jf. dog § 176 a.

Angående regionernes finansiering, fremgår det af § 13 i lovebekendtgørelse nr. 797 af 27. juni 2011 om regionernes finansiering, at kommunen betaler til regionen en andel af regionens udgifter pr. ydelse, der er leveret af praktiserende sundhedspersoner efter sundhedslovens §§ 60-69 og 71, til patienter fra kommunen.

Efter § 14, stk. 1, i lov om regionernes finansiering betaler kommunen til regionen endvidere en andel af udgiften til behandling efter sundhedslovens afsnit VI pr. indlæggelse på sygehus for patienter fra kommunen. I medfør af stk. 2 betaler kommunen til regionen desuden en andel af udgiften pr. ambulante behandling for patienter, som modtager behandling efter sundhedslovens afsnit VI.

Den kommunale del af Akut Døgntilbud er i dag drevet og finansieret i henhold til serviceovens § 107. De kommunale pladser på Akut Døgntilbud er således takstfinansierede.

Det foreslås i § 27 i, stk. 1, at regionsrådet i Region Midtjylland og Region Syddanmark kan finansiere tilbuddet efter § 27 c, stk. 1, via en takstmodel efter aftale med kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde.

Regionen og frikommunen får i forsøgsperioden således mulighed for at etablere en økonomisk samdrift af det integrerede tilbud. Der er hermed forventning om at skabe en driftsøkonomisk effektivisering, idet der blandt andet ikke længere vil være tale om to parallelle økonomisystemer.

Samdriften skal finansieres via en takstmodel efter nærmere aftale mellem region og kommune. Regionen og frikommunen skal således hver især finansiere en aftalt fordeling af en døgn-takst, som beregnes med afsæt i foregående års samlede forbrug på tværs af region og kommune. Eventuelle udgifter til tomme pladser på tilbuddet samt udgifterne til etablering og drift af visitationsforummet vil indgå

som et element i den endelige takstfordeling mellem region og frikommune. Der skal i den delte finansiering tages højde for den kommunale medfinansieringsudgift til tilbuddet

Efter den foreslåede § 27 i, stk. 2, afholdes den kommunale medfinansiering aftalte takstmodel, der er aftalt efter stk. 1, af betalingskommunen, og afregningen sker over for bopælskommunen på grundlag af borgerens bopæl på behandlingstidspunktet. Betalingskommunen er den kommune, som i henhold til § 9 c, stk. 2, 5 og 10, i lov om retssikkerhed på det sociale område, har den generelle betalingsforpligtelse.

Den foreslåede bestemmelse fastsætter, at taksfinansieringen skal kunne rumme eksisterende principper for hjemtagelse af refusioner, herunder både mellemkommunale refusioner, regionale refusioner og statsrefusion.

Det foreslås i § 27 j, stk. 3, at sundhedslovgivningens bestemmelser om kommunal medfinansiering, som er fastsat i medfør af § 14 a i lov om regionernes finansiering, ikke finder anvendelse på tilbuddet.

Ad § 27 j

På socialområdet er der klageadgang til Ankestyrelsen efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Serviceovens § 166 angiver, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter serviceloven, medmindre andet er fastsat i loven, kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i retssikkerhedslovens kapitel 10. Dette gælder for langt de fleste afgørelser efter serviceloven.

Ankestyrelsen er i medfør af retssikkerhedslovens § 50, stk. 1, klageinstans for administrative afgørelser i det omfang, det er fastsat ved lov. Ankestyrelsens afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. retssikkerhedslovens § 50, stk. 4. Efter lovens § 52 a, stk. 1, træffer Ankestyrelsen afgørelse uden medvirken af beskikkede medlemmer i sager om klage over kommunalbestyrelsens afgørelser, når det er fastsat ved lov, at sagerne kan påklages til Ankestyrelsen, jf. dog § 52 c. Heraf fremgår, at når Ankestyrelsen skønner, at en sag har principiel eller generel betydning, træffes afgørelse i sagen på et møde efter reglerne om udvidet votering, jf. § 55, stk. 2, nr. 1.

De almindelige klage regler er reguleret i retssikkerhedslovens kapitel 10. Efter lovens § 60 kan kommunalbestyrelsens afgørelser indbringes for Ankestyrelsen. Det er kun den person, som afgørelsen vedrører, der kan klage over afgørelsen. Hvis der opstår uenighed mellem kommuner om deres forpligtelser, kan sagen i medfør af retssikkerhedslovens § 61 indbringes for Ankestyrelsen.

Med § 27 j, stk. 1, foreslås det, at klage over afslag på visitation til tilbuddet som er etableret i medfør af § 27 c, stk. 1, samt afgørelse om udskrivning af borgeren fra tilbuddet kan indbringes for Ankestyrelsen efter kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

På sundhedsområdet er der klageadgang til Styrelsen for Patientsikkerhed efter reglerne i lovekendtgørelse nr. 1022 af 28. august 2017 om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet. Det følger af lovens §, stk. 1, at Styrelsen

for Patientsikkerhed behandler klager fra patienter over sundhedsvæsenets sundhedsfaglige virksomhed og forhold omfattet af sundhedslovens kapitel 4-9, herunder forholdet om videregivelse af oplysninger, med undtagelse af klager, hvor der i den øvrige lovgivning er foreskrevet en anden klageadgang. I medfør af lovens § 1, stk. 2, træffer Styrelsen for Patientsikkerhed afgørelse om, hvorvidt den sundhedsfaglige virksomhed har været kritisabel, eller om sundhedsvæsenet har handlet i strid med sundhedslovens kapitel 4-9.

Styrelsen for Patientsikkerheds afgørelser efter kapitel 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 11, stk. 3, i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet. Efter lovens § 12, stk. 1 kan Styrelsen for Patientsikkerheds forelægge en sag efter § 1 for Retslægerådet, før styrelsen selv træffer afgørelse i sagen.

Angående dækningsområdet fremgår det af lovens § 19, stk. 1, at der ydes erstatning til patienter eller efterladte til patienter, som er påført skade i forbindelse med undersøgelse, behandling el.lign., som blandt andet er foretaget på et sygehus eller på vegne af dette, eller af sundhedspersoner og andet personale som led i den præhospitale indsats efter sundhedsloven. Erstatning ydes eksempelvis, hvis skaden med overvejende sandsynlighed er forvoldt på følgende måde

- hvis det må antages, at en erfaren specialist på det pågældende område under de i øvrigt givne forhold ville have handlet anderledes ved undersøgelse, behandling el.lign., hvorved skaden ville være undgået, eller
- hvis skaden ud fra en efterfølgende vurdering kunne været undgået ved hjælp af en anden til rådighed stående behandlingsteknik eller behandlingsmetode, som ud fra et medicinsk synspunkt ville have været lige så effektiv til behandling af patientens sygdom.

Angående erstatningspligten fremgår det af § 29 i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet, at den erstatningsansvarlige ved patienterstatning eksempelvis er:

- Den driftsansvarlige for offentlige sygehuse og den præhospitale indsats efter sundhedsloven.
- Patientens bopælsregion og, hvis patienten ikke har bopæl her i landet, opholdsregionen for skader i forbindelse med behandling, som et sygehus m.v. i udlandet er ansvarlig for.
- Den region, hvor et privat sygehus, en klinik eller en speciallægepraksis er beliggende, hvis behandling sker som en del af regionernes planlagte behandlingsskapacitet, jf. sundhedslovens § 64, stk. 1-3, § 75, stk. 2, § 79, stk. 2, og § 89, stk. 2.

Det foreslås i § 27 j, stk. 2, at klage over sundhedsfaglig behandling på tilbuddet kan indbringes for Styrelsen for Patientsikkerhed.

Bestemmelsen indebærer, at borgere, der modtager sundhedsfaglig behandling på tilbuddet efter § 27 c, stk. 1, har samme muligheder for at klage over den sundhedsfaglige behandling, som hvis behandlingen var foretaget andetsteds i sundhedsvæsenet.

Det er vigtigt, at borgerens retssikkerhed ikke forringes som led i frikommuneforsøget om mere sammenhængende forløb i psykiatrien. Borgerens retssikkerhed og klagemuligheder bør derfor følge de eksisterende bestemmelser og rammer på området efter lovbekendtgørelse nr. 1022 af 28. august 2017 om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet.

Den del af Akut Døgntilbud, der i dag er regionalt drevet, er omfattet af patienterstatningens dækningsområde, hvortil regionen har finansieringsansvaret. De sundhedsfaglige opgaver, der varetages på det integrerede tilbud, vil således stadig skulle være omfattet patienterstatningens dækningsområde, og regionen bevarer sin erstatningspligt ved eventuelle tilfælde af patienterstatning som følge af sundhedsbehandlingen på tilbuddet.

Efter den foreslåede § 27 j, stk. 3, kan serviceklager indbringes for regionsrådet i Region Midtjylland og Region Syddanmark.

Bestemmelsen indebærer, at klager, der angår generelle forhold på tilbuddet, herunder eksempelvis klager over personalets adfærd, kommunikation, information, ventetider og forplejning, vil skulle indbringes for regionsrådet.

Ad § 27 k

Efter gældende ret fører Socialtilsynet driftsorienteret tilsyn med døgntilbud efter servicelovens § 107, jf. § 4, stk. 1, nr. 2 i lovbekendtgørelse nr. 42 af 19. januar 2018 om socialtilsyn.

Det fremgår af § 7, stk. 1, i lov om socialtilsyn, at Socialtilsynet som led i det driftsorienterede tilsyn både skal føre kontrol med forholdene i tilbuddet og indgå i dialog med tilbuddet. Dialogen skal bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten i tilbuddet.

Efter bestemmelsens stk. 2, skal Socialtilsynet ved varetagelsen af tilsynsopgaven indhente relevant information, herunder

- 1) aflægge anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg i tilbuddet,
- 2) indhente oplysninger fra tilbuddet, herunder tilbuddets seneste årsrapport, jf. § 12, stk. 4,
- 3) indhente oplysninger om tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 1-3, fra de kommuner, som har ansvar for de enkelte borgeres ophold i tilbuddet i henhold til lov om social service, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område,
- 4) indhente oplysninger om tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 4, fra de kommuner, som har visiteret borgere til behandlingsstedet i henhold til sundhedslovens § 141, stk. 1, og
- 5) indhente oplysninger fra ansatte og borgere i tilbuddet samt fra andre relevante personer.

I medfør af bestemmelsens stk. 3, skal Socialtilsynet som led i det løbende driftsorienterede tilsyn besøge alle omfattede tilbud mindst en gang om året. Socialtilsynet skal foretage en konkret vurdering af behovet for antal tilsynsbesøg i hvert enkelt tilbud.

Den foreslåede § 27 k, stk. 1, fastsætter, at Socialtilsynet godkender og fører driftsorienteret tilsyn med tilbuddet efter § 27 c, stk. 1, jf. § 4, stk. 1, nr. 2, i lov om socialtilsyn.

Således skal tilsyn med den socialfaglige virksomhed på tilbuddet følge eksisterende regler om tilsyn på socialområdet.

Tilsynet med den sundhedsfaglige indsats varetages i henhold til sundhedsloven. Sundhedslovens § 213 angiver i denne forbindelse, at Styrelsen for Patientsikkerhed fører det overordnede tilsyn med sundhedsforholdene og den sundhedsfaglige virksomhed på sundhedsområdet. Styrelsen for Patientsikkerhed gennemfører løbende tilsyn med udvalgte behandlingssteder, herunder bosteder, sundhedssteder og andre behandlingssteder, hvor sundhedspersoner udfører behandling, jf. sundhedslovens § 213, stk. 2 jf. § 213 c, stk. 1.

I § 27 k, stk. 2, foreslås det, at Styrelsen for Patientsikkerhed fører tilsyn med den sundhedsfaglige behandling, som foregår på tilbuddet, såfremt behandlingen udføres af personer inden for sundhedsvæsenet.

Således skal tilsyn med den sundhedsfaglige virksomhed på tilbuddet følge sundhedslovens eksisterende regler om tilsyn på sundhedsområdet.

Til nr. 10

Ad § 27 l

Efter tekstanmærkning nr. 101, stk. 2, på de årlige finanslove for § 16, Sundheds- og Ældreministeriet, bemyndiges sundhedsministeren og ældreministeren til at fastsætte nærmere regler for tilskudsadministration, herunder at træffe bestemmelser om ansøgningsform, tidsfrister, vilkår for tilskud, meddelelse af tilsagn om tilskud, ændring af meddelelse af tilskud, bortfald af meddelte tilsagn, udbetaling af tilskud, tilbagebetaling af tilskud og renter, regnskab, revision og rapportering, samt tilsyn og kontrol.

Krav om dokumentation og indberetning til Sundheds- og Ældreministeriet er fastsat i det til de relevante kommuner fremsendte tilsagnsbrev, herunder regnskabs- og revisionsinstruks ved udmøntning af puljen om klippekortsordningen for plejehjemsboere. Det drejer sig om indsendelse af regnskab, som skal specificere de udgifter, der er afholdt af tilskuddet, og at bevillingen er anvendt i projektperioden.

Herudover drejer det sig om indsendelse af rapport for midlernes anvendelse som skal indsendes sammen med regnskab for 2018-midlerne senest den 1. april 2019.

Rapporten skal angive, hvor stor en del af plejehjemsboerne, der har anvendt ordningen for det pågældende år, projektets gennemførelse og resultater set i forhold til ansøgningen, og eventuelt senere godkendte ændringer, eventuelle afvigelser mellem forventede resultater og faktiske resultater, og projekterfaringer set i forhold til disse resultater.

Det foreslås i § 27 l, at kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om mere sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder kan fravige reglerne om dokumentation og indberetninger til Sundheds- og Ældremi-

nisteriet ved brug af midler fra klippekortsordningen til plejehjemsbeboere.

I medfør af lovforslaget vil frikommunerne i frikommunenetværket om mere sammenhængende indsætter på tværs af sektorområder ud fra de kriterier, som er rammesat i klippekortsordningen, få mulighed for dels at frigøre ressourcer til medarbejderne i kommunen, dels at afbureaukratisere dele af den offentlige sektor i forhold til indberetninger mellem kommune og stat. Herved frigøres der midler til kerneopgaven – at passe og pleje de ældre.

Når forsøget træder i kraft forventes det således, at personalet vil opleve at få mere tid til at yde en ekstra hjælp til beboerne på plejehjemmene – en hjælp som er medvirkende til at øge livskvaliteten hos beboerne. Fritagelse for kravene vil således medføre, at midlerne bruges til kerneopgaven frem for administration, som også forventes at have positiv effekt på personalets arbejdslæde.

Krav der fraviges er indsendelse af regnskab, som skal specificere de udgifter, der er afholdt af tilskuddet, og indsendelse af rapport for midlernes anvendelse, som skal indsendes senest den 1. april 2019.

Til nr. 11

Ad § 29 c

Kommunalbestyrelsen skal efter gældende regler følge op på en udlændings integrationskontrakt indtil udlændingen har opfyldt de mål, som er fastsat eller aftalt i integrationskontrakten, jf. integrationslovens § 20, stk. 1., 1. pkt.

Det følger af integrationslovens § 20, stk. 1, 2. pkt., at kommunalbestyrelsen, efter at visitation efter integrationslovens § 17 er gennemført, og udlændingen således er visiteret enten jobparat eller aktivitetsparat, skal følge op på integrationskontrakten mindst 4 gange inden for 12 kalendermåneder, indtil udlændingen har opfyldt de mål, der er fastsat eller aftalt i integrationskontrakten. Det indebærer, at kommunalbestyrelsen skal følge op mindst 4 gange inden for 12 kalendermåneder, men kan placere opfølgningen på de tidspunkter, hvor der konkret vurderes at være behov herfor. I tilfælde, hvor en udlænding er i arbejde eller under uddannelse og ikke modtager integrationsydelse, skal opfølgning dog kun foretages hver 12. måned, det vil sige én gang inden for en 12 måneders periode, medmindre der er behov for hyppigere opfølgning, jf. integrationslovens § 20, stk. 1, 3. pkt.

Det er kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for, at der i samarbejde med udlændingen udarbejdes en integrationskontrakt, og at der løbende følges op på kontrakten. Kommunalbestyrelsen kan bemyndige en anden aktør, f.eks. en organisation eller forening, til at forestå opgaver og træffe afgørelse om integrationsprogrammer for udlændinge, jf. integrationslovens kapitel 4, jf. integrationslovens § 5, stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan imidlertid ikke overlade ansvaret for vurderingen af berettigelsen til hjælp samt afgørelse om eventuelle sanktioner, idet der her er tale om en myndighedsopgave.

Opfølgningen skal som hovedregel ske ved en individuel samtale, men kan dog gennemføres telefonisk, digitalt eller på anden tilsvarende måde i tilfælde, hvor udlændingen inden for de næste 6 uger skal påbegynde fuldtids beskæftigelse, er i fleksjob, skal på barsel, overgå til efterløn, fleksydelse eller folkepension, er omfattet af en arbejdsfordelingsordning eller kan dokumentere, at pågældende er hjemsendt på grund af vejrlig eller materialemangel, jf. integrationslovens § 20, stk. 1, og § 21 f i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. De nævnte undtagelsessituationer gælder dog ikke, såfremt, der er omstændigheder vedrørende udlændingens deltagelse i danskuddannelse, der tilsiger, at udlændingen møder personligt frem. Det kan f.eks. være manglende progression i den pågældendes tilegnelse af dansk.

For grupper af udlændinge, hvor helt særlige forhold gør sig gældende, kan der fastsættes retningslinjer for, at der i stedet for afholdelse af en samtale kan være en anden form for kontakt, jf. integrationslovens § 20, stk. 2. Denne adgang er udmøntet i § 16, stk. 4. 3. og 4. pkt., i bekendtgørelse om udarbejdelse af integrationskontrakt og integrationsprogrammet efter integrationsloven. Det indebærer, at der eksempelvis kan være tale om udlændinge, der modtager behandling på rehabiliteringscenter eller er indlagt på sygehuset.

Formålet med opfølgningen er at påse, at der sker opfyldelse af de beskæftigelses- og uddannelsesmål, der er fastsat i integrationskontrakten. På baggrund heraf skal det som led i opfølgningen bl.a. drøftes, om der er sket ændringer i den enkelte udlændings situation og behov, samt i hvilket omfang kommunalbestyrelsen og udlændingen har efterlevet kontrakten og om der er behov for ændringer af kontrakten, jf. integrationslovens § 20, stk. 3.

For udlændinge, der modtager integrationsydelse, skal de individuelle samtaler afholdes som cv-samtaler eller job-samtaler med fokus på konkrete job og jobsøgning, jf. § integrationslovens 20, stk. 4.

Det fremgår af integrationslovens § 20, stk. 5, at de oplysninger, der er indhentet i forbindelse med opfølgningen, skal kunne danne grundlag for kommunalbestyrelsens beslutning om, hvorvidt udlændingen fortsat er berettiget til at modtage hjælp efter integrationsloven eller lov om aktiv socialpolitik, herunder om der skal ske nedsættelse i eller ophør af udlændingens integrationsydelse, jf. §§ 39, 40, 40 a og 41 i lov om aktiv socialpolitik.

Det følger af integrationslovens § 20, stk. 6, kommunalbestyrelsen som led i opfølgningen skal vurdere, om udlændingen tilegner sig det danske sprog som planlagt. Hvis det ikke er tilfældet, skal kommunalbestyrelsen give udlændingen meddelelse om de mulige konsekvenser heraf, herunder nedsættelse eller ophør af integrationsydelsen. Kommunalbestyrelsen skal endvidere som led i opfølgningen sikre sig, at udlændingen er opmærksom på hovedbetingelserne for at opnå tidsubegrænset opholdstilladelse, jf. § 20, stk. 7.

Det foreslås i § 29 c, stk. 1, at udlændinge- og integrationsministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesind-

sats, herunder nytænkning af integrationsområdet, i forbindelse med opfølgningen på en udlændings integrationskontrakt, jf. integrationslovens § 20, stk. 1, kan tilrettelægge kontaktformen for opfølgningen og kan fravige kravet i integrationslovens § 20, stk. 4, 1. pkt., om at de opfølgende samtaler afholdes som cv-samtaler eller som jobsamtaler.

Det følger heraf, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at de opfølgende samtaler, frem for at disse bliver gennemført af en kommunale sagsbehandler eller af en anden aktør, som kommunalbestyrelsen har bemyndiget til at udføre opgaven, gennemføres f.eks. af en virksomhedskonsulent, en mentor eller et tilbudssted. Samtalerne kan endvidere gennemføres som gruppesamtaler. Der vil være tale om kommunalt ansatte personer, f.eks. en mentor eller en virksomhedskonsulent, der gennemfører samtalen eller leder den gruppesamtale hvor de relevante oplysninger indhentes. De pågældende vil være underlagt det regelsæt, der gælder for offentlig ansatte. Det forudsættes, at samtalen gennemføres af en person eller gruppe, der har en i denne sammenhæng relevant relation til den pågældende udlænding.

Der gives herudover mulighed for, at samtalerne gennemføres telefonisk eller digitalt. Det påhviler den enkelte sagsbehandler at foretage et fagligt skøn af, om en samtale med en virksomhedskonsulent, mentor m.v. eller om en telefonisk eller digital opfølgning kan træde i stedet for den individuelle opfølgende samtale med den kommunale sagsbehandler eller af en anden aktør, som kommunalbestyrelsen har bemyndiget til at udføre opgaven.

Det overordnede formål med forslaget er at opnå større fleksibilitet i sagsbehandlingen tilrettelæggelse. Med forslaget undgås det, at en udlænding, som er i en vellykket aktivitet, forstyrres af at skulle på jobcenteret for at afholde den opfølgende samtale, jf. integrationslovens § 20, ligesom der lægges vægt på, at virksomhedskonsulenten eller en mentor, der er tilknyttet borgeren, ofte allerede har den relevante information om den enkelte udlænding.

Det er alene kommunalbestyrelsen, der har kompetencen til at foretage vurderingen af, om den enkelte udlænding fortsat er berettiget til at modtage støtte. Vurderingen sker på baggrund af de oplysninger, der er indhentet i forbindelse med de opfølgende samtaler. Ligesom det er kommunalbestyrelsen, der har kompetencen til at træffe afgørelse om sanktioner, jf. §§ 39, 40, 40 a og 41 i lov om aktiv socialpolitik.

Det følger videre af § 29 c, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i frikommunen kan beslutte, at den opfølgende samtale gennemføres på anden vis end som en CV-samtale eller jobsamtale. Uagtet at samtalen ikke gennemføres som en CV-samtale eller jobsamtale er fokus for samtalen fortsat, at den enkelte udlænding kommer i beskæftigelse. Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er, at fokus skal være på indhold i tilbud og hvordan, der arbejdes hen mod beskæftigelse eller uddannelse frem for overholdelse af formalia i form af CV-samtale eller jobsamtale.

Det følger af almindelige forvaltningsretlige principper, at sagsbehandleren ved et notat i sagen skal begrunde, når der

træffes beslutning om, at den opfølgende samtale gennemføres på anden vis end som en individuel samtale med den kommunale sagsbehandler eller anden aktør, der er bemyndiget til at udføre opgaven, og hvis samtalen ikke gennemføres som en CV-samtale eller jobsamtale.

Det foreslås i § 29 c, stk. 2, at det er en forudsætning for forsøget, at opfølgningen indholdsmæssigt er i overensstemmelse med bestemmelserne i integrationslovens § 20, stk. 3, § 20, stk. 4, 2. og 3. pkt., og § 20, stk. 6 og 7, og at den kan danne grundlag for kommunalbestyrelsens beslutning om, hvorvidt en udlænding fortsat er berettiget til at modtage hjælp efter integrationsloven eller lov om aktiv socialpolitik, jf. integrationslovens § 20, stk. 5.

Det følger heraf, at uagtet, at den opfølgende samtale gennemføres f.eks. af en virksomhedskonsulent, mentor eller digitalt, skal opfølgningen fortsat indeholde de elementer, der er angivet i integrationslovens § 20, stk. 3, § 20, stk. 4, 2. og 3. pkt., og § 20, stk. 6 og 7.

Det betyder, at det som led i opfølgningen skal drøftes, om der er sket ændringer i den enkelte udlændings situation og behov, samt i hvilket omfang kommunalbestyrelsen og udlændingen har efterlevet kontrakten. Der skal endvidere ske en drøftelse af, om det aftalte forløb er blevet fulgt og en drøftelse af udbyttet heraf i forhold til de opstillede mål. Ligesom det skal drøftes, om der er behov for at foretage ændringer i programmets indhold, sammensætning og mål, jf. integrationslovens § 20, stk. 3.

Det betyder videre, at det i overensstemmelse med integrationslovens § 20, stk. 4, 2. og 3. pkt. under samtalen skal aftales, hvordan udlændingens jobsøgning kan understøttes. For udlændinge, der alene har ledighed som problem, skal det påses, at de oplysninger, som udlændingen har indlagt i Jobnet, jf. integrationslovens § 26 a, fortsat er fyldestgørende.

Det betyder endvidere, at det i overensstemmelse med integrationslovens § 20, stk. 6, og som led i opfølgningen skal vurderes, om udlændingen tilegner sig det danske sprog som planlagt. Hvis det ikke er tilfældet, skal kommunalbestyrelsen give udlændingen meddelelse om de mulige konsekvenser heraf, herunder nedsættelse eller ophør heraf integrationsydelsen. Videre skal det som en del af opfølgningen sikres, at udlændingen er opmærksom på hovedbetingelserne for at opnå tidsbegrænset opholdstilladelse, og der skal efter behov følges op herpå, jf. § 20, stk. 7.

Hermed sikres det, at indholdet af de opfølgende samtaler uagtet, at de ikke afholdes på jobcenteret, fortsat overholder de krav, der stilles i integrationslovens § 20.

Til nr. 12

Ad § 30 b

Serviceovens § 103, der hører under Børne- og Socialministeriet regulerer kommunalbestyrelsens pligt til at tilbyde beskyttet beskæftigelse.

Borgere, der udfører lønnet arbejde efter reglerne om beskyttet beskæftigelse, jf. serviceovens § 103, stk. 1, skal

selv afholde udgiften til daglig befordring til og fra virksomheden inden for en afstand af 10 kilometer fra virksomheden, jf. dog nedenfor om borgere, der er visiteret til tilbud efter § 104. Nødvendige merudgifter derudover skal afholdes af kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen skal kun afholde de nødvendige udgifter, der ligger inden for den billigste befordringsmulighed, idet der ved beregning af den billigste mulighed skal tages hensyn til, om Skatteministeriets regler om befordringsfradrag kan anvendes. Udgiften til befordring for den enkelte borger kan ikke overstige 30 pct. af borgerens indtjening ved den beskyttede beskæftigelse efter fradrag af skat.

Kommunalbestyrelsen skal afholde udgiften til befordring for borgere med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der er visiteret til aktivitets- og samværstilbud, jf. servicelovens § 104. Tilsvarende gælder, hvis en person med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne i tilknytning til et aktivitets- og samværstilbud også er visiteret til beskyttet beskæftigelse.

Serviceovens § 104 regulerer kommunalbestyrelsens pligt til at tilbyde aktivitets- og samværstilbud. Kommunen skal afholde udgiften til befordring for personer, der er visiteret til aktivitets- og samværstilbud.

Kommunalbestyrelsen har mulighed for at yde befordringstilskud til borgere, der på grund af en varigt nedsat funktionsevne har behov for befordring med individuelle transportmidler. Kommunalbestyrelsen har ikke pligt til at tilrettelægge en tilskudsordning efter denne bestemmelse.

Hvis kommunalbestyrelsen beslutter, at kommunen skal have en tilskudsordning, er det overladt til kommunalbestyrelsen at tilrettelægge tilskudsordningen og træffe beslutning om, hvordan hjælpen til den enkelte skal gives, herunder om der skal træffes aftale med et transportselskab eller lignende, eller om modtageren af tilskuddet selv skal kunne vælge. Tilskud ydes efter en konkret vurdering af behovet i det enkelte tilfælde.

Serviceovens § 117 regulerer kommunalbestyrelsens mulighed for at yde tilskud til personer, som på grund af varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for befordring med individuelle transportmidler.

Ved vurderingen kan der tages hensyn til, om borgerens behov vil kunne dækkes efter anden lovgivning, f.eks. gennem udnyttelse af trafikselskabernes individuelle kørselsordninger. Eventuelt vil der kunne ydes tilskud efter servicelovens § 117 som supplement til trafikselskabernes individuelle kørselsordninger. Det skal dog bemærkes, at trafikselskabernes individuelle kørselsordninger generelt gælder fritidskørsel, men ikke kørsel til behandling.

Kommunalbestyrelsen afholder, jf. servicelovens § 173, endeligt udgifterne til individuel befordring efter servicelovens § 117, stk. 1.

Der er, jf. serviceloven § 117, stk. 2, ikke adgang til at klage over kommunalbestyrelsens afgørelser om hjælp efter § 117, stk. 1. I forbindelse med et eventuelt afslag på hjælp efter § 117 skal andre muligheder for støtte til befordring vurderes. Der henvises til § 5 i retssikkerhedsloven, hvorefter

ter kommunalbestyrelsen skal behandle ansøgninger om spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes i den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning. Kommunalbestyrelsen skal samtidig være opmærksom på muligheder hos andre myndigheder og i anden lovgivning.

Efter servicelovens § 105, stk. 2, fastsætter børne- og socialministeren nærmere regler om bl.a. befordringsstøtte i bekendtgørelse om aflønning og befordringsudgifter m.v. i beskyttet beskæftigelse, særligt tilrettelagte beskæftigelsesforløb og aktivitets- og samværstilbud. Der kan i den forbindelse henvises til bekendtgørelse nr. 483 af 19. maj 2011 om aflønning og befordringsudgifter m.v. i beskyttet beskæftigelse, særligt tilrettelagte beskæftigelsesforløb og aktivitets- og samværstilbud.

Reglerne om befordring og befordringsgodtgørelse på Sundheds- og Ældreministeriets område er fastsat i sundhedslovens §§ 170-175 og bekendtgørelse nr. 1206 af 19. september 2016 om befordring og befordringsgodtgørelse efter sundhedsloven.

Det fremgår af befordringsbekendtgørelsens kapitel 1, at personer har ret til befordring eller befordringsgodtgørelse til alment praktiserende læge eller speciallæge, hvis personen modtager pension efter de sociale pensionslove. Personer har desuden ret til befordring eller befordringsgodtgørelse til speciallæge, hvis afstanden mellem bopæl og speciallæge overstiger 50 km.

Endvidere er det fastsat i befordringsbekendtgørelsens kapitel 2, at kommunalbestyrelsen, som er ansvarlig for lægelig behandling med diacetylmorphin (heroin) i medfør af sundhedslovens § 142, stk. 3, yder befordring eller befordringsgodtgørelse til og fra behandlingen. Kommunalbestyrelsen tager stilling til befordringens tilrettelæggelse, men skal dog lade følgende hensyn indgå i vurderingen, om der skal ydes befordring eller befordringsgodtgørelse: 1) helbredstilstand, 2) afstand mellem bopæl og behandlingssted, 3) befordringsudgifter og 4) indtægter og formue.

Det fremgår af befordringsbekendtgørelsens kapitel 3, at personer har ret til godtgørelse for befordring med ambulance eller særligt sygekøretøj til og fra sygehus, hvis personens tilstand gør det nødvendigt.

Personer har også ret til befordring eller befordringsgodtgørelse til og fra behandling på sygehus m.v. efter kapitel 3, hvis personen modtager pension efter de sociale pensionslove, eller afstanden til eller fra sygehuset m.v. overstiger 50 km eller personens tilstand udelukker befordring med offentlige transportmidler, og personen indkaldes til videre ambulanssygehusbehandling.

Det er fastsat i befordringsbekendtgørelsens kapitel 4, at personer har ret til befordring eller befordringsgodtgørelse til og fra genoptræning, når sygehuset i forbindelse med udskrivningen har udarbejdet en genoptræningsplan, og personen modtager pension efter de sociale pensionslove, eller afstanden mellem personens bopæl og genoptræningsstedet overstiger 50 km eller personens tilstand udelukker befordring med offentlige transportmidler.

Endelig fremgår det af befordringsbekendtgørelsens kapitel 5, at en ledsager til en patient, der modtager befordring eller befordringsgodtgørelse, har ret til befordring eller befordringsgodtgørelse, når ledsagelsen er nødvendig på grund af patientens alder eller helbredstilstand.

Kommunerne træffer afgørelse om befordring eller befordringsgodtgørelse til og fra behandling hos læge, speciallæge og genoptræning. Regionerne træffer afgørelse om befordring og befordringsgodtgørelse til og fra sygehusbehandling.

Det foreslås i § 30 b, stk. 1, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om børn som vores vigtigste ressource kan yde godtgørelse til personer, som er omfattet af § 2, nr. 13, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats for befordring til og fra tilbud og behandlingssteder efter lov om social service og sundhedsloven.

Målgruppen i § 2, nr. 13, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, er aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere eller aktivitetsparate integrationsydelsesmodtagere, som er under 30 år uden erhvervskompetencegivende uddannelse, bortset fra integrationsydelsesmodtagere, som er omfattet af integrationsprogrammet efter lov om integration af udlændinge i Danmark.

En uddannelseshjælpsmodtager eller integrationsydelsesmodtager omfattet af målgruppen i § 2, nr. 13 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats er aktivitetsparat, hvis personen vurderes at have problemer af faglig, social og/eller helbredsmæssig karakter og dermed har behov for ekstra støtte og hjælp i længere tid end ca. et år, inden personen kan påbegynde en uddannelse og gennemføre denne på almindelige vilkår. Det følger af § 1, nr. 13, jf. § 2, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 1297 af 9. november 2016 om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Det foreslås med § 30 b, stk. 1, 2. pkt., at det er en betingelse, at personen er fritaget fra reglerne om ret og pligt til tilbud, jf. kapitel 17 a i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, efter reglerne udstedt i medfør af § 116 i samme lov. Det konkrete forsøg forventes udmøntet i bekendtgørelse om frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet, som forventes at træde i kraft 1. juli 2018.

For at blive fritaget fra reglerne om ret og pligt til tilbud efter bekendtgørelse om frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet i det konkrete forsøg, er det en betingelse, at personen har svært ved at bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet eller gennemføre en uddannelse, og vedkommende

- 1) har en psykisk lidelse, som kan være afklaret eller uafklaret,
- 2) har en nedsat fysisk funktionsevne,
- 3) lever i hjemløshed,
- 4) har særlige sociale problemer,
- 5) har misbrugsproblemer,
- 6) modtager støtte efter servicelovens § 85, eller
- 7) midlertidigt har ophold i boformer efter servicelovens § 107.

Baggrunden for forslaget er, at frikommunenetværket har anført, at borgerens begrænsede økonomi eller manglende penge sidst på måneden til selv at skulle betale for transporten til og fra de forskellige indsatser er en medvirkende årsag til, at borgeren udebliver fra eller har ustabil fremmøde til sin behandling eller indsats. Godtgørelsen af befordringsudgiften vil betyde, at borgeren rent faktisk har mulighed for at deltage i sin behandling eller indsats.

Forslaget skal endvidere ses i sammenhæng med, at frikommunenetværket om børn som vores vigtigste ressource i samme ansøgning har ønsket at fritage både aktivitetsparate og uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere og aktivitetsparate og uddannelsesparate integrationsydelsesmodtagere under 30 år uden erhvervskompetencegivende uddannelse som ikke er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven, for reglerne om ret og pligt til tilbud i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Denne del af forsøget udmøntes i bekendtgørelse om forsøg bekendtgørelse om frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet, som forventes at træde i kraft 1. juli 2018.

Med det foreslåede kan kommunen yde godtgørelse til befordring til og fra tilbud og behandlingssteder efter lov om social service og sundhedsloven til aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere og aktivitetsparate integrationsydelsesmodtagere under 30 år uden erhvervskompetencegivende uddannelse som ikke er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven, som er fritaget for ret og pligt til tilbud. Der er således tale om en udvidelse af kommunens mulighed for at yde godtgørelse til befordring. Hvilke tilbud og behandlingssteder, som der ydes godtgørelse af befordring til, afhænger af den konkrete indsats, som borgeren modtager. Efter servicelovens regler, kan der f.eks. være tale om behandling af et stofmisbrug efter § 101 eller socialpædagogisk bistand efter § 85 grundet særlige sociale problemer.

Bestemmelserne i servicelovens §§ 103, 104 og 117 vil fortsat finde anvendelse, men med etablering af hjemlen til at yde godtgørelse til befordring i stk. 1 er det således op til kommunen at vurdere efter hvilket regelsæt, der kan ydes godtgørelse til befordring

Det er regionerne, der træffer afgørelse om befordring og befordringsgodtgørelse til og fra sygehusbehandling. Godtgørelse efter stk. 1 kan ikke anvendes til at dække den del af udgifterne til befordring, som kan godtgøres efter kapitel 3 i bekendtgørelse om befordring og befordringsgodtgørelse efter sundhedsloven. Regionerne træffer fortsat afgørelse herom.

Efter gældende regler i lov om social service, der hører under Børne- og Socialministeriet, skal kommunen afholde udgiften til befordring i forbindelse med borgerens deltagelse i henholdsvis aktivitets- og samværstilbud og beskyttet beskæftigelse, jf. §§ 103 og 104, i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 988 af 17. august 2017. Målgruppen er personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Herudover har kommunalbestyrelsen mulighed for at yde befordringstilskud til borgere der, på grund af en varigt ned-

sat fysisk eller psykisk nedsat funktionsevne, har behov for befordring med individuelle transportmidler, jf. servicelovens § 117.

Efter gældende regler i kapitel 1 og 4 i bekendtgørelse om befordring og befordringsgodtgørelse efter sundhedsloven, der hører under Sundheds- og Ældreministeriet, yder kommunalbestyrelsen befordringsgodtgørelse til alment praktiserende læge eller speciallæge eller i forbindelse med genoptræningsforløb, når personen modtager pension efter de sociale pensionslove. Dette gælder kun i tilfælde, hvor udgiften overstiger 25 kr. i alt. Personer har desuden ret til befordring eller befordringsgodtgørelse til speciallæge eller genoptræningssted, hvis afstanden dertil fra personens bopæl er over 50 km., og den samlede udgift overstiger 60 kr.

Personer har ret til godtgørelse for befordring med ambulance eller særligt sygekøretøj til og fra akut skadebehandling hos alment praktiserende læge eller speciallæge, hvis personens tilstand gør det nødvendigt efter bekendtgørelsens kapitel 1. Hvis personens tilstand i forbindelse med transport til og fra genoptræningsstedet udelukker offentlige transportmidler, kan der ydes godtgørelse, hvis udgiften overstiger 60 kr., jf. bekendtgørelsens kapitel 4.

Endelig kan kommunalbestyrelsen efter befordringsbekendtgørelsens kapitel 2 yde befordring eller befordringsgodtgørelse i forbindelse med lægelig behandling med diacetylmorfin (heroin).

Muligheden for kommunalbestyrelsens godtgørelse af borgerens udgifter er udtømmende reguleret i bekendtgørelse om befordring og befordringsgodtgørelse efter sundhedsloven. Tilsvarende som efter lov om social service er der således ikke hjemmel til f.eks. befordringsgodtgørelse til borgerens deltagelse i misbrugsbehandling (medmindre denne behandling finder sted på de ovenfor nævnte behandlingssteder).

Det foreslås med § 30 b, stk. 2, at kommunen fastsætter nærmere retningslinjer for udbetaling og udmåling af godtgørelsen, jf. stk. 1. Kommunen giver information til kommunens borgere om indholdet af retningslinjerne.

Det indebærer, at kommunen fastsætter retningslinjer for udbetalingen af godtgørelsen, herunder om godtgørelsen er forudbetalt eller bagudbetalt, og i hvilket omfang udgiften skal være dokumenteret. Kommunen kan ligeledes i retningslinjerne tage stilling til, hvordan godtgørelsen skal udmåles, f.eks. om hele udgiften skal dækkes fuldt ud, eller om der er tale om udbetaling af en kilometersats efter et bestemt antal kilometer.

Da der er tale om en godtgørelse, kan borgeren ikke overkompenseres for sine transportudgifter. Det betyder, at borgeren ikke kan få godtgjort et større beløb, end den faktiske udgift til befordring, ligesom at borgeren ikke kan få udgiften dækket efter flere regelsæt.

Borgeren er som minimum berettiget til den befordringsgodtgørelse, som kommunen kan bevilge efter gældende regler.

For at understøtte frikommuneforsøget i at opnå konkrete erfaringer med større frihedsgrader og bedre styringsmuligheder i kommunen foreslås det, at kommunen selv fastsætter retningslinjer for udbetaling og udmåling af befordringsgodtgørelsen.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at kommunen skal fastsætte retningslinjer for udbetaling af godtgørelsen efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1.

Retningslinjerne skal sikre, at der er klarhed over, hvordan, hvornår og hvor meget borgeren kan få udbetalt.

Samtidig sikres det, at borgerne får information om, hvad deres rettigheder er i forhold til udbetaling af befordringsgodtgørelse. Information om retningslinjerne kan f.eks. gives skriftligt til personen, offentliggøres på kommunens hjemmeside eller overdrages mundtligt.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2.3 i de almindelige bemærkninger om aktivering og beskæftigelsestilbud - bedre mulighed for individuel indsats.

Til nr. 13

Efter frikommunenetværkslovens § 32, stk. 2, følger, at forsøg efter loven skal være iværksat senest den 1. oktober 2018.

Det foreslås, at Økonomi- og indenrigsministeren kan godkende en senere iværksættelse af forsøg.

Ændringen indebærer, at økonomi- og indenrigsministeren efter konkret ansøgning kan godkende, at en frikommune først træffer beslutning om at iværksætte et forsøg med hjemmel i frikommunenetværksloven efter den 1. oktober 2018.

En senere iværksættelse kan eksempelvis begrundes i behovet for etablering af samarbejdsaftaler med eksterne parter eller behovet for et særligt omfattende forarbejde, inden der kan tages endelig politisk stilling til iværksættelse af forsøget.

Der er tale om en dispensationsadgang frem for en afskaffelse af tidskravet i stk. 2, hvorfor en afvigelse kræver en konkret ansøgning og begrundelse. Bestemmelsen ændrer således ikke ved, at forsøgene som hovedregel skal iværksættes senest den 1. oktober 2018 for derved at understøtte en god implementering og afprøvning af forsøg.

Til § 2

Loven foreslås at træde i kraft den 1. juli 2018.

Loven finder ikke anvendelse for Færøerne og Grønland, jf. denne lovs § 33, hvori det fastsættes, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om frikommunenetværk, jf. lov nr. 658 af 8. juni 2017, som ændret ved lov nr. 1570 af 19. december 2017 foretages følgende ændringer:

§ 1, stk. 1, ---

1. I § 1 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Aftaler indgået inden for rammerne af §§ 26 f og 26 k kan have varighed udover d. 31. december 2021.«

§ 2, stk. 1, ---

2. I § 2 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Regioner kan samarbejde med frikommunenetværkene om at udføre forsøg i det omfang, det fremgår af denne lov.«

§ 9 c. ---

3. Efter § 9 c indsættes i *kapitel 4*:

»§ 9 d. Beskæftigelsesministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats, herunder nytænkning af integrationsområdet, fraviger § 74 c i lov om aktiv socialpolitik, således at vurderingen af, om betingelserne for fleksjob fortsat er opfyldt, gennemføres i forbindelse med den løbende opfølgning i det individuelle kontaktforløb, jf. § 73 a i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Stk. 2. Vurderer frikommunen, at borgeren ikke længere opfylder betingelserne for fleksjob og dermed ikke længere er berettiget til ledighedsydelse, skal kravene i § 74 c, stk. 2 og 3, i lov om aktiv socialpolitik være opfyldt, når frikommunen træffer afgørelse om, at borgeren ikke længere er berettiget til fleksjob. Dette gælder dog ikke, hvis frikommunen har vurderet, at borgeren opfylder betingelserne for at modtage førtidspension.

§ 9 e. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om børn som vores vigtigste ressource kan til personer, som er omfattet af § 2, nr. 13, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, yde godtgørelse for befordring for personens deltagelse i ret og pligt til tilbud om mentorstøtte efter § 96 c i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Stk. 2. Det er en betingelse for at få befordringsgodtgørelse efter stk. 1, at personen har svært ved at bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet eller gennemføre en uddannelse, og vedkommende

1) har en psykisk lidelse, som kan være afklaret eller uafklaret,

- 2) har en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne,
- 3) lever i hjemløshed,
- 4) har særlige sociale problemer,
- 5) har misbrugsproblemer,
- 6) modtager støtte efter servicelovens § 85, eller
- 7) midlertidigt har ophold i boformer efter servicelovens § 107.

Stk. 3. Kommunen fastsætter nærmere retningslinjer for udbetaling og udmåling af godtgørelsen, jf. stk. 1. Kommunen giver information til kommunens borgere om indholdet af retningslinjerne.«

§ 14. ---

4. Efter § 14 indsættes:

»§ 14 a. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan i forbindelse med en afgørelse efter servicelovens § 95, stk. 3, hvor tilskud til ansættelse af hjælpere udbetales til en nærtstående, og hvor borgeren med funktionsnedsættelse er mellem 18 og 22 år, bestemme, at udbetalingen ophører, når den unge fylder 23 år. Det er en betingelse, at den tidsbegrænsede udbetaling af tilskud har til formål at sikre den unge en god overgang til voksenlivet.

Stk. 2. Ved bestemmelse om tidsbegrænset hjælp efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen i samarbejde med den unge og dennes forældre udarbejde en skriftlig plan for den fremtidige indsats efter det fyldte 23 år. Endvidere skal kommunalbestyrelsen senest seks måneder, før den unge fylder 23 år, træffe afgørelse om, hvilken indsats der skal iværksættes efter ophøret af den tidsbegrænsede udbetaling af tilskud efter stk. 1.

Stk. 3. Afgørelse efter stk. 1 kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

§ 14 b. Børne- og socialministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende særlige døråbnere ved yderdøre, der tilhører og afgrænser konkrete afdelinger og boenheder, for en eller flere personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der har ophold i en boform eller døgnophold efter lov om social service eller en plejebolig efter lov om almene boliger m.v. eller i en friplejebolig efter lov om friplejeboliger eller lignende, når

- 1) der er nærliggende risiko for, at en eller flere personer ved at forlade bo- eller dagtilbuddet, døgnopholdet eller fri- og plejeboligen udsætter sig selv eller andre for at lide væsentlig personskade,

- 2) forholdene i det enkelte tilfælde gør det absolut påkrævet for at afværge denne risiko,

3) de øvrige muligheder i lov om social service og lov om voksenansvar for anbragte børn og unge forgæves har været søgt anvendt,

4) anvendelse af særlig døråbnere samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren, herunder hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for borgeren, og

5) borgerens nærmeste pårørende eller en værge, jf. værgemålslovens § 5, har givet samtykke hertil..

Stk. 2. Iværksættes foranstaltninger efter stk. 1, skal der af hensyn til beboernes frie færden opsættes en døralarm, som sikrer, at beboere, der ikke selv kan betjene den særlige døråbner, får den nødvendige hjælp hertil. Beboere, der er omfattet af foranstaltningen efter stk. 1, vil alene kunne tilbageholdes, hvis bestemmelsen i servicelovens § 127 samtidig finder anvendelse.

Stk. 3. Bestemmelserne i §§ 124, 130, 133, 136 og 141 i lov om social service, regler udstedt med hjemmel i § 137, stk. 1, i lov om social service, samt bestemmelserne i §§ 3, 7, 21, 22, 23 og 24 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge finder tilsvarende anvendelse ved forsøg efter stk. 1.

Stk. 4. Tilladelser efter stk. 1 kan alene bringes i anvendelse i forhold til personer, der har ophold i en kommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde. Afgørelse efter stk. 1 træffes af kommunalbestyrelsen i personens opholdskommune, jf. § 9, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Er opholdskommunen ikke den kommune, der har pligt til at yde personen hjælp efter lov om social service, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffes afgørelsen dog af sidstnævnte kommune efter indstilling fra opholdskommunen.

Stk. 5. Børne- og socialministeren godkender forsøg efter stk. 1 på baggrund af en samlet vurdering, herunder vurdering af kommunalbestyrelsens redegørelse for, hvorledes ordningen tilrettelægges, således at anvendelsen af de særlige døråbnere sker med hensyntagen til såvel pligten til at drage omsorg for en borger samt hensynet til borgerens frihed, værdighed og selvbestemmelse.

§ 14 c. Børne- og socialministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer over for børn og unge med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. § 17 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, som er i aflastning efter servicelovens § 44, jf. § 84, eller § 52, stk. 3, nr. 5, samt at anvende situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning over for børn og unge med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. § 17 i lov om voksenansvar for an-

bragte børn og unge, der er i aflastning efter serviceloven § 44, jf. § 84, eller er anbragt efter § 52, stk. 3, nr. 4 og 5, på et godkendt opholdssted eller døgninstitution efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, når

1) der er risiko for, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre,

2) det personlige alarm- og pejlesystem eller den situationsbestemte video-, audio- og bevægelsesovervågning kan bidrage til at afværge denne risiko, forældremyndighedsindehaveren

3) har givet samtykke til anvendelsen af det personlige alarm- og pejlesystem eller situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning,

4) det samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til barnet eller den unge, herunder hensynet til barnets eller den unges værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for barnet eller den unge, og

5) barnet eller den unge ikke modsætter sig den situationsbestemte video-, audio- og bevægelsesovervågning.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 3, 7, 21, 22, 23 og 24 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge samt § 140 i lov om social service finder tilsvarende anvendelse ved forsøg efter stk. 1.

Stk. 3. Tilladelser efter stk. 1 kan alene bringes i anvendelse i forhold til børn og unge, der har ophold i en kommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde. Afgørelse efter stk. 1, træffes af kommunalbestyrelsen i barnets eller den unges opholdskommune, jf. § 9, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Er opholdskommunen ikke den kommune, der har pligt til at yde barnet eller den unge hjælp efter lov om social service, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffes afgørelsen dog af sidstnævnte kommune efter indstilling fra opholdskommunen.

Stk. 4. Børne- og socialministeren godkender forsøg efter stk. 1 på baggrund af en samlet vurdering, herunder vurdering af kommunalbestyrelsens redegørelse for, hvorledes ordningen tilrettelægges, således at anvendelsen af personlige alarm- og pejlesystemer samt situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning sker med hensyntagen til såvel pligten til at drage omsorg for barnet eller den unge samt hensynet til barnets eller den unges frihed, værdighed og selvbestemmelse.

§ 14 d. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer for en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktions-evne omfattet af § 124 a i lov om social service, der er i målgruppen for, men ikke har ophold i, en boform efter lov om

social service eller en plejebolig efter lov om almene boliger eller lignende, når

- 1) der er risiko for, at personen ved at forlade sin bolig udsætter sig selv eller andre for at lide personskade, og
- 2) forholdene i det enkelte tilfælde gør det påkrævet for at afværge denne risiko.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 124, 130, 133, 136 og 141 i lov om social service samt regler udstedt med hjemmel i § 137, stk. 1, i lov om social service finder tilsvarende anvendelse ved forsøg efter stk. 1.

Stk. 3. Tilladelser efter stk. 1 kan alene bringes i anvendelse i forhold til personer, der har ophold i en kommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde. Afgørelse efter stk. 1 træffes af kommunalbestyrelsen i personens opholdskommune, jf. § 9, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Er opholdskommunen ikke den kommune, der har pligt til at yde personen hjælp efter lov om social service, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffes afgørelsen dog af sidstnævnte kommune efter indstilling fra opholdskommunen.

§ 14 e. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning for en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne omfattet af § 124 a i lov om social service, der er i målgruppen for, men ikke har ophold i, en boform efter lov om social service eller en plejebolig efter lov om almene boliger eller lignende, når

- 1) den pågældende ikke modsætter sig,
- 2) borgerens nærmeste pårørende eller en værge, jf. værgemålslovens § 5, har givet samtykke hertil, og Den påtænkte løsning samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren, herunder hensynet til borgerens
- 3) værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for borgeren.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 124, 130, 133, 136 og 141 i lov om social service samt regler udstedt med hjemmel i § 137, stk. 1, i lov om social service finder tilsvarende anvendelse ved forsøg efter stk. 1.

Stk. 3. Tilladelser efter stk. 1 kan alene bringes i anvendelse i forhold til personer, der har ophold i en kommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde. Afgørelse efter stk. 1 træffes af kommunalbestyrelsen i personens opholdskommune, jf. § 9, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Er opholdskommunen ikke den kommune, der har pligt til at yde personen hjælp efter lov om social service, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale

område, træffes afgørelsen dog af sidstnævnte kommune efter indstilling fra opholdskommunen.

§ 14 f. Børne- og socialministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder kan træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende sensorbaseret søvnmonitoreringsteknologi som alarmredskab og situationsbestemt videobaseret kig-ind for en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne omfattet af § 124 a i lov om social service, der er optaget i en boform efter lov om social service eller har ophold i en plejebolig efter lov om almene boliger eller i en friplejebolig efter lov om friplejeboliger eller lignende, når

- 1) borgeren ikke modsætter sig,
- 2) borgerens nærmeste pårørende eller en værge, jf. værgemålslovens § 5, har givet samtykke hertil, og
- 3) den påtænkte løsning samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren, herunder hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for borgeren.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 124, 130, 133, 136 og 141 i lov om social service samt regler udstedt med hjemmel i § 137, stk. 1, i lov om social service finder tilsvarende anvendelse ved forsøg efter stk. 1.

Stk. 3. Tilladelser efter stk. 1 kan alene bringes i anvendelse i forhold til personer, der har ophold i en kommune i frikommunenetværket om sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder. Afgørelse efter stk. 1 træffes af kommunalbestyrelsen i personens opholdskommune, jf. § 9, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Er opholdskommunen ikke den kommune, der har pligt til at yde personen hjælp efter lov om social service, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffes afgørelsen dog af sidstnævnte kommune efter indstilling fra opholdskommunen.

Stk. 4. Børne- og socialministeren godkender forsøg efter stk. 1 på baggrund af en samlet vurdering, herunder vurdering af kommunalbestyrelsens redegørelse for, hvorledes ordningen tilrettelægges, således at anvendelsen af den sensorbaserede søvnmonitoreringsteknologi og den situationsbestemte videobaserede kig-ind sker med hensyntagen til såvel pligten til at drage omsorg for en borger samt hensynet til borgerens frihed, værdighed og selvbestemmelse.«

§ 25, stk. 3,

Ved udlejning af udslusningsboliger efter stk. 1 og 2 kan kommunalbestyrelsen træffe beslutning om at fravige § 4, stk. 3, 4. pkt., i lov om leje af almene boliger, således at det ved udlejning af udslusningsboliger skal fremgå af lejeaftalen, hvor længe de aftalte fravigelser er gældende inden for

5. I § 25, stk. 3, ændres »med mulighed for forlængelse i op til 6 måneder« til: »med mulighed for forlængelse med op til tre år, såfremt kommunalbestyrelsen vurderer, at beboerens betalingsevne efter 2 år ikke kan dække den fulde husleje for boligen.«

en periode af 2 år med mulighed for forlængelse i op til 6 måneder.

§ 25, stk. 4,

6. i § 25, *stk. 3* indsættes som *2. pkt.* »Det er en betingelse for forlængelsen, at kommunalbestyrelsen foretager en vurdering af, om der er udsigt til, at beboeren kan opnå en selvstændig tilværelse og indtægtsforbedring inden for den forlængede lejeperiode i udslusningsboligen, der muliggør, at vedkommende kan opretholde boligen på normale lejevilkår efter forlængelsen af udslusningsperioden.«

7. I § 25 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Aftalerne efter *stk. 3* kan indgås frem til den 31. december 2021. I aftalen skal der fastsættes en udløbsdato for aftalens gyldighed. Aftaler indgået inden den 31. december 2021 kan have gyldighed højst 5 år efter forsøgsperiodens udløb.«

§ 26 e. ---

8. Efter § 26 *e* indsættes:

»§ 26 **f.** Kommunalbestyrelsen i en kommune i frikommunetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan indgå aftale med en privat udlejer om, at udlejeren stiller ledige boliger til rådighed for kommunalbestyrelsen med henblik på udlejning som udslusningsboliger efter reglerne i § 63 i lov om almene boliger m.v. om udslusningsboliger i almene familieboliger og denne lovs § 26.

Stk. 2 Aftaler om udslusningsboliger efter *stk. 1* kan kun omfatte ejendomme, hvor kommunalbestyrelsen og udlejer har indgået en aftale om kommunal anvisning efter lov om kommunal anvisning og denne lovs § 26.

Stk. 3. Udslusningsboliger i de private udlejningsboliger efter *stk. 1* kan udlejes til personer, der tidligere har opholdt sig i et tilbud efter §§ 107 eller 110 i lov om social service, og til personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, som har brug for hjælp til at opnå og fastholde en bolig, uanset om disse personer opholder sig i midlertidige boformer efter §§ 107 og 110 i lov om social service.

Stk. 4. Udlejning af udslusningsboliger efter *stk. 1* og *2* er omfattet af reglerne i § 4, *stk. 3*, i lov om leje af almene boliger. Ved udlejning af udslusningsboliger efter *stk. 1* og *2* kan kommunalbestyrelsen efter reglerne i § 4, *stk. 3*, i lov om leje af almene boliger træffe beslutning om, at § 26, *stk. 2*, § 62 a, kapitel XII, §§ 82-84 og § 86 kan fraviges i lov om leje af almene boliger. Ved udlejning af udslusningsboliger skal det fremgå af lejeaftalen, hvor længe de aftalte fravigelser er gældende inden for en periode af 2 år med mulighed for i særlige tilfælde at forlænge lejeperioden til højst at være 5 år.

Stk. 5. Frikommunenetværkets kommuner kan indgå aftaler med private udlejere om udlejning af udslusningsboliger efter stk. 1 og 2 frem til 31. december 2021. Kommunens tilskud til beboere i udslusningsboliger efter stk.1 og fravigelser af reglerne om udlejningen af boligerne efter stk. 4 kan højst have en varighed af 5 år fra beboerens indflytning i udslusningsboligen, jf. denne lovs § 25,

stk. 3.

Stk. 6 Aftaler om udslusningsboliger, som er truffet efter stk. 1, bevarer deres gyldighed, hvis perioden for sådanne aftaler har varighed efter forsøgsperioden udløb den 31. december 2021. Aftaleperioden kan højst have en varighed af 5 år efter forsøgsperiodens udløb.

§ 26 g. Kommunalbestyrelsen i en kommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan efter ansøgning fra ejere af en privat udlejningsejendom yde startboligbidrag til private ungdomsboliger med henblik på finansiering af en tilknyttet social vicevært i disse boliger for unge mellem 18 til og med 24 år. Udlejningen af de private ungdomsboliger sker efter reglerne i lov om leje med undtagelse af lovens § 62 a og kapitel XII.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens støtte efter stk. 1 kan kun ydes til startboliger i ejendomme, hvor kommunalbestyrelsen og udlejer har indgået en aftale om kommunal anvisning efter lov om kommunal anvisning og i denne lovs § 26 b.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til mindre ombygning af eksisterende boliger i forbindelse med deres udlejning som startboliger.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan betinge en ydelse af startboligbidrag af, at kommunalbestyrelsen udøver anvisningsretten. Kommunen betaler lejen for ledige private ungdomsboliger fra det tidspunkt, den pågældende bolig er ledig, og indtil udlejningen sker. Kommunen garanterer endvidere for lejerens opfyldelse af de kontraktmæssige forpligtelser til istandsættelse af boligen ved fraflytning af boligen.

Stk. 5. § 4, stk. 3, og § 85, stk. 3, i lov om leje af almene boliger til unge finder anvendelse for startboliger, som kommunen har ydet tilskud til efter stk.1.

§ 26 h. Kommunalbestyrelsen i en kommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan efter ansøgning fra en privat udlejer indgå aftale om at udleje ledige private udlejningsboliger som inklusionsboliger med kommunalt tilskud efter stk. 3. Inklusionsboligerne udlejes til psykisk og socialt sårbare personer, der i en periode har behov for en bolig med tilknyttede sociale støttefunktioner efter reglerne i § 62 a i lov om almene boliger m.v. og denne lovs § 26 c.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan kun yde tilskud til inklusionsboliger efter stk. 1, hvis inklusionsboligerne oprettes i ejendomme, hvor kommunalbestyrelsen og udlejer har indgået en aftale om kommunal anvisning efter lov om kommunal anvisning og denne lovs § 26.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til inklusionsboliger efter stk. 1 til ombygning, huslejenedsættelse og sociale støttefunktioner.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen har anvisningsretten til ledige inklusionsboliger efter stk. 1. Udlejningen af en inklusionsbolig skal ske tidsbegrænset for en periode ikke over 2 år, der skal fremgå af lejeaftalen efter § 80 i lov om leje. Kommunalbestyrelsen kan undtagelsesvis forlænge den aftalte lejeperiode, hvis lejerens fortsat skønnes at have behov for inklusionsboligen. Kommunalbestyrelsen er efter lejeperiodens udløb forpligtiget til at anvise lejerens en anden bolig.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen betaler lejen for ledige inklusionsboliger og garanterer for lejerens opfyldelse af de kontraktmæssige forpligtelser over for udlejer til at istandsætte boligen ved fraflytning.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen kan forlange, at den private udlejer opsiger lejemålet, hvis lejerens ikke længere har behov for inklusionsboligen eller har behov for et botilbud efter lov om social service. Opsigelsen skal ske fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen stiller en anden bolig til rådighed for lejerens eller visiterer denne til et botilbud efter lov om social service.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 6 kan indbringes for Ankestyrelsen. § 57, nr. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, finder tilsvarende anvendelse. Kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 8. § 62 a, kapitel XII og § 80 i lov om leje finder ikke anvendelse på en lejeaftale ved udlejning af inklusionsboliger efter stk. 1.

Stk. 9. Kommunalbestyrelsens tilsagn om støtte til inklusionsboliger efter stk. 1 kan ikke gives efter den 31. december 2021.

§ 26 i. Kommunalbestyrelsen i en kommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan indgå aftale med almene boligorganisationer i kommunen om forlængelse af fristen i § 59, stk. 11, i lov om almene boliger m.v. fra 1 år til 2 år. Boligorganisationen skal, når den sender påkrav efter § 90, stk. 2, i lov om leje af almene boliger til lejere af almene familie- og ungdomsboliger, der har fået boligen anvist af kommunalbestyrelsen, inden for det andet år af lejeperioden, samtidig underrette kommunalbestyrelsen om påkravet.

Stk. 2. § 59, stk. 12, i lov om almene boliger m.v. finder tilsvarende anvendelse ved kommunalbestyrelsens modtagelse af underretninger som nævnt i stk. 1.

§ 26 j. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan efter ansøgning fra en almen boligorganisation godkende, at et nettoprovenu ved afhændelse af restarealer efter § 27 i lov om almene boliger m.v., ikke skal indbetales som ekstraordinære afdrag på statslån, statsgaranterede lån eller foranstående lån. Det er en betingelse for godkendelse, at midlerne kan overføres til den lokale dispositionsfond og anvendes til nedbringelse af lån optaget til gennemførelse af forbedringer i afdelingen, jf. § 37, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., og til finansiering af bygningsfysiske arbejder og boligsociale indsatser efter § 91, stk. 1, 1. pkt., og stk. 4, 1. pkt., og § 91 a, stk. 1, 1. pkt., i samme lov.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen i den frikommune, hvor restarealerne er beliggende, afgør om forudsætningerne for støtten er ændret, således at den helt eller delvist skal bortfalde for fremtiden, hvorvidt belåning kan forblive indestående, samt hvorvidt og i hvilket omfang et nettoprovenu skal indbetales som ekstraordinært afdrag, jf. stk. 1.

Stk. 3. § 28, stk. 4, i lov om almene boliger m.v. finder ikke anvendelse ved afhændelse af almene restarealer efter denne lov.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan godkende en ansøgning, jf. stk. 1, fra en almen boligorganisation, når

1) afhændelsen sker med henblik på opførelse af nye boliger, som ikke er omfattet af lov om almene boliger m.v., og etablering af erhverv og kommunale institutioner med det formål at bidrage til en alsidig arealanvendelse og en positiv udvikling af et byområde, og

2) afdelingen er omfattet af en godkendt bygningsfysisk eller boligsocial helhedsplan, jf. lov om almene boliger §§ 91 og 91 a.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen indberetter godkendelsen, jf. stk. 1, til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen og Landsbyggefonden.

26 k. Kommunalbestyrelsen i en kommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan træffe beslutning om at fravige § 3, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunal anvisningsret, hvorefter aftaler om anvisningsret kan indgås for en periode på indtil 12 år.

Stk. 2. § 4, stk. 4-7, og § 6, stk. 1, i lov om kommunal anvisningsret finder ikke anvendelse på aftaler, der er indgået som følge af en beslutning efter stk. 1.

Stk. 3. Aftaler om anvisningsret, som er indgået efter stk. 1, bevarer deres gyldighed, hvis perioden for sådanne aftaler har varighed efter forsøgsperioden udløb den 31. december

§ 27 b. ---

2021. Aftaleperioden kan højst have en varighed af 12 år efter forsøgsperiodens udløb.«

9. Efter § 27 b indsættes i *kapitel 6 a*:

»§ 27 c. Sundhedsministeren kan godkende, at regionsrådet i Region Midtjylland og Region Syddanmark som led i frikommuneforsøget om mere sammenhængende forløb i psykiatrien kan etablere social- og sundhedsfaglige behandlingstilbud, der organisatorisk integrerer et kommunalt socialfagligt tilbud og et regionalt behandlingstilbud.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde har visitationsansvaret, jf. § 27 e, stk. 1.

Stk. 3. Tilbuddet er ikke omfattet af reglerne om tvang i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien.

§ 27 d. Regionsrådet i Region Midtjylland og Region Syddanmark kan delegere ansvaret for myndighedsudøvelsen efter § 79 i sundhedsloven, som udføres som led i frikommuneforsøget om mere sammenhængende forløb i psykiatrien, til en kommunalbestyrelse i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde.

§ 27 e. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde træffer afgørelse om visitation til pladserne på tilbuddet, som er etableret efter § 27 c, stk. 1. Afgørelsen skal efter indstilling fra et visitationsforum, jf. stk. 2 og 3. Ophold på tilbuddet kan alene finde sted på baggrund af en afgørelse om visitation.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen opretter og sekretariatsbetjener et fælles visitationsforum. Visitationsforummet består af

- 1) en myndighedsrepræsentant fra frikommunen,
- 2) en socialfaglig konsulent, som udpeges af frikommunen, og
- 3) en sundhedsperson med specialeerfaring i psykiatri fra den regionale psykiatri.

Stk. 3. Efter anmodning fra kommunalbestyrelsen udfærdiger visitationsforummet hurtigst muligt en indstilling til kommunalbestyrelsen om visitation til tilbuddet. Indstillingen skal indeholde en redegørelse for, om de enkelte visitationskriterier er opfyldt, jf. § 27 f.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan ved afgørelse om visitation beslutte, at borgeren har åben adgang til en plads i en given tidsperiode. Det skal fremgå af afgørelsen, hvordan det håndteres, hvis der ikke er en ledig plads til borgeren, når vedkommende vil benytte sig af den åbne adgang.

Stk. 5. I tilfælde af uenighed i visitationsforummet udarbejdes indstillingen i overensstemmelse med flertallets vurdering.

Stk. 6. I akutte situationer kan personalet på tilbuddet træffe beslutning om, at en borger visiteres til tilbuddet. Kommunalbestyrelsen skal herefter hurtigst muligt træffe formel afgørelse om visitation på baggrund af en indstilling fra visitationsforummet.

§ 27 f. Visitationen skal tage udgangspunkt i den enkelte borgers behov. For at blive visiteret til tilbuddet, som er etableret efter § 27 c, stk. 1, skal følgende kriterier være opfyldt

- 1) borgeren er fyldt 18 år,
- 2) borgeren har betydelig nedsat psykisk funktionsevne,
- 3) borgeren har en psykisk lidelse, borgeren har akut behov for råd og vejledning eller behov for et kortvarigt ophold eller opsøgende støtte i eget hjem med henblik på trykthed, psykisk stabilisering
- 4) eller behandling, eller borgeren vurderes i en given tidsperiode af få sådanne behov,
- 5) borgeren må ikke være voldelig eller udadreagerende og skal kunne indgå aftaler om risikoadfærd,
- 6) borgeren må ikke være i aktivt misbrug og skal kunne indgå aftaler om rusmidler, og
- 7) borgeren skal kunne samarbejde med fagpersonalet på tilbuddet om patientforløbet.

Stk.2. Regionsrådet i Region Midtjylland og Region Syddanmark og kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan fastsætte andre kriterier, der træder i stedet for kriterierne i stk. 1.

Stk. 3. Opfylder borgeren ikke visitationskriterierne, jf. stk. 1, skal borgeren udskrives fra tilbuddet efter § 27 c, stk. 1.

§ 27 g. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan i forbindelse med forsøget om mere sammenhængende forløb i psykiatrien fravige reglerne i sundhedslovens § 86, for så vidt angår muligheden for at benytte frit sygehusvalg til frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde.

§ 27 h. Sundhedslovens regler om videregivelse af oplysninger finder anvendelse på tilbuddet, som er etableret efter § 27 c, stk. 1, herunder mulighed for indhentning af samtykke til videregivelse af oplysninger til ikke sundhedsfaglige personer.

§ 27 i. Regionsrådet i Region Midtjylland og Region Syddanmark kan finansiere tilbuddet, som er etableret i efter § 27 c, stk. 1, via en takstmodel efter aftale med kommunalbe-

styrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde.

Stk. 2. Den kommunale medfinansiering efter den taktsmodel, der er aftalt efter stk. 1, afholdes af betalingskommunen, og afregningen sker over for bopælskommunen på grundlag af borgerens bopæl på behandlingstidspunktet. Betalingskommunen er den kommune, som i henhold til § 9 c, stk. 2, 5 og 10, i lov om retssikkerhed på det sociale område, har den generelle betalingsforpligtelse.

Stk. 3. Sundhedslovgivningens bestemmelser om kommunal medfinansiering, som er fastsat i medfør af § 14 a i lov om regionernes finansiering, finder ikke anvendelse på tilbuddet.

§ 27 j. Klage over afslag på visitation til tilbuddet samt afgørelse om udskrivning af borgeren fra tilbuddet efter § 27 c, stk. 1, kan indbringes for Ankestyrelsen efter kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. Klage over sundhedsfaglig behandling på tilbuddet kan indbringes for Styrelsen for Patientsikkerhed.

Stk. 3. Serviceklager kan indbringes for regionsrådet i Region Midtjylland og Region Syddanmark.

§ 27 k. Socialtilsynet, jf. § 2 i lov om socialtilsyn, godkender og fører driftsorienteret tilsyn med tilbuddet efter § 27 c, stk. 1.

Stk. 2. Styrelsen for Patientsikkerhed fører tilsyn med den sundhedsfaglige behandling, som foregår på tilbuddet, såfremt behandlingen udføres af personer inden for sundhedsvæsenet.«

10. I *kapitel 7* indsættes før § 28:

»§ **27 l.** Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om mere sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder kan fravige reglerne om dokumentation og indberetninger til Sundheds- og Ældreministeriet ved brug af midler fra klippekortsordningen til plejehjemsbeboere.«

11. Efter § 29 b indsættes i *kapitel 8*:

»§ **29 c.** Udlændinge- og integrationsministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats, herunder nytænkning af integrationsområdet, i forbindelse med opfølgningen på en udlændings integrationskontrakt, jf. integrationslovens § 20, kan tilrettelægge kontaktførelsen for opfølgningen og kan fravige kravet i integrationslovens § 20, stk. 4, 1. pkt.

§ 29 b. ---

Stk. 2. Det er en betingelse for forsøget, at opfølgningen indholdsmæssigt er i overensstemmelse med bestemmelserne i integrationslovens § 20, stk. 3, § 20, stk. 4, 2. og 3. pkt., og § 20, stk. 6 og 7, og den kan danne grundlag for kommunalbestyrelsens beslutning om, hvorvidt en udlænding fortsat er berettiget til at modtage hjælp efter integrationsloven eller lov om aktiv socialpolitik.«

§ 30 a. ---

12. Efter § 30 a indsættes i *kapitel 8 a*:

»§ **30 b.** Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om børn som vores vigtigste ressource kan yde godtgørelse til personer, som er omfattet af § 2, nr. 13, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats for befordring til og fra tilbud og behandlingssteder efter lov om social service og sundhedsloven. Det er en betingelse, at personen er fritaget fra reglerne om ret og pligt til tilbud, jf. kapitel 17 a i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, efter reglerne udstedt i medfør af § 116 i samme lov.

Stk. 2. Kommunen fastsætter nærmere retningslinjer for udbetaling og udmåling af godtgørelsen, jf. stk. 1. Kommunen giver information til kommunens borgere om indholdet af retningslinjerne.«

§ 32, stk. 2,

Forsøg efter denne lov skal være iværksat senest den 1. oktober 2018.

13. I § 32 indsættes i *stk. 2 som 2. pkt.*:

»Økonomi- og indenrigsministeren kan godkende en senere iværksættelse af forsøg.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2018.